

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Totaalbeeld	5
Totaalbeeld	5
Voortgang uitvoering	7
2 Per begrotingshoofdstuk	10
Staten-Generaal	11
Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten van de Gouverneurs	12
Algemene Zaken	13
Koninkrijksrelaties	14
Buitenlandse Zaken	15
Veiligheid en Justitie	16
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	19
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	25
Financiën	31
Defensie	33
Infrastructuur en Milieu	35
Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	39
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	42
Sociale Verzekeringen	46
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	48
Premiegefinancierd Budgettair Kader Zorg	51
Gemeentefonds	57
Provinciefonds	58
Homogene Groep Internationale Samenwerking	59
Lasten	61
Lijst van afkortingen	67

Inleiding

Maatregelen in beeld

In deze 30 miljard monitor geeft het kabinet een overzicht van de voortgang van de uitvoering van de financiële maatregelen die in het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen zijn afgesproken. Deze monitor geeft tevens een overzicht van de voortgang van de financiële maatregelen uit het Begrotingsakkoord 2013. Met deze halfjaarlijkse publicatie komt het kabinet tegemoet aan de wens van de Tweede Kamer om inzicht te krijgen en te houden in de stand van zaken van alle ombuigingen, intensiveringen, lastenverzwaringen en -verlichtingen. Net als in de twee vorige edities, gepubliceerd op Prinsjesdag 2011 en op Verantwoordingsdag 2012, wordt per individuele maatregel gerapporteerd over de voortgang van de implementatie. In de toelichting wordt zo veel mogelijk aangegeven via welke Kamerstukken het parlement is geïnformeerd over de implementatie van de maatregel.

Opzet van de monitor

Hoofdstuk 1 begint met een overzicht van de totale netto-besparingen uit het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen en het Begrotingsakkoord 2013. Daarna wordt de budgettaire verwerking van beide akkoorden op totaalniveau gepresenteerd. Als laatste wordt de voortgang van alle maatregelen op totaalniveau gepresenteerd. In hoofdstuk 2 wordt per begrotingshoofdstuk ingegaan op de verschillende maatregelen.

De voortgang van de maatregelen per begrotingshoofdstuk wordt steeds weergegeven in een figuur. De voortgang per maatregel staat vervolgens in een tabel met bijbehorende toelichting. Er wordt weergegeven of de implementatie is afgerond, op schema ligt, vertraging heeft opgelopen, een alternatieve invulling kent of is vervallen vanwege het Begrotingsakkoord 2013. Voor veel maatregelen geldt dat over de implementatie (diverse) stukken naar het parlement zijn gezonden. In die gevallen is een verwijzing opgenomen naar deze stukken. Voor sommige maatregelen is een alternatieve invulling of een ander implementatietraject afgesproken, voorzien van alternatieve dekking. In die gevallen is de alternatieve dekking bekend en wordt dit gerapporteerd. Daarnaast kan het voorkomen dat de alternatieve dekking voor een vertraging of besparingsverlies is meegenomen in de integrale budgettaire afweging. In die situatie is niet aan te geven welke individuele maatregel de alternatieve dekking levert.

Ook voor de lastenmaatregelen wordt de stand van zaken weergegeven.

Uitgangspunt bij het opstellen van de monitor is dat de meest recente gegevens worden verwerkt. In deze monitor is dat de stand van zaken eind augustus.

Box 1 Wijzigingen ten opzichte van de 18 miljard monitor Verantwoordingsdag 2012

Deze monitor verschilt op enkele punten van de laatste publicatie die op Verantwoordingsdag 2012 is verschenen.

In deze monitor zijn naast de maatregelen uit het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen ook de additionele maatregelen uit het Begrotingsakkoord 2013 opgenomen. Ook voor dit akkoord wordt de voortgang dus per individuele maatregel gevolgd. Om dubbeltellingen te voorkomen zijn de maatregelen uit het Begrotingsakkoord die direct een maatregel uit het Regeerakkoord terugdraaien niet opgenomen.

Op advies van de Algemene Rekenkamer is daarnaast een kolom voor de structurele opbrengst van alle maatregelen opgenomen. Bij de maatregelen waarvoor wetgeving nodig is, is extra informatie opgenomen ten aanzien van de status van dit wetgevingstraject. De ontwikkeling van de netto uitgaven is in deze versie omwille van de beperkte informatiewaarde niet meer opgenomen. Om de focus op de voortgang van de maatregelen uit het Regeerakkoord en het Begrotingsakkoord te behouden is ook het onderdeel *Ontwikkeling sinds Regeerakkoord* komen te vervallen.

Systematiek

De begrotingssystematiek is gebaseerd op autorisatie en verslaglegging op het niveau van begrotingsartikelen. Een verandering in een artikelstand kan het gevolg zijn van een maatregel, maar ook van andere ontwikkelingen. Als bijvoorbeeld minder wordt uitgegeven aan GGZ zorg, is niet uit de cijfers af te leiden of dit het gevolg is van een bezuiniging uit het Regeerakkoord, of dat er (endogeen) minder vraag naar deze zorg is dan vooraf werd geraamd. De begrotingssystematiek is, met andere woorden, niet gebaseerd op wat de overheid niet (meer) doet, maar op wat de overheid wel doet. Dit is een belangrijk gegeven om in het achterhoofd te houden bij deze monitor. Het is namelijk als gevolg hiervan voor diverse maatregelen niet mogelijk om ex-post realisaties te rapporteren. Dit kan alleen op artikelniveau. Zoals gezegd wordt kwalitatieve informatie over de voortgang van de maatregelen in alle gevallen gegeven.

Box 2 Opmerkingen Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft in de Staat van de Rijksverantwoording 2011 (Kamerstuk 33240, nr. 2) het kabinet wederom aanbevolen om in de monitor zoveel als (binnen de huidige begrotingssystematiek) mogelijk inzicht te geven in de realisatie van de budgettaire effecten van de individuele maatregelen.

Daarnaast geeft de Algemene Rekenkamer als aandachtspunt dat in de monitor niet bij alle maatregelen exact is aangegeven op welke artikelen de maatregelen neerslaan en dat een kolom met de structurele opbrengsten van de maatregelen ontbreekt. Als laatste beveelt de Algemene Rekenkamer aan om ook nieuwe bezuinigingsmaatregelen te monitoren.

De Rijksbegroting bevat sinds jaar en dag een overzicht van doelstellingen en voornemens van beleid, gekoppeld aan een budget of uitgavenraming. Een 'maatregel' is het voornemen om beleidsdoelstellingen aan te passen en/of de bijbehorende budgetten te wijzigen. Met andere woorden: de begrotingssystematiek is gebaseerd op verantwoording over wat de overheid doet en niet op wat de overheid laat. Het is daarom veelal niet mogelijk om zonder diepgravend onderzoek de geïsoleerde budgettaire effecten van een maatregel te bepalen. De wereld staat immers niet stil, andere ontwikkelingen hebben ook invloed op de (budgettaire) uitkomst. De beste benadering van dergelijke effecten van beleidswijzigingen worden dan ook doorgaans gegenereerd door effectevaluaties, die bij grotere beleidswijzigingen goed gebruik zijn. Dit in ogenschouw nemend moet –als de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer wordt gelezen als een rapportage van de budgettaire opbrengst per maatregel– worden opgemerkt dat dit voor veel maatregelen binnen de huidige begrotingssystematiek niet (goed) mogelijk is. Wel kan voor alle maatregelen in meer kwalitatieve zin worden aangegeven in hoeverre de uitvoering zijn beslag heeft gekregen.

Op basis van de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer is in deze monitor een kolom met structurele opbrengst per maatregel opgenomen. Ook het Begrotingsakkoord 2013 is in deze monitor opgenomen. Ten aanzien van het laten neerslaan van de maatregelen op de relevante artikelen kan worden gesteld dat alle maatregelen zoveel als mogelijk zijn toebedeeld aan de artikelen.

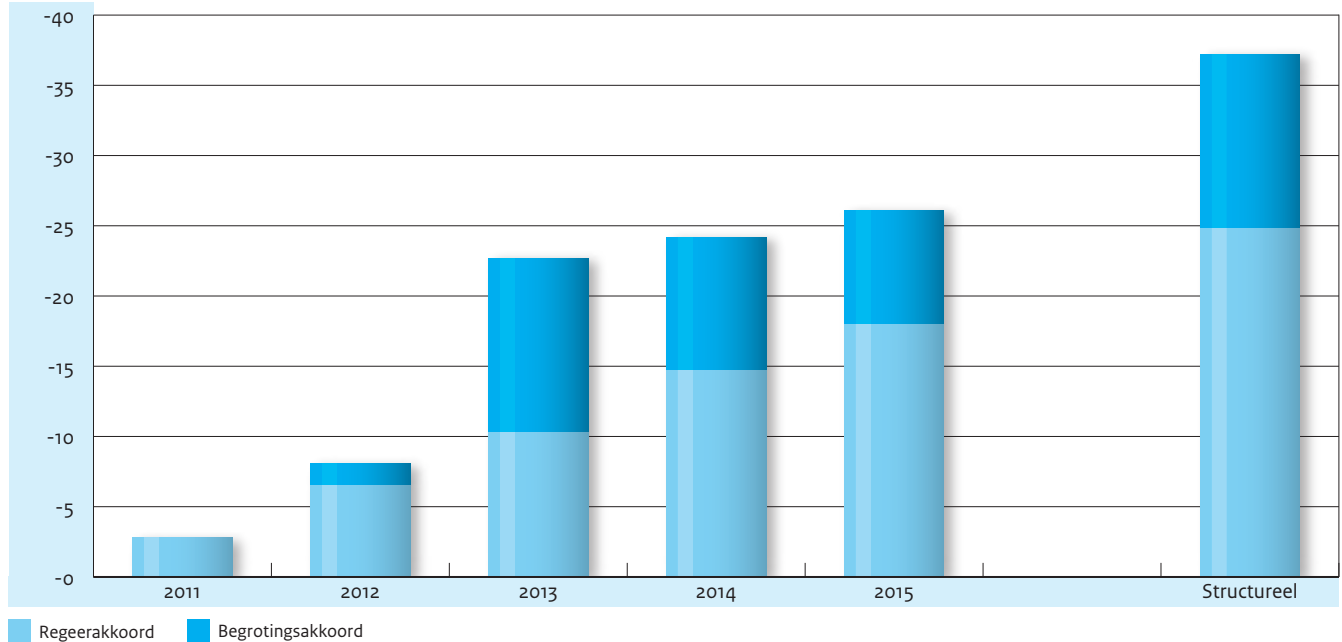
1

Totaalbeeld

Totaalbeeld

In deze versie van de monitor is ook het Begrotingsakkoord 2013 verwerkt. Figuur 1.1 en tabel 1.1 geven de totale besparing weer van de maatregelen uit zowel het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen (inclusief het 3,2 miljard euro pakket van het kabinet Balkenende-IV) als het Begrotingsakkoord 2013.

Figuur 1.1 Omvang Regeerakkoord en Begrotingsakkoord (miljard euro)

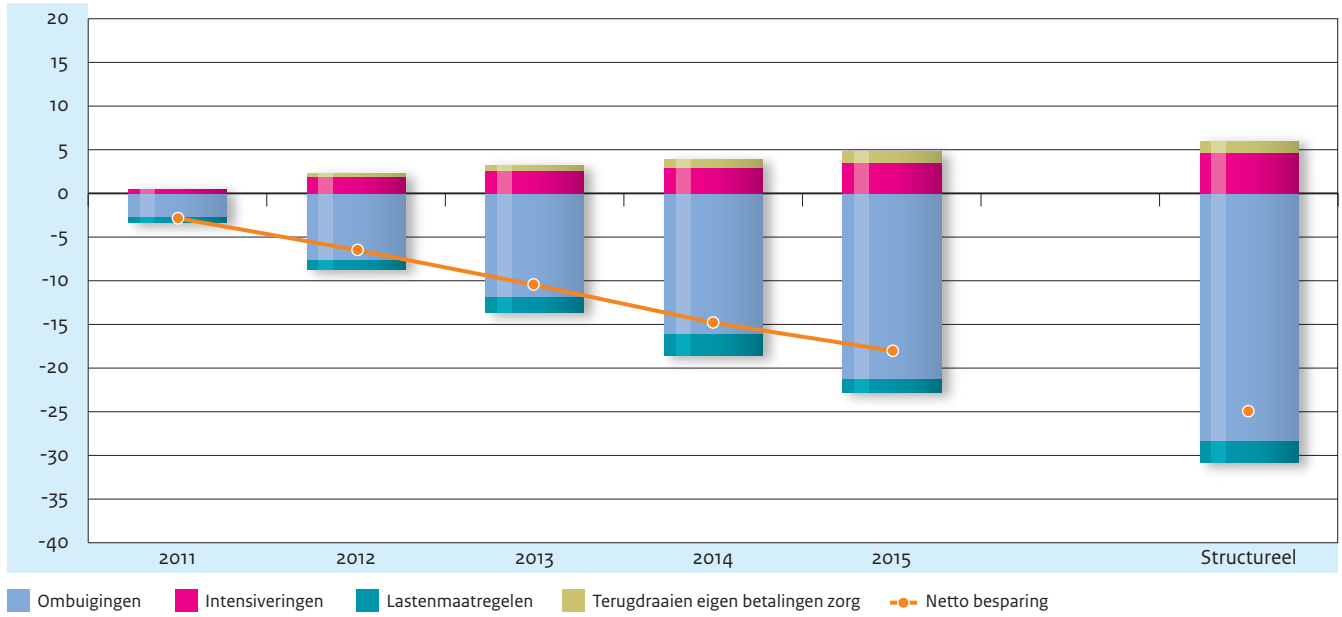
De netto besparing is de optelsom van alle ombuigingen, intensiveringen en lastenmaatregelen. In zowel tabel 1.1 als in de tabellen in hoofdstuk 2 worden ombuigingen en lastenverzwaringen aangegeven met een negatief getal, oftewel, een negatief getal leidt tot een saldoverbetering. Voor het jaar 2015 leveren Regeerakkoord en Begrotingsakkoord dus een bijdrage van 26,1 miljard euro aan de verbetering van het EMU-saldo. In de figuur is ook de structurele opbrengst opgenomen. Deze bedraagt iets meer dan 37 miljard euro. De termijn waarop de verschillende maatregelen de structurele opbrengst bereiken verschilt echter per maatregel. Er is dus geen concreet jaartal te geven voor het bereiken van deze opbrengst.

Tabel 1.1 Budgettaire verwerking Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

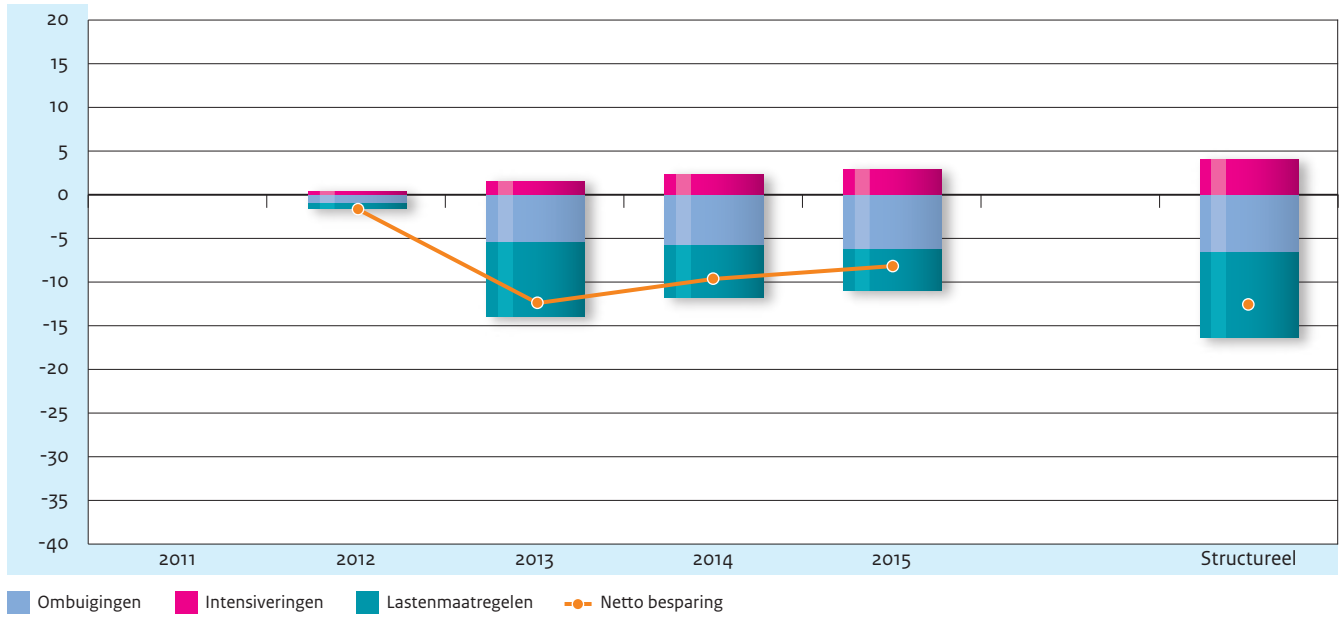
	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Regeerakkoord	-2,8	-6,5	-10,3	-14,7	-18,0	-24,8
Uitgavenmaatregelen	-2,3	-5,8	-9,3	-13,2	-17,7	-23,6
waarvan ombuigingen	-2,7	-7,7	-11,9	-16,2	-21,2	-28,4
waarvan intensiveringen	0,5	1,9	2,6	2,9	3,5	4,7
Lastenmaatregelen	-0,5	-1,0	-1,7	-2,4	-1,5	-2,4
Terugdraaien eigen betalingen zorg	0,0	0,3	0,6	1,0	1,3	1,3
Begrotingsakkoord	0,0	-1,6	-12,4	-9,5	-8,1	-12,4
Uitgavenmaatregelen	0,0	-0,9	-3,9	-3,5	-3,4	-2,6
waarvan ombuigingen	0,0	-1,0	-5,4	-5,8	-6,2	-6,6
waarvan intensiveringen	0,0	0,1	1,6	2,3	2,9	4,0
Lastenmaatregelen	0,0	-0,7	-8,5	-6,0	-4,7	-9,8
Totaal	-2,8	-8,0	-22,7	-24,2	-26,1	-37,2

In figuur 1.2 en 1.3 is de samenstelling van het Regeerakkoord en Begrotingsakkoord zichtbaar gemaakt.

Figuur 1.2 Budgettaire verwerking Regeerakkoord (miljarden euro)

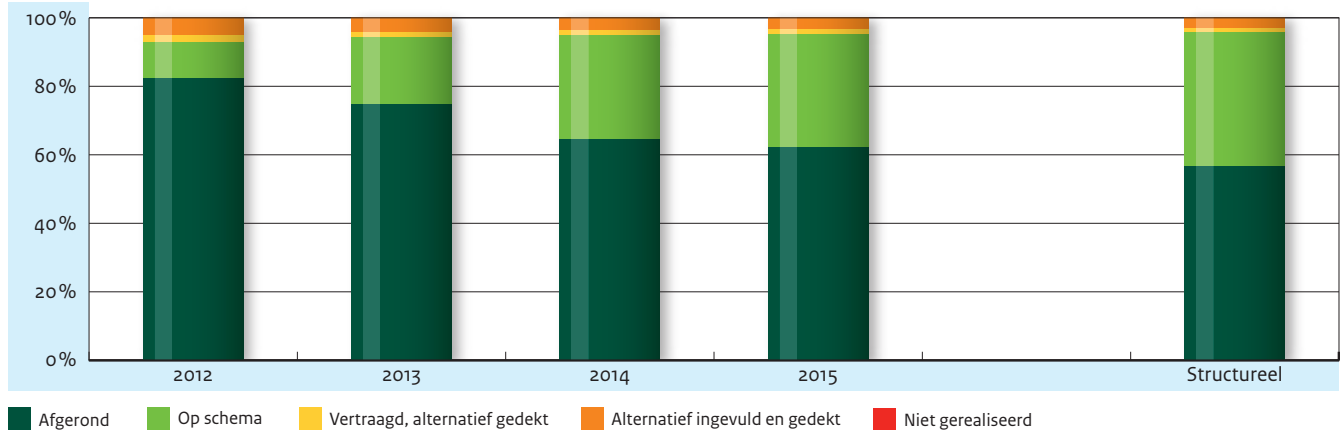
Figuur 1.3 Budgettaire verwerking Begrotingsakkoord (miljarden euro)

Voortgang uitvoering

In de figuren 1.4 tot en met 1.6 wordt de voortgang van de uitvoering van het Regeerakkoord en het Begrotingsakkoord zichtbaar gemaakt. Van het Begrotingsakkoord zijn de maatregelen die direct betrekking hebben op het terugdraaien van een maatregel uit het Regeerakkoord niet opgenomen. Daarmee wordt voorkomen dat een maatregel dubbel meetelt in de voortgang: eenmaal als de oorspronkelijke maatregel (ombuiging) en eenmaal als het terugdraaien daarvan (intensivering). Voor de maatregelen wordt weergegeven of de implementatie is afgerond, op schema ligt, vertraging heeft opgelopen, een alternatieve invulling kent, is vervallen, of niet is uitgevoerd (zie ook box 3). Elke maatregel telt naar zijn absolute omvang mee in het totaal aan maatregelen.

Figuur 1.4 Voortgang uitvoering maatregelen, totaal

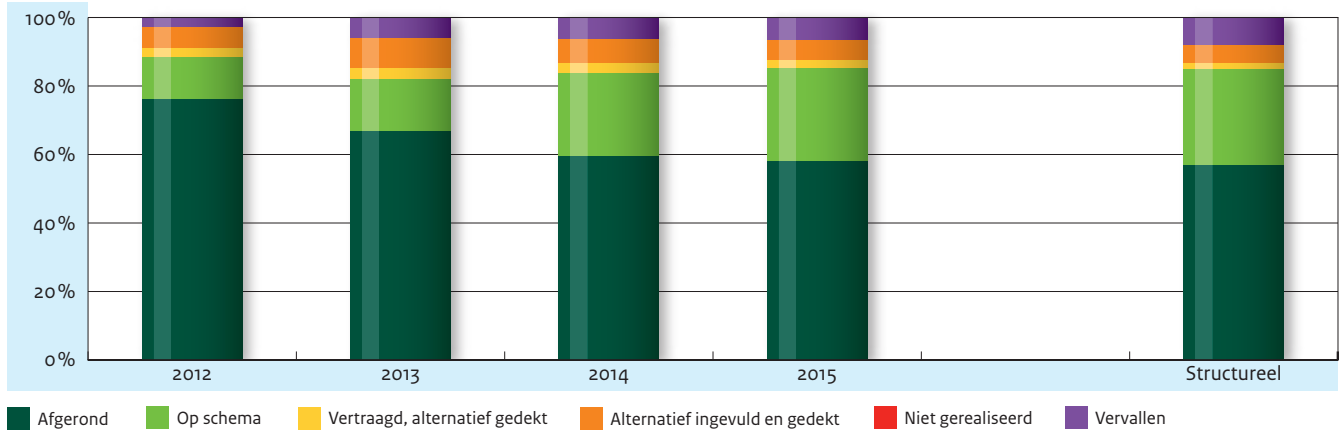
Figuur 1.4 geeft op totaalniveau weer wat de voortgang van de maatregelen uit het Regeerakkoord en het Begrotingsakkoord is. In figuur 1.4 is te zien dat van alle maatregelen, gemeten naar de structurele opbrengst, bijna 60 procent is afgerond. Van de maatregelen die in 2013 een opbrengst hebben is meer dan 70 procent afgerond, en bijna 20 procent ligt op schema. Een relatief klein deel van alle maatregelen heeft vertraging opgelopen, of is gedurende de kabinetsperiode anders ingevuld.

Als uitvloeisel van het Begrotingsakkoord wordt een aantal maatregelen uit het Regeerakkoord niet uitgevoerd. De in het Regeerakkoord voor die maatregelen ingeboekte besparing wordt in het Begrotingsakkoord ongedaan gemaakt. De voortgang van deze maatregelen wordt in figuur 1.4 niet weergegeven. Figuur 1.4 geeft dus op totaalniveau een overzicht van de voortgang van alle maatregelen (uit Regeerakkoord en Begrotingsakkoord) die doorgang vinden.

In figuur 1.5, net als in de figuren per begroting in hoofdstuk 2, zijn de maatregelen die geen doorgang vinden wel opgenomen. Hierdoor is het mogelijk om een indruk te krijgen van de omvang van de vervallen maatregelen ten opzichte van het totaal.

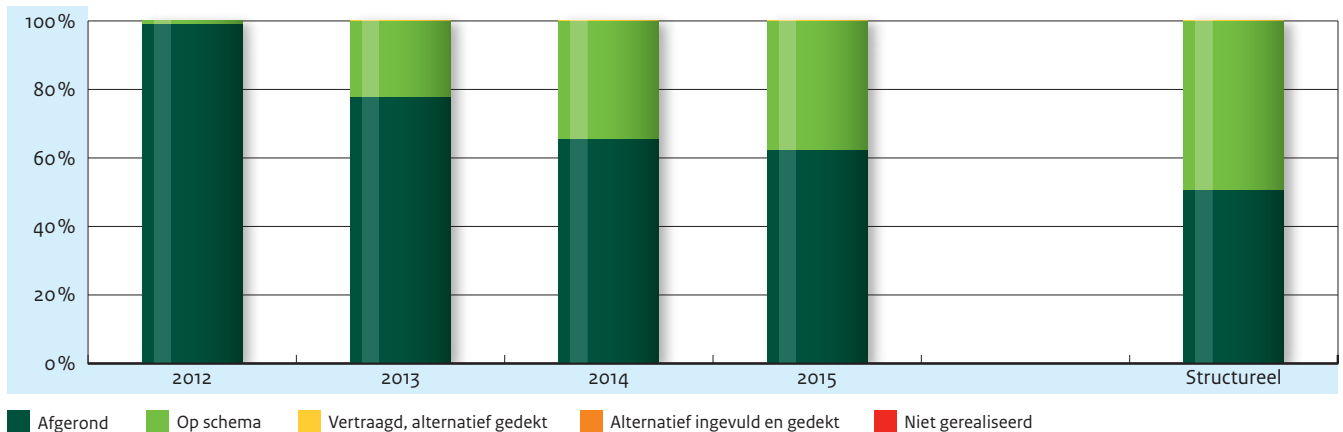
In box 3 wordt verder toegelicht hoe de voortgang van maatregelen is beoordeeld.

Figuur 1.5 Voortgang uitvoering Regeerakkoord

Figuur 1.5 geeft de voortgang weer van alleen de maatregelen uit het Regeerakkoord. Van alle maatregelen is gemeten naar de structurele opbrengst 57 procent afgerond. Van de maatregelen die in 2013 een opbrengst hebben is 67 procent afgerond en ligt nog eens 15 procent op schema. De maatregelen die geen doorgang vinden zijn structureel iets meer dan 8 procent van alle maatregelen, dit komt overeen met ongeveer 2,8 miljard aan maatregelen, grotendeels ombuigingen. Het niet doorgaan van deze maatregelen is financieel gedekt in het Begrotingsakkoord.

Figuur 1.6 Voortgang uitvoering Begrotingsakkoord

Figuur 1.6 geeft de voortgang weer van alle maatregelen uit het Begrotingsakkoord. Gemeten naar de structurele opbrengst is meer dan 50 procent van de maatregelen afgerond. 49 procent ligt op schema. Van de maatregelen die in 2013 een opbrengst hebben is meer dan 77 procent afgerond, en ligt 22 procent op schema.

Box 3 Betekenis beoordeling maatregelen

Afgerond

In deze 30 miljard monitor wordt een maatregel als afgerond beschouwd als het kabinet de wet- of regelgeving gereed heeft. Dat wil zeggen, inclusief eventuele parlementaire goedkeuring en plaatsing in het Staatsblad. Bij een deel van de maatregelen is van wet- of regelgeving geen sprake, bijvoorbeeld indien een opdracht aan een uitvoeringsinstantie volstaat. In dit voorbeeld is het moment van verstrekken van de opdracht dus het moment waarop de maatregel als afgerond wordt gezien. Met afgerond wordt dus afronding van de implementatie van de maatregel bedoeld, en dus niet het moment dat de geraamde opbrengst wordt gerealiseerd of (een deel van) het budget is uitgegeven.

Op schema

Indien het proces om een maatregel door te voeren in gang is gezet en er geen vertragingen optreden die de geraamde opbrengst ex-ante in gevaar brengen, wordt de voortgang gezien als 'op schema'.

Vertraagd, alternatief gedekt

Maatregelen kunnen vertraging oplopen in de implementatie, bijvoorbeeld doordat aanvullend onderzoek nodig is of dialoog met maatschappelijke partijen langer duurt dan voorzien. In dat geval ontstaat een gat in de raming van de opbrengst van de maatregel. Dit moet worden voorzien van alternatieve dekking. In Hoofdstuk 2 wordt in de toelichtingen op de maatregelen – waar mogelijk – uitgelegd waar deze alternatieve dekking uit bestaat. Het is echter ook mogelijk dat de dekking onderdeel uitmaakt van een integrale budgettaire afweging. In dat geval is niet aan te geven welke euro alternatieve dekking in plaats komt van de gemiste euro in het betreffende jaar van deze vertraagde maatregel.

Alternatief ingevuld en gedekt

De categorie 'alternatief ingevuld en gedekt' bevat de maatregelen waarvoor een alternatieve invulling is afgesproken. In de toelichtingen in deze monitor of in de Kamerstukken waarnaar wordt verwezen, is omschreven voor welke alternatieve invulling is gekozen.

Vervallen

Een maatregel wordt als vervallen aangeduid als de Tweede Kamer na de val van het kabinet het onderwerp als controversieel heeft aangemerkt of als de maatregel als gevolg van het Begrotingsakkoord 2013 niet wordt uitgevoerd. In de tabellen en figuren die de voortgang van de uitvoering van de maatregelen weergeven, worden de vervallen maatregelen afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Niet gerealiseerd

Indien een maatregel in het geheel niet wordt getroffen en ook geen alternatieve maatregel wordt afgesproken, komt de maatregel in de categorie 'niet gerealiseerd'.

Per begrotingshoofdstuk

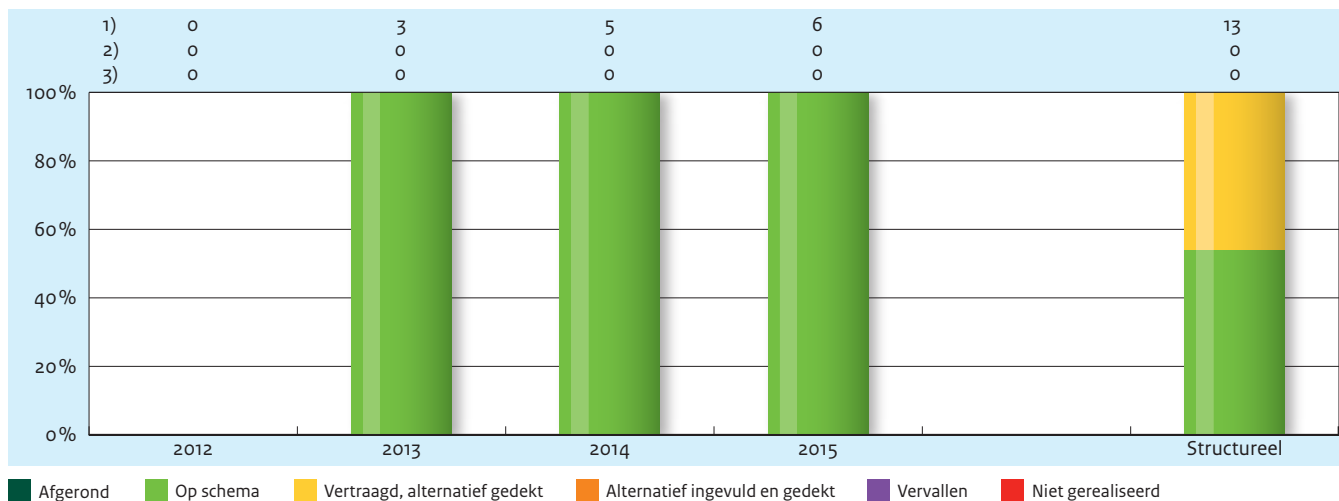
In dit deel wordt inzicht gegeven in de voortgang van de maatregelen uit het Regeerakkoord en Begrotingsakkoord. De voortgang wordt ook voor de lastenmaatregelen gepresenteerd. Per hoofdstuk uit de Rijksbegroting wordt de volgende informatie weergegeven:

- 1 Figuur voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord. Deze figuur geeft per departement een overzicht van de voortgang van de uitvoering van de maatregelen uit het Regeerakkoord en het Begrotingsakkoord. Voor de criteria wordt verwezen naar box 3. Boven de figuur wordt de absolute omvang van de verschillende categorieën maatregelen aangegeven.
- 2 Een tabel met de individuele maatregelen. De bedragen die worden gepresenteerd zijn voor het Regeerakkoord terug te vinden in de Startnota uit september 2010 en voor het Begrotingsakkoord in de Voorjaarsnota 2012. In de laatste kolom is waar mogelijk aangegeven op welke artikelen de maatregel is ingeboekt.

Naast de departementale begrotingen zijn er aanvullende posten. Middelen staan op de aanvullende posten als op het moment van reservering nog niet expliciet kan worden aangegeven op welke begroting(en) zij uiteindelijk worden verantwoord of omdat de exacte omvang van de middelen nog niet bekend is. Voor de aanvullende posten zijn geen figuren en tabellen opgenomen. Dit omdat de ingeboekte ombuigingen op de accessen en de arbeidsvoorwaarden door de budgettaire verwerking reeds zijn afgerond. Het monitoren van deze maatregelen heeft daarmee geen toegevoegde waarde. Het budget voor de intensiveringen uit het Regeerakkoord, die aanvankelijk waren geboekt op de aanvullende post 'algemeen' zijn voor 2011 en 2012 reeds volledig toebedeeld aan de departementen. De intensiveringen uit het Begrotingsakkoord worden overgeboekt van de aanvullende post naar het betreffende departement op het moment dat de intensivering is uitgewerkt. De voortgang van de intensiveringen is opgenomen bij het begrotingshoofdstuk waar de uitgaven worden gedaan.

- 3 Een toelichting bij elke maatregel uit de tabel. Voor veel maatregelen geldt dat over de implementatie diverse beleidsstukken aan het parlement zijn gezonden. In die gevallen is een verwijzing opgenomen naar deze stukken.

Figuur 2.1 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.1 Staten-Generaal (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-3	-5	-6	-13	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-3	-5	-6	-7	10.3
A 28 d	Verminderen aantal leden Staten-Generaal	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: in voorbereiding					-6	n.v.t.

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

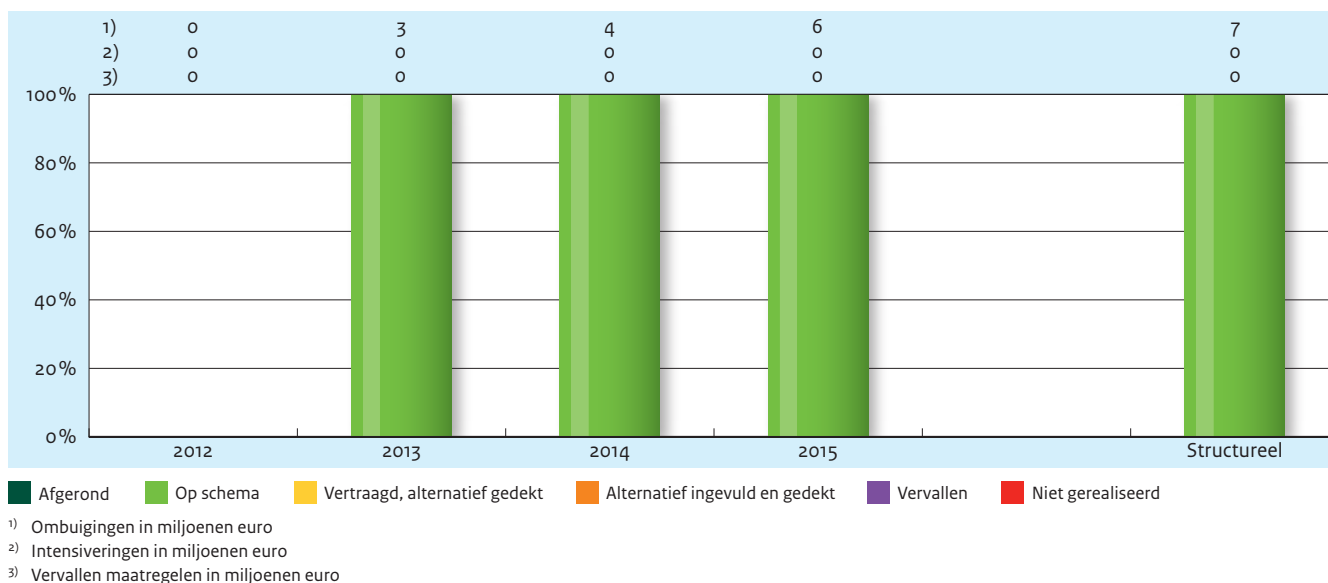
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

A 28 d Verminderen aantal leden Staten-Generaal

Deze maatregel vergt een grondwetswijziging. Het voorstel tot wijziging heeft een negatief advies van de Raad van State. Het kabinet heeft besloten om het voorstel toch naar de Tweede Kamer door te geleiden. De maatregel is nog niet opgenomen in de begroting omdat deze pas in 2022 tot besparingen zou leiden. Door het voortijdig aftreden van het kabinet en de nieuwe verkiezingen is de uitvoering vertraagd van 2019 naar 2022.

Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten van de Gouverneurs

Figuur 2.2 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

Tabel 2.2 Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten van de Gouverneurs (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-3	-4	-6	-7	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-3	-4	-6	-7	10.3

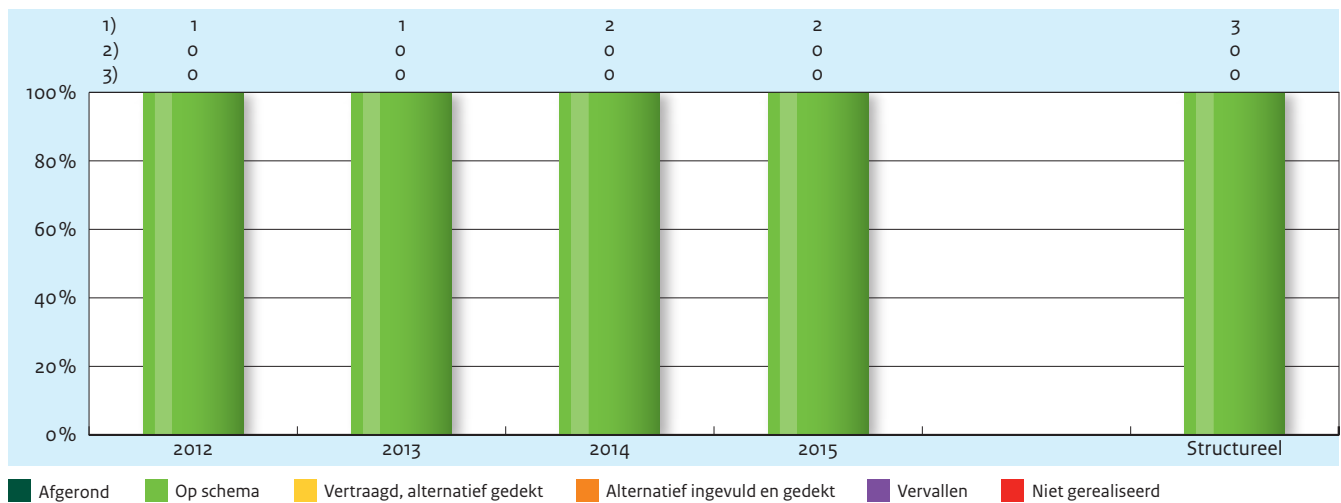
Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

Algemene Zaken

Figuur 2.3 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.3 Algemene Zaken (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-1	-1	-2	-2	-3	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee			-1	-1	-2	1.4
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Nee	-1	-1	-1	-1	-1	1.4

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

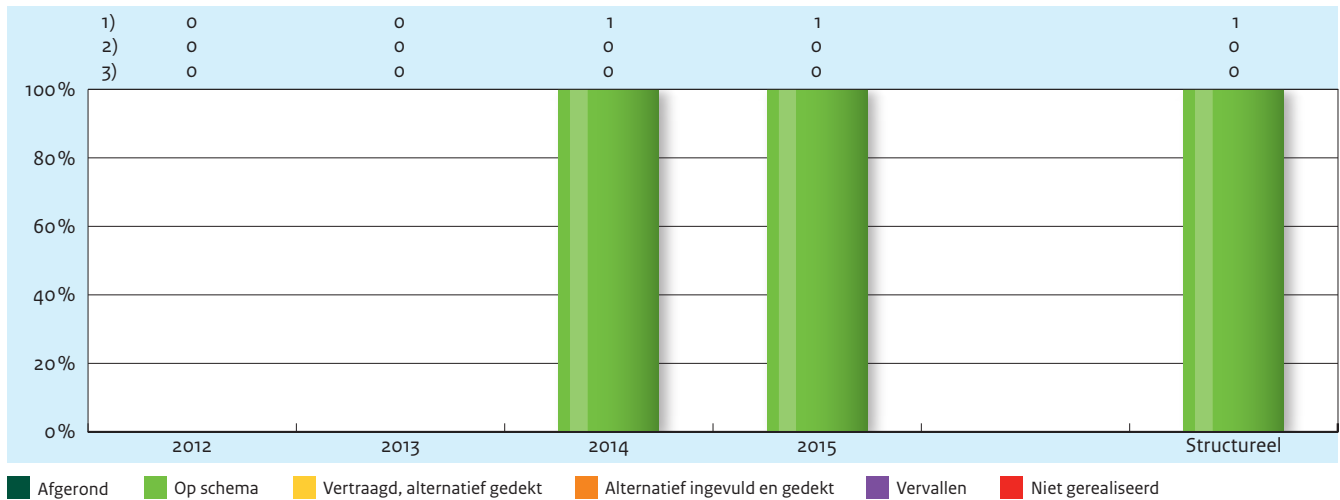
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst

Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.

Koninkrijksrelaties

Figuur 2.4 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- ¹⁾ Ombuigingen in miljoenen euro
- ²⁾ Intensiveringen in miljoenen euro
- ³⁾ Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.4 Koninkrijksrelaties (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

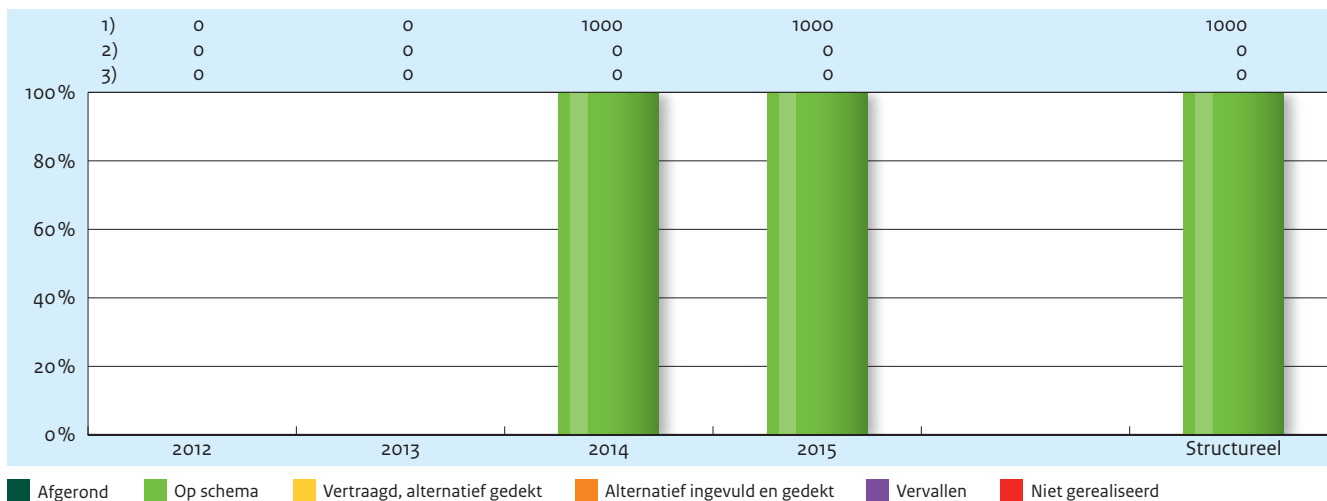
RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	0	-1	-1	-1	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee			-1	-1	-1	3.3

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

Figuur 2.5 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.5 Buitenlandse Zaken (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

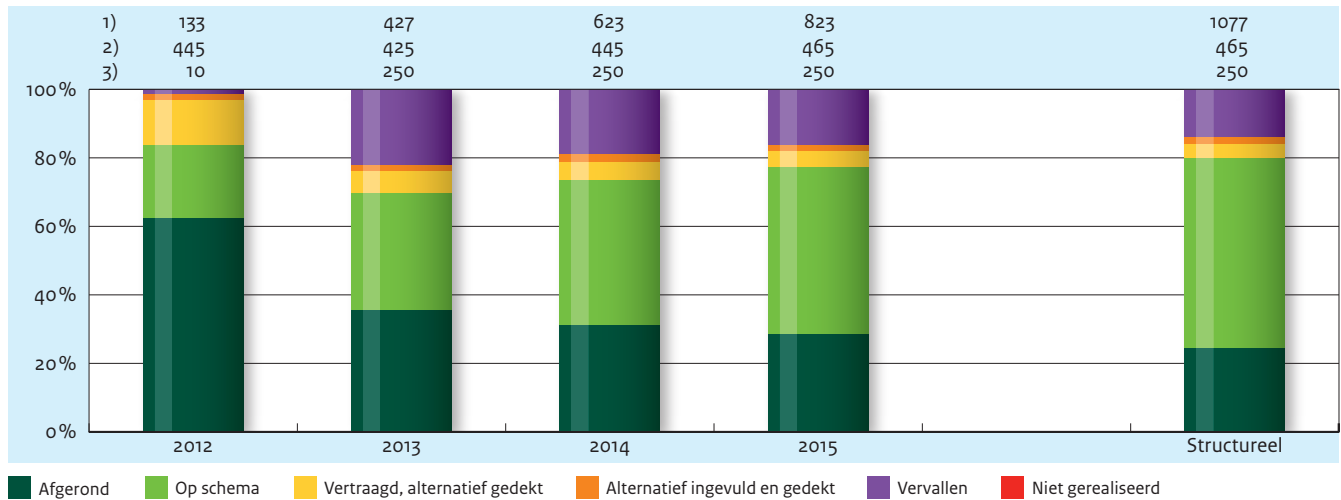
RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
	<i>Ombuigingen</i>			0	0	-1000	-1000	-1000	
D 4	EU-afdracht	Op schema	Nee			-1000	-1000	-1000	3.1

Toelichting Regeerakkoord

D 4 EU-afdracht

De ingeboekte ombuiging van 1 miljard euro op de Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie zal gerealiseerd moeten worden bij de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de begroting van de Europese Unie vanaf 2014 en de gelijktijdige aanpassing van het Eigenmiddelenbesluit (EMB; de inkomstenkant van de Europese begroting). Op 29 juni 2011 heeft de Commissie een voorstel gepresenteerd voor het MFK 2014–2020 en voor aanpassing van het EMB. Deze voorstellen vormen de basis voor besluitvorming tussen de Raad van Ministers en (in het geval van het MFK) het Europees Parlement in 2012. Het kabinet heeft eind maart 2011 zijn inzet bekend gemaakt middels een brief naar de Tweede Kamer (Kamerstuk 21501-20, nr. 529). Deze inzet vormde ook de basis voor de kabinetsreactie op de Commissievoorstellen die naar de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstuk 21501-20, nr. 553). De onderhandelingen binnen de Raad zijn inmiddels gestart. Met een groep van gelijkgezinde lidstaten zet Nederland in op een plafond voor het nieuwe MFK dat tenminste 100 miljard euro lager ligt. Bij de eigen middelen houdt Nederland vast aan het behoud van de korting die het thans op de afdrachten ontvangt en op behoud van de 25 procent perceptiekostenvergoeding (het deel dat lidstaten mogen houden voor de inning van de traditionele eigen middelen). Deze inzet moet ertoe leiden dat de Nederlandse afdrachten substantieel worden verminderd en de ingeboekte ombuiging van 1 miljard wordt gerealiseerd. De verwachting is dat nog in 2012 een eerste poging zal worden gedaan tot een akkoord te komen.

Figuur 2.6 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.6 Veiligheid en Justitie (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-133	-245	-418	-595	-839	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-62	-125	-182	-206	Diverse
A 4	Rechtsbijstand	Op schema	AMvB			-50	-50	-50	32
A 5	Toespitsen hoger beroep, cassatie	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-10	-10	-10	-10	32
A 6	Minder groepstaakstraffen	Vertraagd, alternatief gedekt	Nee	-10	-10	-10	-10	-10	34
A 12	Pluk ze	Afgerond	Nee	10	10	0	-20	-20	33
A 13	Toezicht beroepsgroepen	Op schema	Wetgeving: advies-procedure RvS			-10	-10	-10	32
A 2	Nationale politie	Op schema	Wetgeving: afgerond		-30	-50	-80	-230	31
A 3	Kosten evenementen	Vertraagd, alternatief gedekt	Nee	-30	-30	-30	-30	-30	31
A 8	Politieonderwijs	Op schema	AMvB				-60	-60	31
A 9	ANPR	Op schema	Wetgeving: advies-procedure RvS			-10	-10	-14	31,33
A 11	Meldkamers	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-10	-50	31
A 14	Politietoezichthouder	Alternatief ingevuld en gedekt	Nee	-10	-20	-30	-30	-40	31
A 15	Montfrans	Afgerond	Nee	-48	-48	-48	-48	-48	36
A 10	Verkorten RAIO-opleiding	Op schema	Nee					-10	32,33
A 30	Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding					-6	35
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Nee	-45	-45	-45	-45	-45	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				445	425	445	465	465	
B 1	Politie	Afgerond	Nee	320	340	360	370	370	31
B 2	Justitie keten (OM en ZM)	Op schema	Nee	85	85	85	85	85	32,33
A 2	Nationale politie	Vertraagd, alternatief gedekt	Nee	40					AP
A 8	Politieonderwijs	Op schema	Andere regelgeving				10	10	AP
<i>Vervallen</i>				-10	-250	-250	-250	-250	
A 7	Griffierechten	Vervallen	Nee		-240	-240	-240	-240	32
J 1	Opbrengst licenties	Vervallen	Nee	-10	-10	-10	-10	-10	34

Tabel 2.6 Veiligheid en Justitie (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-182	-205	-228	-238	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-118	-118	-118	-118	Diverse
	Doorberekenen kosten voetbalwedstrijden	Vertraagd, alternatief gedekt	Nee		-30	-30	-30	-30	31
	Elektronische detentie en versoberen gevangenisregime	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding		-34	-57	-80	-90	34

Toelichting Regeerakkoord

- A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's**
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.
- A 4 Rechtsbijstand**
Naar aanleiding van voorstellen van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) en de Raad voor Rechtsbijstand is de invulling van de taakstelling aangepast. De totale besparing van 50 miljoen euro is nu gedekt uit de verlaging van de vergoeding van de advocatuur (28 miljoen euro), het verhogen van de eigen bijdrage bij echtscheiding (10 miljoen euro), het opnieuw heffen van eigen bijdrage bij bewerkelijke zaken en opvolging raadsman (3,5 miljoen euro), aanpassing van de anticumulatieregeling (1,5 miljoen euro), lagere vergoeding bij kennelijk niet-ontvankelijk (2 miljoen euro) en een algemene taakstelling (5 miljoen euro) bij de Raad voor Rechtsbijstand zelf (Kamerstuk 31753, nr 27). De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zal in het najaar van 2012 naar de Raad van State worden verzonden.
- A 5 Toespitsen hoger beroep, cassatie**
Het wetsvoorstel voor het toespitsen hoger beroep kantonzaken is verzonden naar de Tweede Kamer (Kamerstuk 33316, nr. 2). De overige wetsvoorstellen om deze maatregel uit het Regeerakkoord te realiseren zullen in een later stadium naar de Tweede Kamer worden verstuurd.
- A 6 Minder groepstaakstraffen**
De besparing is in 2011 niet gerealiseerd (vanwege doorlopende verplichtingen) en is over de volle breedte van de productie van reclassering via een algemene korting verwerkt. Daarnaast worden uit hoofde van het project ZSM (Zo Spoedig Mogelijk) veel groepstaakstraffen opgelegd. Dit compliceert de invulling van de taakstelling op titel van minder groepstaakstraffen. De verwachting is daarom dat in 2012 de besparing ook niet volledig gerealiseerd wordt. Het is nog onzeker hoe de situatie zich in 2013 gaat ontwikkelen.
- A 12 Pluk ze**
Het Openbaar Ministerie is het programma ter intensivering van het afnemen van crimineel vermogen gestart.
- A 13 Toezicht beroepsgroepen**
Het wetsvoorstel zal eind 2012 of begin 2013 naar de Tweede Kamer worden verzonden.
- A 2 Nationale politie**
Het wetsvoorstel is op 10 juli 2012 door de Eerste Kamer aangenomen (30880, nr. 11) en zal op 1 januari 2013 in werking treden.
- A 3 Kosten evenementen**
Deze taakstelling wordt voor 2013 ingevuld door efficiencymaatregelen binnen de politie en/of het eigen vermogen van de politie.
- A 8 Politieonderwijs**
De verkorting van de onderwijsduur is doorgevoerd. De arbeidsvoorwaardenmaatregelen zijn opgenomen in de CAO 2012-2014. Een aanpassing van het besluit algemene rechtspositie politie (BARP) en het besluit bezoldiging politie (BBP) volgt.

- A 9 ANPR**
Het wetsontwerp is naar de Raad van State verzonden voor advies. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State zal het wetsontwerp worden aangepast. Verzending naar de Kamer wordt naar verwachting eind 2012 of begin 2013.
- A 11 Meldkamers**
Het haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd. Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek is besloten tot opschaling naar tien meldkamers onder één meldkamerorganisatie.
- A 14 Politietoezichtouder**
Deze maatregel wordt niet tot uitvoering gebracht (Kamerstuk 29628, nr. 255). Alternatieve dekking wordt geboden binnen de begroting van Veiligheid en Justitie (V&J), onder meer door aanpassing van de bekostiging van de Politieacademie en door centralisatie van het overig door de korpsen bekostigde onderwijs.
- A 15 Montfrans**
De decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid 2010-2011 is vervallen per 31 december 2011. De uitkering gold voor een veertigtal gemeenten: G31, de zogenoemde Ortega-gemeenten (Almere, Apeldoorn, Ede, Haarlemmermeer, Zoetermeer) en vier gemeenten met ernstige problematiek inzake overlastgevende Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren (Culemborg, Gouda, Veenendaal, Zeist).
- A 10 Verkorten RAIO-opleiding**
De RAIO-opleiding zal worden verkort. De besparingen treden in vanaf 2017.
- A 30 Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten**
De inzet van Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO) en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bij de uitwerking van deze maatregel heeft zijn beslag gekregen in de bestuursafspraken 2011-2015.
- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A1 (Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's).
- B 1 Politie**
Deze middelen zijn inmiddels verwerkt in de circulaire voor de bekostiging van de politie.
- B 2 Justitie keten (OM en ZM)**
In de Justitieketen worden diverse beleidsmaatregelen uitgerold.
- A 2 Nationale politie**
De uitdeling van deze intensiveringsmiddelen heeft een ander kasritme gekregen, vanwege de start van de Nationale Politie per 1 januari 2013.
- A 8 Politieonderwijs**
De arbeidsvoorwaardenmaatregelen zijn opgenomen in de CAO 2012-2014. Een aanpassing van het besluit algemene rechtspositie politie (BARP) en het besluit bezoldiging politie (BBP) volgt.
- A 7 Griffierechten**
Dit wetsvoorstel is bij het Begrotingsakkoord 2013 komen te vervallen.
- J 1 Opbrengst licenties**
Deze maatregel is bij het Begrotingsakkoord 2013 teruggedraaid.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

Een deel van deze taakstelling zal bereikt worden door efficiencymaatregelen op inkoop (ad 13 miljoen euro). Het overige gedeelte van deze taakstelling wordt gedekt door diverse maatregelen binnen de V&J-begroting.

Doorberekenen kosten voetbalwedstrijden

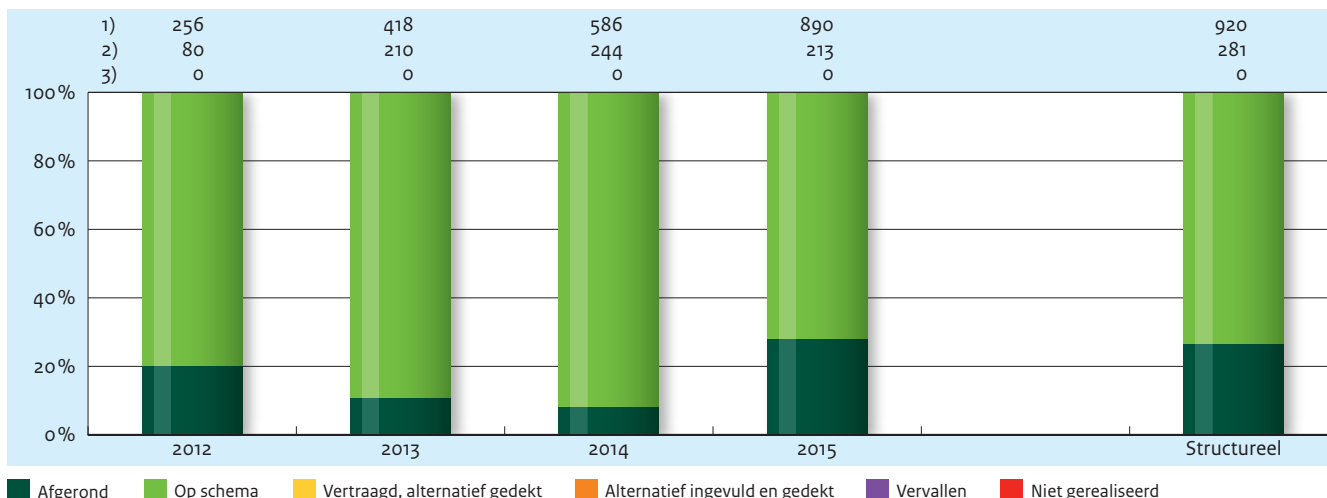
Deze taakstelling wordt voor 2013 ingevuld door efficiencymaatregelen binnen de politie en/of het eigen vermogen van de politie.

Elektronische detentie en versoberen gevangenisregime

Deze maatregel wordt ingevuld door versobering van onder andere het gevangeniswezen. Dit wordt vormgegeven door de toepassing van meerpersoonscellen waar mogelijk te intensiveren en de vrijvallende capaciteit buiten gebruik te stellen.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Figuur 2.7 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.7 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (in miljoenen euro, - = saldoverbeterend)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-256	-371	-539	-843	-873	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-35	-85	-119	-140	Diverse
C 2	Leges regulier verhogen	Op schema	Andere regelgeving		-10	-10	-30	-30	10
C 3	Beperken instroom en verkorten doorlooptijden (max.)	Op schema	Andere regelgeving	-20	-30	-50	-50	-50	10
C 4	Rationalisatie COA	Op schema	Nee				-10	-10	10
A 15	Montfrans	Afgerond	Nee	-32	-32	-32	-32	-32	4
A 17	Stopzetten BLS	Afgerond	Nee				-93	-93	4
A 17	Stopzetten ISV	Afgerond	Nee				-137	-137	4
C 1	Einde aan specifiek integratiebeleid	Afgerond	Nee	-10	-10	-10	-20	-29	5
C 6	Gevolgen onttrekken aan verplichte inburgering	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK						5
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Nee	-19	-19	-19	-19	-19	Diverse
3,2 mld	Inburgering	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK	-175	-235	-333	-333	-333	5
<i>Intensiveringen</i>				80	108	113	69	69	
B 2	Justitie keten (OM en ZM)	Afgerond	Nee	15	15	15	15	15	2
C 1	Maximaal versnellen asielprocedures (extra capaciteit IND)	Op schema	Nee	3	3	3	3	3	10
C 2	Strafbaar stellen illegaliteit / ontwikkelen systeem biometrische gegevens	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding	16	19	21	4	4	10
C 3	Sluitende controle/handhaving op referent naleving Vreemdelingenwetgeving (extra capaciteit IND en Vreemdelingenpolitie)	Op schema	Andere regelgeving	20	30	32	12	12	10
C 4	Verkorten procedures in geval van fraude/bedrog/criminaliteit	Op schema	AMvB	2	2	2	2	2	10
C 5	AMV's versneld terugsturen en uitbreiden opvangcapaciteit land van herkomst	Op schema	Nee	1	1	1	1	1	10

Tabel 2.7 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (in miljoenen euro, - = saldoverbeterend)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
C 6	Onmiddellijke heroverweging alle vergunningen categoriaal beleid (extra capaciteit IND)	Afgerond	Nee						10
C 7	Uitbreiding politieliaisons bij ambassades	Op schema	Nee	1	1	1	1	1	10
C 8	Reeds bij eerste aanvraag voor gezinsvorming strikt checken bij indicaties van fraude of misbruik	Afgerond	Nee	3	3	3	3	3	10
C 9	MVV alleen uit het buitenland en schrappen uitzonderingen: extra inzet IND buitenland	Afgerond	Wetgeving: afgerond	2	2	2	2	2	10
C 10	Intensiveren grenscontroles: project PARDEX (mensenhandel, controle documenten etc.)	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding	10	15	16	9	9	10
C 11	Intensieve controle op criminaliteit en inkomensvereiste automatiseren	Op schema	Nee	1	1	1	1	1	10
C 12	Standaard/sluitende controle op gebruik Europa-route (extra capaciteit IND)	Op schema	Nee	1	1	1	1	1	10
C 13	Intensiveren controle op arbeids- en kennismigranten: extra capaciteit IND	Afgerond	Nee	1	1	1	1	1	10
C 14	Daadwerkelijk intrekken verblijfsvergunning i.g.v. beroep op bijstand door vreemdeling (uitbreiding handhaving capaciteit/koppeling systemen UWV en SVB)	Op schema	Nee						10
C 15	Dubbel check door IND op inwilligen verblijfsaanvragen door aparte unit (incl. einde behandelquota beslismedewerkers)	Afgerond	Nee	4	4	4	4	4	10
C 17	Sociaal leenstelsel inburgering	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK		10	10	10	10	5
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-47	-47	-47	-47	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-47	-47	-47	-47	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				0	102	131	144	212	
	Intensivering duurzame economie	Op schema	Nee		70	58	58	58	4
	Huurtoeslag	Op schema	AMVB		32	73	86	154	3

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

C 2 Leges regulier verhogen

Op 27 juni 2011 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de nieuwe legestarieven (Kamerstuk 30573-VII, nr. 73). Hiermee ligt de invulling van de eerste tranche van de taakstelling op schema. Eind 2012 wordt het legeshuis Modern Migratiebeleid uitgewerkt. In dit kader wordt de verdere invulling van het resterende deel van de legestaakstelling verwerkt.

- C 3** **Beperken instroom en verkorten doorlooptijden (max.)**
 Het Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures is eind 2010 gestart. Op 22 februari 2011 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de hoofdlijnen van de maatregelen (Kamerstuk 19637, nr. 1400). Van augustus tot en met oktober 2011 heeft een Ex Ante Uitvoeringstoets plaatsgevonden. De Tweede Kamer is inmiddels geïnformeerd over de uitwerking van de maatregelen (Kamerstuk 19637, nr. 1532). De verwachting is dat het pakket aan maatregelen medio 2013 geïmplementeerd is.
- C 4** **Rationalisatie COA**
 De bezuiniging gaat in vanaf 2015. Dit wordt meegenomen in de beschikking van het COA.
- A 15** **Montfrans**
 De decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid 2010-2011 is vervallen per 31 december 2011. De uitkering gold voor een veertigtal gemeenten: G31, de zogenoemde Ortega-gemeenten (Almere, Apeldoorn, Ede, Haarlemmermeer, Zoetermeer) en vier gemeenten met ernstige problematiek inzake overlastgevende Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren (Culemborg, Gouda, Veenendaal, Zeist).
- A 17** **Stopzetten BLS**
 De werkingsduur van het Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 is vervallen per 31 december 2009.
- A 17** **Stopzetten ISV**
 Om het Investeringsbudget stedelijke vernieuwing naar gemeenten te decentraliseren, is de Wet stedelijke vernieuwing met terugwerkende kracht per 1 januari 2011 ingetrokken. De verplichting voor gemeenten tot zorg voor, en bevordering en ondersteuning van stedelijke vernieuwing is vastgelegd in de Woningwet (Kamerstuk 32460, nr. A en nr. B).
- C 1** **Einde aan specifiek integratiebeleid**
 Er wordt bezuinigd op de subsidies van de Rijksoverheid gericht op integratie, met uitzondering van de subsidie aan Vluchtelingenwerk (conform de Visie op Integratie).
- C 6** **Gevolgen onttrekken aan verplichte inburgering**
 Dit is meegenomen in de wijziging van de Wet inburgering. Eind 2011 is het wetsvoorstel aangeboden aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 33086, nr. 2). De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer staat gepland op 11 september 2012.
- 3,2 mld** **Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
 Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- 3,2 mld** **Inburgering**
 Met de nieuwe Wet inburgering worden inburgeraars per 1 januari 2013 zelf (financieel) verantwoordelijk voor hun inburgering. Om budgettaire redenen (invulling motie Koolmees) heeft het kabinet gekozen om in 2011 100 miljoen euro en in 2012 175 miljoen euro incidenteel om te buigen op de inburgeringsmiddelen in het Participatiebudget en het gemeentefonds door verlaging van het aantal inburgeringstrajecten. Er wordt toegewerkt naar een stelsel waarbij het merendeel van de kosten bij de inburgeraar wordt neergelegd. De behandeling van de Wet inburgering in de Eerste Kamer staat gepland op 11 september 2012. Indien de behandeling op een later moment plaats vindt kan de wetwijziging niet meer ingaan per 1 januari 2013 en treedt een besparingsverlies op van 50 miljoen euro per jaar. Dit verlies treedt op vanaf 2013 en is tijdelijk van aard bij vertraagde invoering of structureel van aard indien het voorstel wordt verworpen.
- B 2** **Justitie keten (OM en ZM)**
 Met deze middelen kan de AIVD onder meer de beschikbare dataopslag- en analysecapaciteit aanpassen aan de huidige eisen.
- C 1** **Maximaal versnellen asielprocedures (extra capaciteit IND)**
 Deze middelen worden ketenbreed ingezet voor het stroomlijnen van asielprocedures, het tegengaan van het stapelen van procedures en verkorting van de doorlooptijden. Om deze doelstellingen te realiseren is een pakket aan maatregelen uitgewerkt, welke per brief van 22 mei 2012 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd (Kamerstuk 19637, nr. 1532). Inmiddels is de voorbereiding van de implementatie van start gegaan. Het streven is de maatregelen waarvoor aanpassing van wet- en regelgeving nodig is, per medio 2013 in te voeren. Maatregelen die geen formele beleidswijziging vergen, zijn of worden nu al ingevoerd.
- C 2** **Strafbaar stellen illegaliteit / ontwikkelen systeem biometrische gegevens**
 Biometrie in de vreemdelingenketen is noodzakelijk voor ondersteuning van identiteitsvaststelling, en daarmee voor de vraag of sprake is van illegaal verblijf. Het programma biometrie in de vreemdelingenketen loopt. Het Wetsvoorstel tot uitbreiding van biometrie in de Vreemdelingenketen is begin maart 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden en de nota naar aanleiding

van het verslag van de Vaste Kamercommissie is medio juli 2012 aan de Tweede Kamer verzonden (Kamerstuk 33192, nr. 6). Naast een succesvolle pilot bij de basispolitiezorg en een verlenging hiervan bij de vreemdelingenpolitie voor mobiel toezicht op vreemdelingen, de afname van biometrie op diplomatieke posten voor visa, een ketenbrede kwaliteitsanalyse en het realiseren van de technische beveiliging van vreemdelingendocumenten, is de productie van vreemdelingendocumenten met biometrie conform Europese Verordening gestart.

- C 3 Sluitende controle/handhaving op referent naleving Vreemdelingenwetgeving (extra capaciteit IND en Vreemdelingenpolitie)**
Deze middelen worden aangewend voor het optimaliseren van het proces en de informatievoorziening voor de vreemdelingenketen en extra capaciteit voor de handhaving binnen de vreemdelingenketen IND en Vreemdelingenpolitie. De analyses voor het optimaliseren van de informatie-uitwisseling in de vreemdelingenketen worden momenteel uitgevoerd. Daarnaast zijn in nauwe samenwerking met de ketenpartners de projectdefinities ten aanzien van ketenmanagementinformatie, de gemeenschappelijke vreemdelingenvoorziening en het digitaal werken opgesteld. Op basis hiervan is de bouw van een nieuw ketenmanagementinformatiesysteem gestart.
- C 4 Verkorten procedures in geval van fraude/bedrog/criminaliteit**
Deze middelen worden ingezet om na vergunningverlening op specifieke momenten actief te controleren of nog aan de voorwaarden van verblijf wordt voldaan. Daarnaast worden er middelen ingezet voor doelgroepgerichte handhaving op het gebied van bijvoorbeeld naturalisatie, studie, kennis- en arbeidsmigratie en de B9-regeling (slachtoffers mensenhandel).
- C 5 AMV's versneld terugsturen en uitbreiden opvangcapaciteit land van herkomst**
Het afgelopen jaar is in Europees verband verder geïnvesteerd in het opzetten van opvangplekken in Afghanistan. Er wordt gewacht op akkoord van de Afghaanse overheid. Er heeft een verkennende missie plaatsgevonden naar Irak om de mogelijkheden van bestaande of nog op te zetten opvangplekken te bezien. De contracten over de bestaande huizen in Angola en Congo zijn verlengd.
- C 6 Onmiddellijke heroverweging alle vergunningen categoriaal beleid (extra capaciteit IND)**
Er wordt naar gestreefd om de asielfronden te beperken tot de internationale vormen van bescherming en daarmee af te zien van categoriale bescherming. In de praktijk betekent dit dat nauwelijks sprake is van categoriale bescherming en C- grond. De gelden zijn ingezet in het kader van fraudebestrijding ten aanzien van de groep vergunninghouders en voor het lopende traject van heroverwegingen van Irakezen.
- C 7 Uitbreiding politieliaisons bij ambassades**
De inzet van Immigration Liaison Officers (ILO's) zal leiden tot een daling van het aantal ongedocumenteerde en onjuist gedocumenteerde vreemdelingen naar Nederland. Deze inzet leidt ook tot het bevorderen van terugkeer en daarmee verkorting van de opvangtermijn. De IND heeft zijn ILO-netwerk uitgebreid met twee nieuwe posten, te weten Kiev en Panama Stad (beoogde realisatie Panama Stad: najaar 2012).
- C 8 Reeds bij eerste aanvraag voor gezinsvorming strikt checken bij indicaties van fraude of misbruik**
Deze maatregelen zijn gericht op het terugdringen van fraude en misbruik. Er is inmiddels een werkinstructie voor beslismedewerkers uitgevaardigd, gericht op het tegengaan van schijnhuwelijken en -relaties. Daarnaast heeft de IND, door het uitbreiden van het aantal medewerkers op een aantal buitenlandse posten, extra capaciteit ingezet om fraude en misbruik bij gezinsmigratie (waaronder schijnhuwelijken en -relaties) tegen te gaan.
- C 9 MVV alleen uit het buitenland en schrappen uitzonderingen: extra inzet IND buitenland**
Dit vereist aanpassingen van procedures en wetgeving en is uitgewerkt in het Programma Stroomlijning Procedures. Schrapping MVV-vrijstelling voor remigranten en vreemdelingen die als minderjarige minimaal vijf jaar rechtmatig verblijf hebben gehad, is gerealiseerd door aanpassing van het Vreemdelingenbesluit en de Vreemdelingencirculaire. De wijziging is per 1 juli 2012 in werking getreden.
- C 10 Intensiveren grenscontroles: project PARDEX (mensenhandel, controle documenten etc.)**
Het programma Vernieuwing Grensmanagement is goed op stoom. Een voorziening voor geautomatiseerde grenspassage op Schiphol, uitbreiding en koppeling van geregistreerde travellers programma's (vooraf geregistreerde reizigers) en de ontwikkeling van een robuust samenwerkingsverband 'informatie- en analysecentrum' voor controle op in- en uitreizend personenverkeer zijn de zichtbare resultaten van fase 2 van dit programma. De beleidsvisie ten aanzien van passagiersgegevens is aangeboden aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 32317, nr. 111). De benodigde wetgeving is in voorbereiding.

- C 11 Intensieve controle op criminaliteit en inkomensvereiste automatiseren**
Deze maatregel wordt door de departementen BZK, V&J en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uitgewerkt en is opgenomen in het in te voeren informatie- en beslissysteem van de IND (INDiGO). De IND heeft voorbereidingen getroffen om in de toekomst elektronische berichten vanuit de strafrechtketen geautomatiseerd te ontvangen (trajectcontrole). Daartoe heeft de IND een pilot ingericht, die liep van januari tot mei 2012. De beoogde werkwijze uit de pilot is haalbaar gebleken en zal verder worden geïmplementeerd.
- C 12 Standaard/sluitende controle op gebruik Europa-route (extra capaciteit IND)**
De handhaving is geïntensiveerd. Misbruik wordt tegengegaan doordat gekeken wordt hoe met bepaalde migratieroutes wordt omgegaan. Daarnaast werkt de IND aan de implementatie van de maatregelen van het kabinet ten aanzien van de migranten uit Midden- en Oost-Europa.
- C 13 Intensiveren controle op arbeids- en kennismigranten: extra capaciteit IND**
Door extra personele inzet op toezicht en handhaving van de arbeids- en kennismigrantenprocedures worden misbruik en oneigenlijk gebruik tegengegaan. Hierbij wordt nauw samengewerkt met andere overheidsorganisaties, zoals de Inspectie SZW, UWV Werkbedrijf, de Belastingdienst en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ).
- C 14 Daadwerkelijk intrekken verblijfsvergunning i.g.v. beroep op bijstand door vreemdeling (uitbreiding handhavingscapaciteit/koppeling systemen UWV en SVB)**
Momenteel werken BZK en SZW deze maatregelen uit in een uitvoeringstoetsingskader. In november 2011 is een gezamenlijke brief aan de Tweede Kamer gezonden. Er is onder andere ingezet op een effectieve en efficiënte inrichting van het proces met betrekking tot GSD-meldingen (melding die de IND ontvangt van een gemeentelijke sociale dienst wanneer door een vreemdeling met relevante verblijfstitelcode een beroep gedaan wordt op publieke middelen). In de zomer van 2012 is gerapporteerd aan de Tweede Kamer over de voortgang van deze maatregel (Kamerstuk 29407, nr. 149).
- C 15 Dubbel check door IND op inwilligingen verblijfsaanvragen door aparte unit (incl. einde behandelquota beslismedewerkers)**
De IND heeft organisatieonderdelen ingericht om te handhaven, fraude te bestrijden en kwaliteit te meten. Dit betreft de Centrale Verificatie Unit (CVU), de afdeling Handhaving en de afdeling Kwaliteit en Dienstverlening. Deze organisatieonderdelen geven samen invulling aan de doelstellingen van de dubbelcheck-inspanning uit het Regeerakkoord.
- C 17 Sociaal leenstelsel inburgering**
Hierover is de Tweede Kamer samen met de wijziging van de Wet inburgering geïnformeerd (Kamerstuk 33086, nr. 2). De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer staat gepland op 11 september 2012.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. Daartoe is voor 2013 de ontvangstenraming voor inburgering verhoogd en is de uitgavenraming verlaagd voor onder andere uitgaven voor e-overheid, inburgering, vreemdelingen, onderzoek en monitoring woningmarkt, subsidies energiebesparing, de uitvoeringskosten van diverse regelingen woningmarkt en voor het apparaat.

Intensivering duurzame economie

In het Begrotingsakkoord 2013 is een revolverend fonds voor energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving aangekondigd vanaf 2013. Het budget is beschikbaar voor cofinanciering voor zowel grootschalige projecten (o.a. woningcorporaties, zorginstellingen, scholen en zwembaden) als voor particulieren. Via een revolverend-fondsconstructie komt het geld terug waarna het weer beschikbaar is voor investeringen. De werking van het fonds en de daaruit voortvloeiende energiebesparingsmaatregelen worden uitgevoerd in samenwerking met partijen uit de bouw-, de energie- en de financiële sector. Met energiebesparingsmaatregelen in de gebouwde omgeving kunnen de woon- en huisvestingslasten van Nederlandse huishoudens en bedrijven beter beheersbaar worden voor prijsstijgingen van energie en kunnen effecten van de hogere energiebelasting worden beperkt. Daarnaast leveren de maatregelen een bijdrage aan de Europese klimaatdoelstelling.

Huurtoeslag

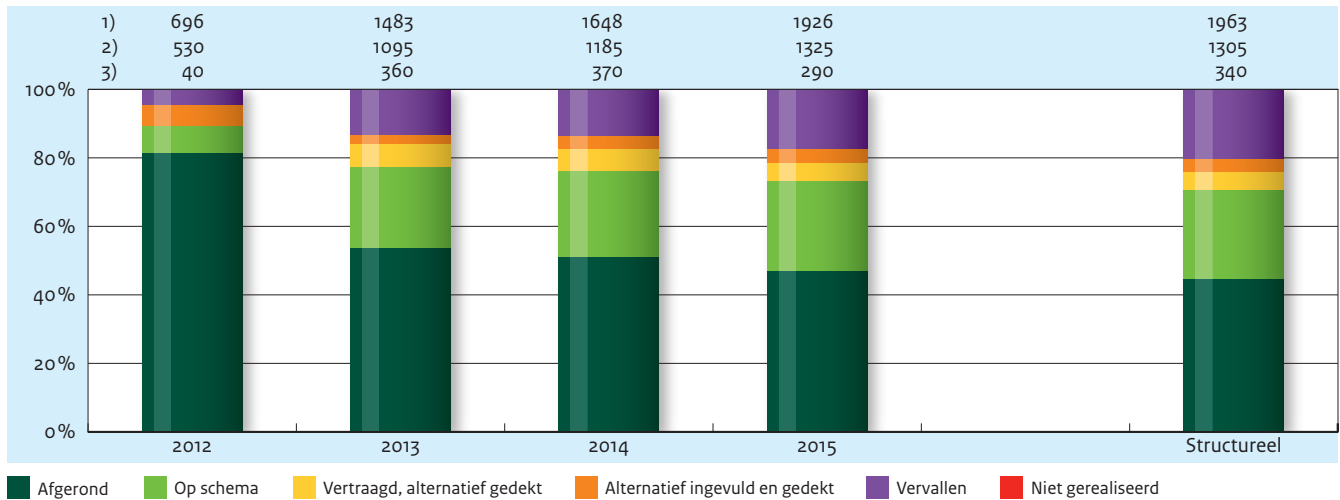
In het Begrotingsakkoord 2013 is al aangegeven dat de huurtoeslag een tegenvaller laat zien. Deze tegenvaller bedraagt inmiddels meer dan in het Begrotingsakkoord genoemd en loopt

op van 166 miljoen euro in 2013 tot 266 miljoen euro in 2017. Zoals in het Begrotingsakkoord is aangekondigd worden er maatregelen getroffen binnen de huurtoeslag voor een bedrag van 60 miljoen euro vanaf 2013 en wordt voor het overige deel van de huurtoeslagproblematiek niet omgebogen binnen de regeling. Voor de invulling van de genoemde 60 miljoen euro is inmiddels een AMvB aan de Tweede Kamer gezonden ter verhoging van de opslag op de eigen bijdrage met 4,87 euro per maand (Kamerstuk 27926, nr. 188).

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Figuur 2.8 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.8 Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-696	-933	-1168	-1486	-1523	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-27	-72	-100	-117	Diverse
A 28 a	Taakverbreding provincies	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-5	-5	-5	-5	-5	14
A 31	Takenpakket publieke omroep	Op schema	Wetgeving: adviesprocedure RvS		-50	-100	-200	-200	15
B 5	Cultuursubsidies	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-50	-100	-150	-200	-200	14
B 6	Taakstelling	Afgerond	Andere regelgeving	-140	-140	-140	-130	-130	Diverse
G 1	Efficiëncykorting raden en instituten	Afgerond	Nee	-20	-20	-20	-20	-20	Diverse
G 2	PO Gewichtenregeling	Afgerond	Nee	-10	-30	-40	-50	-50	1
G 4	VO verminderen aantal profielen HAVO/VWO	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: in voorbereiding			-20	-50	-50	3
G 5	VO vereenvoudigen bekostigingsmodel, tegengaan vertraging en versnellen excellente leerlingen	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: in voorbereiding		-50	-60	-60	-60	3
G 6	MBO Vereenvoudiging kwalificatiestructuur, tegengaan vertraging, verkorten en intensiveren (doorlopende) leerlijnen, kenniscentra breder organiseren	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-30	-50	-140	-160	4
G 8	VO efficiëncykorting lesmateriaal	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: in voorbereiding			-30	-30	-30	3
G 9	HO geen OV-jaarkaart langstudeerders	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-10	-10	-30	-30	11
G 12	HO langstudeerders	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-370	-370	-370	-370	-370	6, 7
G 13	Efficiency onderzoek en innovatie	Afgerond	Nee	-90	-90	-90	-90	-90	6, 7, 16
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Afgerond	Nee	-11	-11	-11	-11	-11	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				530	960	1060	1130	1200	
E 1	PO uitbreiding doelgroep VVE	Afgerond	AMvB	30	50	50	50	50	1
E 2	PO/VO/MBO Versterken centrale een uniforme toetsing, mede tbv meten leerwinst	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: ingediend bij EK	80	80	80	80	80	1, 3, 4

Tabel 2.8 Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
E 3	PO/VO/MBO professionalisering onderwijspersoneel	Op schema	Andere regelgeving	100	150	150	150	150	1, 3, 9
E 5	PO/VO hoogbegaafden	Afgerond	Andere regelgeving	20	30	30	30	30	1, 3
E 6	PO/VO taal en rekenen	Afgerond	Andere regelgeving	20	20				1, 3
E 7	PO meer schakelklassen en summercourses	Afgerond	AMvB	40	50	50	50	50	1
E 8	VO/MBO plusvoorzieningen en wijk scholen	Afgerond	Andere regelgeving	30	30	30	30	30	3, 4
E 9	MBO Kwaliteitsverbetering	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: ingediend bij TK		150	150	150	150	4
E 10	HO verhogen intensiteit onderwijs	Afgerond	AMvB	50	130	210	230	300	6,7
E 11	Kwaliteitsimpuls/reservering ramingsrisico	Afgerond	Nee	70	180	220	270	270	Diverse
E 12	Innovatie en onderzoek	Afgerond	Nee	90	90	90	90	90	6, 7, 16
<i>Vervallen</i>				-40	-360	-370	-290	-340	
G 3	PO Budgettering passend onderwijs	Vervallen		-50	-300	-300	-300	-300	1
G 7	MBO invoeren leeftijdsgrens 30 jr voor bekostiging	Vervallen			-80	-110	-170	-170	4
G 10	HO aflossingstermijn van 15 naar 20 jaar	Vervallen						-10	11
G 11	HO Invoeren sociaal leenstelsel masterfase	Vervallen					-20	-110	11
E 4	PO/VO/MBO prestatiebeloning op basis van objectief gemeten leerwinst	Vervallen		10	20	40	200	250	9
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-550	-480	-440	-440	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-340	-340	-340	-340	Diverse
	Meevaller leerlingenraming	Afgerond	Nee		-100	-100	-100	-100	Diverse
	Kwaliteitsverbetering MBO	Afgerond	Wetgeving: ingediend bij TK		-110	-40	0	0	4
<i>Intensiveringen</i>				0	135	125	195	105	
	Vereenvoudiging kwalificatiestructuur MBO	Afgerond	Wetgeving: ingediend bij TK		30	20	90	0	4
	Extra middelen voor kwaliteit leraren	Op schema	Andere regelgeving		75	75	75	75	Diverse
	Intensivering kwaliteit onderwijs	Op schema	Andere regelgeving		30	30	30	30	Diverse

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

A 28 a Taakverbreding provincies

Onderdeel van de taakverbreding provincies is dat zij zorg gaan dragen voor hun eigen archief. In de bestuursafspraken 2011-2015 is over de uitwerking van dit punt overeenstemming bereikt. De provincies gaan 5 miljoen euro bijdragen aan het budget van de 12 Regionale Historische Centra. Per 1 januari 2013 wordt de Archiefwet aangepast om deze taakverbreding mogelijk te maken. Voor 2012 dragen de provincies bij op basis van het bestuursakkoord (Kamerstuk 32749, nr. 1).

- A 31**   **Takenpakket publieke omroep**
De Mediawet wordt in 2 stappen gewijzigd, namelijk eerst het Wetsvoorstel Aanpassing van de rijksmediabijdrage en opheffing van de Wereldomroep als publieke media-instelling (Staatsblad 2012, nr. 319). Deze is op 10 april 2012 aangenomen door de Tweede Kamer en op 26 juni 2012 door de Eerste Kamer. Deze wetwijziging is een belangrijke stap om de bezuinigingen uit het Regeerakkoord per 2013 te kunnen realiseren. Daarna volgt nog een wetwijziging want de tweede belangrijke stap om de bezuinigingen te kunnen realiseren, is de barrières weg te nemen ten aanzien van fusies tussen omroepen. Hiertoe wordt een nieuwe financieringssyste-
matiek in de Mediawet vastgelegd waarbij elk lid telt. Deze wijziging zal in het najaar van 2012 aan de Tweede Kamer worden voorgelegd en per 2014 in werking treden.
- B 5**   **Cultuursubsidies**
In juni 2011 is *Meer dan Kwaliteit* over de inrichting van het cultuurstelsel na 2013 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 32820, nr. 1). In augustus 2011 is de Ministeriële Regeling inge-
diend bij de Tweede Kamer (Kamerstuk 32820, nr. 42). Deze Regeling maakt het mogelijk om de structurele bezuinigingen van 200 miljoen euro per 2013 te laten ingaan. De noodzakelijke wetwijziging is begin 2012 door beide kamers aanvaard. Instellingen hebben voor 1 februari 2012 17:00 uur aanvragen voor subsidie kunnen indienen. De Raad van Cultuur heeft in mei een advies uitgebracht over deze aanvragen. Op Prinsjesdag 2012 is de definitieve invulling van het nieuwe cultuurstelsel bekend gemaakt.
- B 6**   **Taakstelling**
Door het aantal subsidiestromen en uitvoeringsorganisaties terug te dringen, kan de aandacht en energie van instellingen, uitvoeringsorganisaties en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) beter worden gefocust op de primaire taak van het onderwijs. Leren moet centraal staan. Overheidsgeld dat bestemd is voor onderwijs moet met zo min mogelijk bureaucratie naar de scholen, die worden ondersteund door een effectieve en efficiënte (dus kleinere) ondersteuningsstructuur. Zie de brief *Herziening subsidiebeleid onderwijs* d.d. 13 april 2011 (Kamerstuk 32500-VIII, nr. 160).
- G 1**   **Efficiencykorting raden en instituten**
Zie de brief *Herziening subsidiebeleid onderwijs* d.d. 13 april 2011 (Kamerstuk 32500-VIII, nr. 160).
- G 2**   **PO Gewichtenregeling**
Omdat het aantal leerlingen in het PO daalt en het opleidingsniveau van de ouders stijgt, valt er geld op de gewichtenregeling vrij. Tot nu toe was het gebruikelijk om dit ten gunste te laten komen van de impulsregeling die samen met de gewichtenregeling onderdeel uitmaakt van het onderwijsachterstandenbeleid. Nu kan het geld worden gebruikt voor de invulling van de taakstelling. Er is daarvoor geen aanvullende regelgeving nodig.
- G 4**   **VO verminderen aantal profielen HAVO/VWO**
Zie de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 31289, nr. 114). Hierin wordt gemeld dat het kabi-
net er niet voor kiest om het bovenbouwprogramma in HAVO en VWO te vereenvoudigen door het aantal profielen te verminderen. Voor wat betreft de realisatie van de ingeboekte bezuini-
ging is door het kabinet afgesproken dat deze ombuiging op de bekostiging in mindering zal worden gebracht. Deze ombuiging hangt samen met de ombuigingen G5 (VO vereenvoudigen bekostigingsmodel) en G8 (VO efficiencykorting lesmateriaal).
- G 5**   **VO vereenvoudigen bekostigingsmodel, tegengaan vertraging en versnellen excellente leerlingen**
Zie de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 33000-VIII, nr. 157). Als alternatief voor de OCW-
variant ligt er nu een conceptvariant van de VO-raad op tafel en OCW is bezig met de afstem-
ming, toetsing en dergelijke. Daarna moet dit voorstel van de VO-raad nog aan de leden wor-
den voorgelegd. In het najaar volgt een definitieve keuze voor de variant van OCW dan wel voor
die van de VO-raad. Indien gekozen wordt voor de OCW-variant, dan geldt als streefdatum voor
invoering van het nieuwe bekostigingsmodel 1 januari 2014. Gaat de keuze uit naar de variant
van de VO-raad, dan is invoering vanaf 1 januari 2015 mogelijk. De in het Regeerakkoord aan
vereenvoudiging verbonden taakstellingen worden vooruitlopend op de daadwerkelijke invoer-
ing van de vereenvoudiging via de lumpsum ingeboekt.
- G 6**   **MBO Vereenvoudiging kwalificatiestructuur, tegengaan vertraging, verkorten en intensi-
veren (doorlopende) leerlijnen, kenniscentra breder organiseren**
De Tweede Kamer heeft op 16 februari 2011 het Actieplan MBO *Focus op vakmanschap 2011-2015*
(Kamerstuk 31524, nr. 88) ontvangen. Wetgeving is in voorbereiding. Over de stand van zaken
rond het Actieplan is op 28 november 2011 een brief naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamer-
stuk 31524, nr. 120). In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten dat deze ombuiging met één jaar
wordt vertraagd.

- G 8 VO efficiencykorting lesmateriaal**
De in het Regeerakkoord aan lesmateriaal verbonden taakstelling wordt via de lumpsum ingeboekt.
- G 9 HO geen OV-jaarkaart langstudeerders**
Op 19 januari 2012 is het voorstel tot wijzigingen van onder meer de Wet Studiefinanciering 2000 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 33145, nr. 2). In voorbereiding op de plenaire behandeling heeft de Tweede Kamer op 16 februari schriftelijke vragen gesteld (Kamerstuk 33145, nr. 6). Het wetsvoorstel is op 14 juni 2012 geaccordeerd door de Tweede Kamer en op 10 juli 2012 door de Eerste Kamer. Het wetsvoorstel is per 1 september 2012 in werking getreden en zal vanaf 1 januari 2013 effectieve gevolgen hebben voor de betroffen doelgroep.
- G 12 HO langstudeerders**
De Tweede Kamer is op 13 april 2011 (Kamerstuk 32618, nr. 32) geïnformeerd over de temporisering van de maatregelen langstudeerders. Deze temporisering is tezamen met de temporisering passend onderwijs geheel gedekt binnen de OCW-begroting, namelijk uit incidentele ruimte op de OCW-begroting, middelen voor de prijsbijstelling 2011, een incidentele korting op de middelen voor de uniforme toetsing, de maatschappelijke stage en de middelen voor prestatiebeloning. Het Wetsvoorstel Verhoging Collegegeld Langstudeerders (Kamerstuk 32618, nr. A) is reeds door de Eerste en Tweede Kamer aanvaard.
- G 13 Efficiency onderzoek en innovatie**
De strategische agenda Hoger Onderwijs die voor het zomerreces 2011 naar de Tweede Kamer is verstuurd (Kamerstuk 31288, nr. 194) bevat de plannen ten aanzien van het Hoger Onderwijs en Onderzoek in Nederland. Hierin worden zowel de geplande intensiveringen als de ombuigingen geconcretiseerd.
- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- E 1 PO uitbreiding doelgroep VVE**
Het kabinet geeft uitvoering aan de motie van Haersma Buma, waarin wordt gevraagd de middelen voor VVE en zomerscholen/schakelklassen in te zetten in de G37. Over de wijze waarop dit gebeurt en de bestuursafspraken hierover met de G37 is de Kamer in het najaar van 2011 geïnformeerd (Kamerstuk 33000-VIII, nr. 61). De bestuursafspraken zijn in maart 2012 ondertekend.
- E 2 PO/VO/MBO Versterken centrale een uniforme toetsing, mede tbv meten leerwinst**
Het budget is in de jaren 2012 en 2013 met 10 miljoen euro verlaagd naar tweemaal 70 miljoen euro in plaats van 80 miljoen euro in het kader van de temporisering passend onderwijs en langstudeerders. Zie de brief *Temporisering passend onderwijs en langstudeerders* d.d. 13 april 2011 (Kamerstuk 32618, nr. 32). Voor PO en VO zijn de middelen grotendeels toegevoegd aan de prestatiebox. In de actieplannen voor PO/VO wordt aan dit onderwerp gerefereerd (Kamerstuk 32500 VIII, nr 176). Daarnaast heeft de Tweede Kamer voor de concrete uitwerking voor PO in het voorjaar van 2012 de wetswijziging primair onderwijs ontvangen (Kamerstuk 33157, nr. 2). Deze regelt de verplichte eindtoets primair onderwijs, tezamen met de verplichting voor een leerlingvolgsysteem in het primair onderwijs. Ook kondigt deze experimenten voor de begin-toets primair onderwijs aan. Voor het MBO worden de middelen voor 2012 incidenteel aan de lumpsum toegevoegd en voor 2013 wordt nog bezien hoe de middelen verstrekt zullen worden.
- E 3 PO/VO/MBO professionalisering onderwijspersoneel**
Zie de Brief *Actieplan Leraar 2020* dd. 23 mei 2011 (Kamerstuk 32500, nr. 176). De bestuursakkoorden PO, VO en MBO zijn afgesloten. De regelingen PO, VO en MBO zijn gepubliceerd (Staatscourant 2012, nr. 1714, nr. 215 en nr. 7232).
- E 5 PO/VO hoogbegaafden**
In de actieplannen voor PO/VO wordt aan dit onderwerp gerefereerd (Kamerstuk 32500 VIII, nr 176). De middelen zijn toegevoegd aan de prestatiebox.
- E 6 PO/VO taal en rekenen**
In de actieplannen voor PO/VO wordt aan dit onderwerp gerefereerd (Kamerstuk 32500 VIII, nr 176). De middelen zijn toegevoegd aan de prestatiebox.
- E 7 PO meer schakelklassen en summercourses**
Het kabinet geeft uitvoering aan de motie van Haersma Buma, waarin wordt gevraagd de middelen voor VVE en zomerscholen/schakelklassen in te zetten in de G37. Over de wijze waarop dit gebeurt en de bestuursafspraken hierover met de G37 is de Kamer in het najaar van 2011 geïnformeerd (Kamerstuk 33000-VIII, nr. 61). De bestuursafspraken zijn in maart 2012 ondertekend.

- E 8 VO/MBO plusvoorzieningen en wijkscholen**
De ministeriële regeling is gepubliceerd in de Staatscourant (Staatscourant 2012, nr. 5841).
- E 9 MBO Kwaliteitsverbetering**
De Tweede Kamer heeft op 16 februari 2011 het Actieplan MBO *Focus op vakmanschap 2011-2015* (Kamerstuk 31524, nr. 88) ontvangen. Wetgeving is in voorbereiding. Over de stand van zaken rond het Actieplan is op 28 november 2011 een brief naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 31524, nr. 120). In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten dat deze intensivering met één jaar wordt vertraagd. Daarnaast is het kasritme voor 2013 en 2014 aangepast.
- E 10 HO verhogen intensiteit onderwijs**
Op 1 juli 2011 is de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap *Kwaliteit in verscheidenheid* naar de Tweede Kamer gezonden (Kamerstuk 31288, nr. 194). Deze agenda bevat een pakket van maatregelen om de koerswijziging te realiseren die nodig is om het hogeronderwijsstelsel gereed te maken voor 2025. In de zomer van 2012 zijn met alle individuele bekostigde instellingen voor hoger onderwijs prestatieafspraken gemaakt. De hoofdlijnenakkoorden die eind 2011 zijn gesloten met HBO-raad en VSNU (Kamerstuk 31288, nrs. 246 en 247) vormen het kader voor deze prestatieafspraken.
- E 11 Kwaliteitsimpuls/reservering ramingsrisico**
De kwaliteitsimpuls/reservering ramingsrisico is ingezet. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd via de 1e suppletoire begroting 2011 van OCW (Kamerstuk 32780 VIII, nr. 1).
- E 12 Innovatie en onderzoek**
Op 1 juli 2011 is de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap *Kwaliteit in verscheidenheid* naar de Tweede Kamer gezonden (Kamerstuk 31288, nr. 194). Deze agenda bevat een pakket van maatregelen om de koerswijziging te realiseren die nodig is om het hogeronderwijsstelsel gereed te maken voor 2025. In de zomer van 2012 zijn met alle individuele bekostigde instellingen voor hoger onderwijs prestatieafspraken gemaakt. De hoofdlijnenakkoorden die eind 2011 zijn gesloten met HBO-raad en VSNU (Kamerstuk 31288, nrs. 246 en 247) vormen het kader voor deze prestatieafspraken. Daarnaast is voor onderzoek geld vrijgemaakt uit kortingen op de 1e en 2e geldstroom. Dit geld wordt ingezet voor verdere profilering van het onderzoekslandschap in relatie tot de topsectoren.
- G 3 PO Budgettering passend onderwijs**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten dat de ombuiging op het passend onderwijs niet wordt doorgezet. Voor de doorvoering van de stelselwijziging passend onderwijs komt één jaar extra beschikbaar. Zie ook de brief aan de Tweede Kamer *Antwoorden op Kamervragen van de leden Dijsselbloem (PvdA) en Dijkgraaf (SGP) over de bezuinigingen op passend onderwijs en de effecten daarvan op het onderwijzend personeel* d.d. 11 mei 2012 (Kamervragen (Aanhangsel) 2011-2012, 2490).
- G 7 MBO invoeren leeftijdsgrens 30 jr voor bekostiging**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten dat deze maatregel niet doorgaat.
- G 10 HO aflossingstermijn van 15 naar 20 jaar**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de verlenging van de aflossingstermijn van studieleningen van 15 naar 20 jaar nu niet door te voeren. Hiervoor is een Nota van Wijziging op het wetsvoorstel tot wijziging van onder meer de Wet Studiefinanciering 2000 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 33145, nr. 32).
- G 11 HO Invoeren sociaal leenstelsel masterfase**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om invoering van een sociaal leenstelsel in de masterfase nu niet door te voeren. Hiervoor is een Nota van Wijziging op het wetsvoorstel tot wijziging van onder meer de Wet Studiefinanciering 2000 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 33145, nr. 32).
- E 4 PO/VO/MBO prestatiebeloning op basis van objectief gemeten leerwinst**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de middelen van prestatiebeloning in te houden (na aftrek van 3 maal 10 miljoen euro in de jaren 2013 t/m 2015 ter dekking van de departementale taakstelling). De regeling is ingetrokken (Staatscourant 2012, nr. 12358).

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

De bijdrage van OCW in de departementale taakstelling uit het Begrotingsakkoord 2013 bedraagt 340 miljoen euro. Deze taakstelling wordt door OCW gedekt uit een deel van de meevaller bij de raming leerlingen- en studentenontwikkeling en de raming studiefinanciering, een verlaging van de middelen voor prestatiebeloning (3 maal 10 miljoen euro in de jaren 2013

tot en met 2015), een deel van de eindejaarsmarge uit 2011 en een (lumpsum)korting vanaf 2014.

Meevaller leerlingenraming

In de Voorjaarsnota 2012 was er sprake van een meevaller bij de referentieraming leerlingen- en studentenaantallen. Deze is voor 100 miljoen euro ingehouden in het Begrotingsakkoord 2013. Het restant van de meevaller is ingezet ter dekking van de departementale taakstelling uit het Begrotingsakkoord (zie ook de toelichting bij *Departementale taakstelling*).

Kwaliteitsverbetering MBO

Zie de toelichting bij maatregel E 9, MBO Kwaliteitsverbetering.

Vereenvoudiging kwalificatiestructuur MBO

Zie de toelichting bij maatregel G 6, MBO Vereenvoudiging kwalificatiestructuur, tegengaan vertraging, verkorten en intensiveren (doorlopende) leerlijnen, kenniscentra breder organiseren.

Extra middelen voor kwaliteit leraren

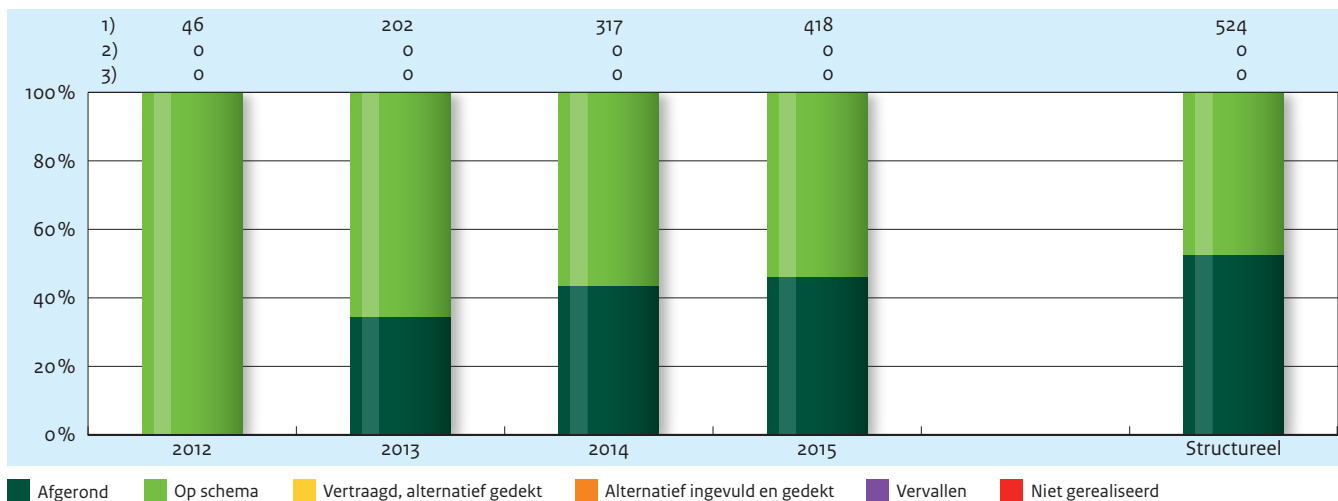
Voor versterking van de kwaliteit van het onderwijs is een extra bedrag van 30 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast is er een extra bedrag van 75 miljoen euro beschikbaar om in te zetten voor versterking van de kwaliteit van schoolleiders en leraren. In het primair en voortgezet onderwijs worden de middelen ingezet om een impuls te geven aan de kwaliteit en slagkracht van schoolleiders. Deze impuls wordt ondersteund door scholing en begeleidingstrajecten van (beginnende) schoolleiders, registratie in het schoolleiderregister en certificering van opleidingen. Daarnaast wordt voor het versterken van de kwaliteit van de leraren en docenten extra geïnvesteerd in de lerarenbeurs (vo en hbo: opscholing naar master-niveau), in de verdere professionalisering van het management en het onderwijspersoneel in het MBO en in de opscholing van HBO-docenten naar master en PhD-niveau. De middelen worden als volgt over de onderwijssectoren verdeeld: 41 miljoen euro voor primair onderwijs (inclusief het (voortgezet) speciaalonderwijs), 24 miljoen euro voor voortgezet onderwijs, 14 miljoen euro voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, 19 miljoen euro voor hoger onderwijs en 7 miljoen euro voor meer differentiatie in toezicht.

Intensivering kwaliteit onderwijs

Zie de toelichting bij de maatregel *Extra middelen voor kwaliteit leraren*.

Financiën

Figuur 2.9 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.9 Financiën (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-46	-161	-276	-377	-483	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-46	-93	-139	-163	Diverse
J 2	Differentiëren heffings- en invorderingsrente met 1,5 procent	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-69	-137	-192	-274	1.20
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK	-46	-46	-46	-46	-46	Diverse
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-41	-41	-41	-41	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-41	-41	-41	-41	Diverse

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst. De Belastingdienst vult de taakstelling in door efficiency en versobering enerzijds en vereenvoudiging van wet- en regelgeving anderzijds. Voorstellen voor dit laatste zijn onder andere opgenomen in de Fiscale Agenda (Kamerstuk 32740, nr. 1) en het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33 003, nr. 18). Het gaat dan bijvoorbeeld om het afschaffen van 7 kleine belastingen (bijvoorbeeld de verpakkingenbelasting en afvalstoffenbelasting). In het Belastingplan 2013 zullen voorstellen worden gedaan om een deel van de resterende taakstelling bij de Belastingdienst te realiseren.

- J 2**   **Differentiëren heffings- en invorderingsrente met 1,5 procent**
Deze maatregel is opgenomen in het Belastingplan 2012. Deze is reeds verzonden naar de Tweede Kamer en inmiddels ook aangenomen (Kamerstuk 33 003, nr. 18). Per 1 januari 2013 zal de nieuwe regeling in werking treden.
- 3,2 mld**   **Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A1 (Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's).

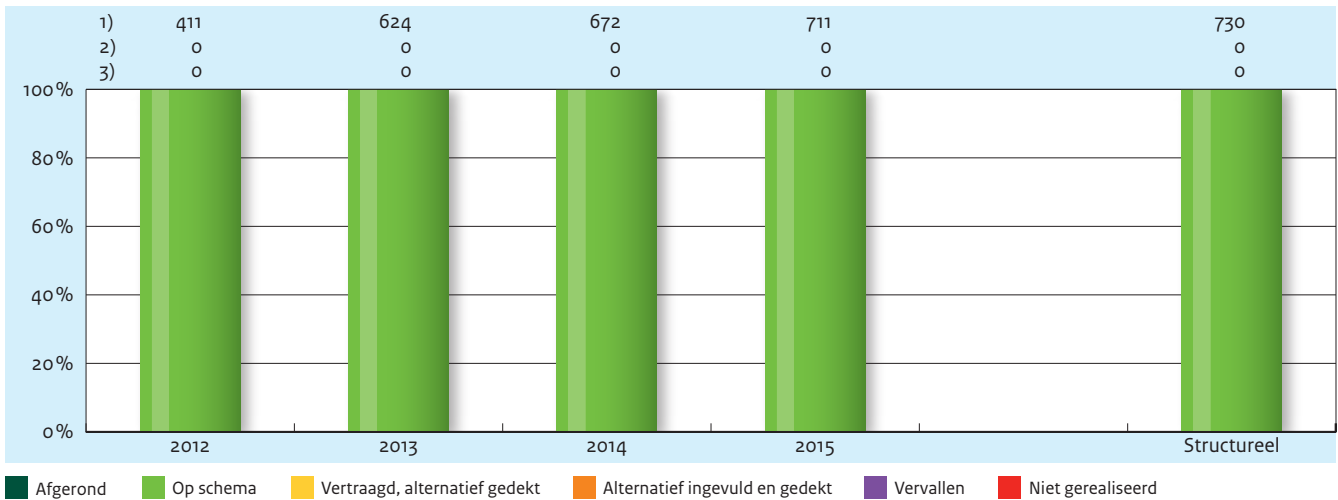
Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

De departementsbrede taakstelling wordt in de sfeer van de programmabudgetten ingevuld op meerdere terreinen van de begroting van Financiën.

Figuur 2.10 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.10 Defensie (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-411	-540	-588	-627	-646	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-29	-77	-106	-125	Diverse
A 8	Politieonderwijs	Op schema	Nee				-10	-10	24
A 16	Doelmatige inzetbaarheid Defensie en minder JSF's	Op schema	Nee	-400	-500	-500	-500	-500	Diverse
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijkdienst	Op schema	Nee	-11	-11	-11	-11	-11	Diverse
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-84	-84	-84	-84	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-84	-84	-84	-84	12

Toelichting Regeerakkoord

- A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's**
 Defensie heeft de taakstellingen (A1, A8, A16, 3,2 mld) opgenomen in de beleidsbrief Defensie (Kamerstuk 32733-X, nr. 1). De maatregelen uit de beleidsbrief inclusief de ingediende moties zijn verwerkt in de begroting 2012 van Defensie. De maatregelen uit de beleidsbrief liggen op schema.
- A 8 Politieonderwijs**
 Defensie heeft de taakstellingen (A1, A8, A16, 3,2 mld) opgenomen in de beleidsbrief Defensie (Kamerstuk 32733-X, nr. 1). De maatregelen uit de beleidsbrief inclusief de ingediende moties zijn verwerkt in de begroting 2012 van Defensie. De maatregelen uit de beleidsbrief liggen op schema.
- A 16 Doelmatige inzetbaarheid Defensie en minder JSF's**
 Deze taakstelling heeft meegelopen in de beleidsbrief Defensie (Kamerstuk 32733-X, nr. 1). Hiermee is de Tweede Kamer geïnformeerd over de gemaakte keuzes. In de ontwerpbegroting 2012 van Defensie zijn de financiële gevolgen van de genomen maatregelen verwerkt. Voor het jaar 2011 is de taakstelling ingevuld via een selectieve vacaturestop en het verminderen van investeringen. De maatregelen zijn uitgevoerd conform de Nota van Wijziging op de begroting

2011 (Kamerstuk 32500-X, nr.11), met dien verstande dat de uitgestelde betaling voor het Joint Support Ship toch in 2011 is gerealiseerd vanwege de vertraging bij de levering van de zes nieuwe Chinook-helikopters. In de ontwerpbegroting 2013 van Defensie vindt een bijstelling plaats van de maatregelen Informatievoorziening (IV), bladen, transport en materieel logistiek voor een bedrag van totaal 25,7 miljoen euro. Deze bijstelling komt ten laste van de risicovoorziening, die daartoe is opgenomen in artikel 12 'Nominaal en onvoorzien'. De separate brief over Key Performance Indicatoren die wordt aangeboden bij de Ontwerpbegroting 2013 geeft meer gedetailleerde informatie over de maatregelen uit de beleidsbrief.

3,2 mld

Doelmatigheidskorting Rijksdienst

Defensie heeft de taakstellingen (A1, A8, A16, 3,2 mld) opgenomen in de beleidsbrief Defensie. De maatregelen uit de beleidsbrief inclusief de ingediende moties zijn verwerkt in de begroting 2012 van Defensie. De maatregelen uit de beleidsbrief liggen op schema.

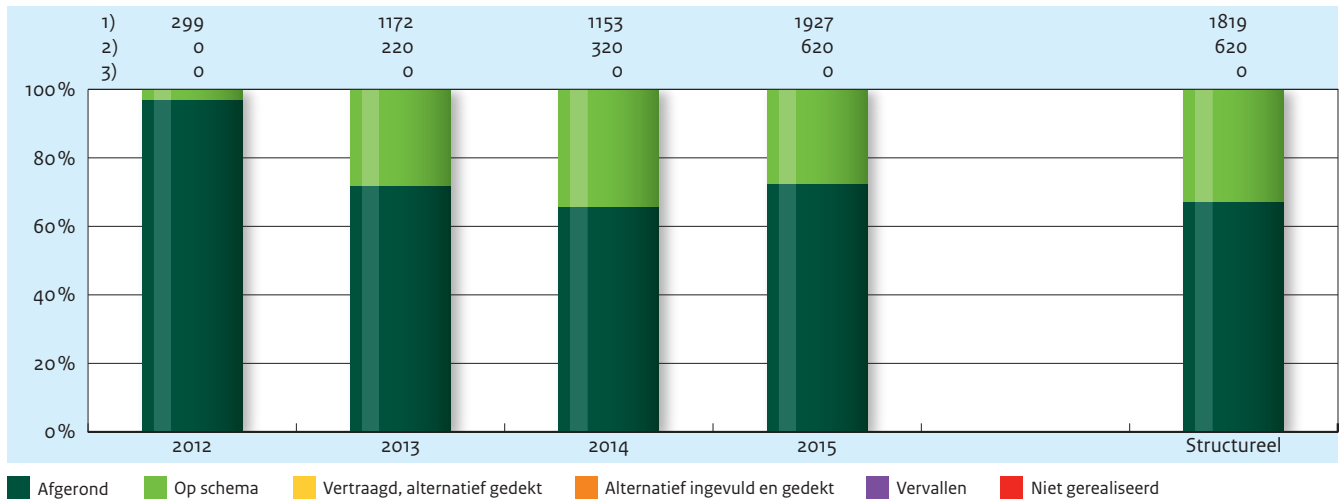
Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

Defensie heeft de taakstelling naar aanleiding van het Begrotingsakkoord (84 miljoen euro) verwerkt binnen de kaders van de ontwerpbegroting 2013 ten laste van artikel 12 'Nominaal en onvoorzien', waarbij het saldo op dit artikel positief blijft. Het artikel nominaal en onvoorzien kan hiervoor worden gebruikt omdat op dit artikel gereserveerde middelen staan welke samenhangen met de uitvoering Defensievisie 'Defensie na de kredietcrisis: een kleinere krijgsmacht in een onrustige wereld'. Nadere maatregelen ter invulling van de taakstelling worden uitgewerkt in het reguliere plannings- en begrotingsproces voor de Begroting 2014.

Infrastructuur en Milieu

Figuur 2.11 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.11 Infrastructuur en Milieu (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-299	-606	-947	-1691	-1483	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-64	-169	-233	-275	IM: diverse
A 19	Breder toepassen PPS bij aanleg infrastructuur	Afgerond	Nee		-10	-30	-50	-50	IF: diverse
A 21	Aanbesteden OV grote steden	Afgerond	Nee		-60	-60	-120	-120	IM 97.4
A 22	Niet invoeren kilometerheffing	Afgerond	Nee	-40	-40	-40	-300	0	IF 17.4
A 23	Hogere gebruiksvergoeding spoor	Op schema	Nee				-50	-50	IF 13.2
A 24	Temporiseren en versobering kaderrichtlijn water	Afgerond	Nee	-20	-20	-40	-50	-50	IF en IM: diverse
A 25	Ruimtelijke inpassing bovenwettelijk	Afgerond	Nee	-20	-30	-50	-50	-50	IF diverse
A 26	Vereenvoudiging omgevingsrecht	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding			-50	-50	-50	IF diverse
B 9	Taakstelling	Afgerond	Nee	-30	-40	-60	-80	-80	IM diverse
B 10	Korting BDU/exploitatiedragende regionaal OV	Afgerond	Nee	-60	-90	-120	-160	-200	IM 97.4
A 18	Schrappen bijdrage Afvalfonds	Afgerond	Nee		-120	-120	-120	-120	IM 21.01
A 18	Bodembescherming: minder beschikkingsmomenten	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK	-10	-10	-10	-10	-10	IM 13.04
A 18	Bodemsanering NS	Afgerond	Nee				-10	-10	IM 13.04
A 18	Kosten MER commissie doorberekenen	Afgerond	Nee			-6	-6	-6	IM diverse
A 18	Sluitreeks	Afgerond	Nee					-10	IM diverse
B 4	SMOM-subsidie beëindigen	Afgerond	Nee	-8	-8	-8	-8	-8	IM 21.03
B 4	Instrumenten gebiedsontwikkeling	Afgerond	Nee	-2	-2	-2	-2	-2	IM 13.03
B 4	Bufferzones decentraliseren of stopzetten	Afgerond	Nee			-7	-7	-7	IM 13.01, 13.03

Tabel 2.11 Infrastructuur en Milieu (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
B 4	Waddenfonds decentraliseren met efficiencykorting	Afgerond	Nee	-5	-5	-5	-5	-5	IM 13.03, WF
B 4	Verdroging-budget duurzaam ondernemen, duurzaam bodemgebruik en milieukwaliteit	Afgerond	Nee			-16	-16	-16	IM: 13.01, 13.04
B 4	Onderzoek en materieel	Afgerond	Nee	-9	-10	-10	-10	-10	diverse
B 4	Taakstelling diverse kleine subsidies	Afgerond	Nee	-4	-4	-1	-1	-1	IM diverse
B 4	Subsidies roetfilters geen vervolg geven	Afgerond	Nee						IM 22.01
B 4	ProMT subsidies	Afgerond	Nee		-2	-2	-2	-2	IM 22.01
A 20	Verhogen opbrengst spoorsector en meer doelmatigheid	Afgerond	Nee				-160	-160	IF 13.02, 13.09
A 28 b	Maatregelen waterschappen	Op schema	Wetgeving: adviesprocedure RvS			-50	-100	-100	IF 11.09
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Afgerond	Nee	-26	-26	-26	-26	-26	Diverse
3,2 mld	Efficiencykorting beheer en onderhoud infrastructuur	Afgerond	Nee	-65	-65	-65	-65	-65	Diverse
	<i>Intensiveringen</i>			0	100	200	500	500	
D	Extra wegen en spoor	Afgerond	Nee		100	200	500	500	IF diverse
Maatregelen Begrotingsakkoord									
	<i>Ombuigingen</i>			0	-566	-206	-236	-336	
	Verlaging infrastructuur	Op schema	Nee		-200	-200	-200	-200	IF 11 t/m 16
	Kasschuif infrastructuur	Afgerond	Nee		-230	130	100		IF 12 t/m 15
	Departementale taakstelling	Afgerond	Nee		-136	-136	-136	-136	Diverse
	<i>Intensiveringen</i>			0	120	120	120	120	
	Intensivering natuur	Op schema	Nee		20	20	20	20	AP
	Openbaar vervoer en intensivering regionaal spoor	Op schema	Nee		100	100	100	100	AP

Toelichting Regeerakkoord

A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

A 19 Breder toepassen PPS bij aanleg infrastructuur

De taakstelling is verdeeld over een aantal DBFM-projecten.

A 21 Aanbesteden OV grote steden

De Tweede Kamer is 6 juni 2011 per brief geïnformeerd (Kamerstuk 23645, nr 452) over de maatregel om OV verplicht aan te besteden in de drie grote steden. Gezien de totale taakstelling voor de G3 ten bedrage van 165 miljoen euro, heeft de minister van I&M besloten met ingang van 2015 jaarlijks 23 miljoen euro beschikbaar te stellen. De algemene BDU-korting voor de G3 is met dit bedrag verminderd op voorwaarde dat de aanbestedingstermijnen van het stadsvervoer in de G3 worden gerealiseerd. De minister van I&M heeft binnen de begroting van I&M hiertoe middelen vrijgemaakt.

- A 22 Niet invoeren kilometerheffing**
De plannen en activiteiten met betrekking tot de invoering van de kilometerheffing zijn stopgezet. De besparing is daardoor direct gerealiseerd.
- A 23 Hogere gebruiksvergoeding spoor**
Prorail zal vanaf 2015 een hogere gebruiksvergoeding in rekening brengen bij de gebruikers.
- A 24 Temporisering en versobering kaderrichtlijn water**
Deze besparing is tot en met 2015 ingevuld met concrete maatregelen waarover de Tweede Kamer per brief is geïnformeerd (Kamerstuk 27625, nr. 189). Vanaf 2015 moet een nieuw uitvoeringsprogramma worden gemaakt waarvoor nog dekking moet worden gevonden. Bij het niet doorgaan van het programma is er het risico van EU-boetes, omdat de doelstellingen in 2027 gerealiseerd moeten zijn.
- A 25 Ruimtelijke inpassing bovenwettelijk**
De taakstelling is verdeeld over investeringsprojecten in het MIRT.
- A 26 Vereenvoudiging omgevingsrecht**
De Tweede Kamer is op 23 maart 2011 door de minister van I&M geïnformeerd over vernieuwing omgevingsrecht (Kamerstuk 31953, nr. 39). Hierin is aangegeven dat het kabinet voor het zomerreces de hoofdlijnen schetst van de Raamwet omgevingsrecht. In het voorjaar van 2012 is een hoofdlijnennotitie naar de Tweede Kamer gezonden, waarin de contouren van de beoogde stelselwijziging van het omgevingsrecht is geschetst. Eind 2012 zal het kabinet naar verwachting het wetsvoorstel aanbieden aan de Raad van State. De taakstelling is verdeeld over investeringsprojecten in het MIRT.
- B 9 Taakstelling**
De subsidies op het terrein van voormalig Verkeer en Waterstaat (V&W) zijn gekort. Ook zijn diverse andere kortingsmogelijkheden binnen de I&M- en Infrastructuurfondsbegroting aangewend om de invulling van de taakstelling mogelijk te maken. Daarnaast is het takenpakket van het KNMI nader bezien.
- B 10 Korting BDU/exploitatiebijdrage regionaal OV**
De rijksbijdrage aan de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer is beperkt met 5 procent. Daarnaast is de reële groei van de BDU afgeroomd (met 1,1 procent per jaar).
- A 18 Schrappen bijdrage Afvalfonds**
De rijksbijdrage aan het Afvalfonds wordt met ingang van 2013 beëindigd (afrekening). Het Rijk, de VNG en het verpakkend bedrijfsleven hebben in een onderhandelingsakkoord nadere afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat een inzamelingssysteem voor verpakkingsafval blijft draaien en gemeenten en bedrijven vergoed zullen blijven worden voor de taken die zij voor het bedrijfsleven uitvoeren. Het akkoord is bereikt op 5 maart 2012.
- A 18 Bodembescherming: minder beschikkingsmomenten**
Op 25 januari 2012 heeft het kabinet het wetsvoorstel ingediend om de administratieve en bestuurlijke lasten terug te brengen en de uitvoering te verbeteren (Kamerstuk 33150). Het wetsvoorstel ligt nu in de Tweede Kamer.
- A 18 Bodemsanering NS**
Het budget voor bodemsanering van de NS is gekort.
- A 18 Kosten MER commissie doorbereken**
De kosten voor de commissie MER zullen worden doorberekend.
- A 18 Sluitreeks**
Hiervan wordt 5 miljoen euro ingezet als gevolg van afrondingsverschillen bij de taakstelling Afvalfonds en 5 miljoen euro ingezet als gevolg van afrondingsverschillen bij de taakstelling Cie MER.
- B 4 SMOM-subsidie beëindigen**
Voor de SMOM worden geen nieuwe tenders meer uitgeschreven.
- B 4 Instrumenten gebiedsontwikkeling**
Er is 2 miljoen euro gekort op het budget voor onderzoek en uitvoering op het gebied van ruimtelijke ordening. Dit ligt in de lijn van dit kabinet om ruimtelijke ordening meer te decentraliseren.
- B 4 Bufferzones decentraliseren of stopzetten**
De middelen die voor bufferzones op de begroting stonden zijn afgeboekt.
- B 4 Waddenfonds decentraliseren met efficiencykorting**
Op 14 september 2011 is in Harlingen tijdens de Wadden Toogdag het Bestuursakkoord getekend door de minister van IenM en vertegenwoordigers van de 3 Waddenprovincies (Noord-Holland, Friesland en Groningen). De Tweede Kamer is bij brief van 27 september 2011 geïnformeerd (Kamerstuk 29684, nr. 100). Met de ondertekening is de decentralisatie per 1 januari 2012 een feit.

- B 4**   **Verdroging-budget duurzaam ondernemen, duurzaam bodemgebruik en milieukwaliteit**
Er wordt 16 miljoen euro bespaard door het stopzetten van ILG na 2013.
- B 4**   **Onderzoek en materieel**
Er is gekort op het budget voor onderzoek en materieel van voormalig VROM.
- B 4**   **Taakstelling diverse kleine subsidies**
De subsidies op het terrein van voormalig VROM zijn gekort.
- B 4**   **Subsidies roetfilters geen vervolg geven**
De subsidie roetfilters wordt niet verlengd.
- B 4**   **ProMT subsidies**
De ProMT subsidies worden beëindigd.
- A 20**   **Verhogen opbrengst spoorsector en meer doelmatigheid**
De verdeling van de taakstelling tussen Prorail en de NS is vastgesteld en wordt concreet door hen ingevuld.
- A 28 b**   **Maatregelen waterschappen**
De maatregelen zijn vastgelegd in het *Bestuursakkoord Water*. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd per brief (Kamerstuk 27625, nr. 190).
- 3,2 mld**   **Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- 3,2 mld**   **Efficiencykorting beheer en onderhoud infrastructuur**
Vanaf 2011 wordt 45 miljoen euro bespaard door middel van maatregelen zoals beschreven in de heroverweging mobiliteit en water. Additioneel (20 miljoen euro) worden maatregelen genomen die leiden tot functievermindering, zoals bijvoorbeeld het beperken van verlichting.
- D**   **Extra wegen en spoor**
Met deze middelen is rekening gehouden in de structuurvisie die aan de Kamer is gezonden (Kamerstuk 32660, nr. 17).

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Verlaging infrastructuur

Deze verlaging is budgettair op verschillende artikelen ingevuld, waarbij vanaf 2014 de concrete invulling aan een volgend kabinet wordt overgelaten.

Kasschuif infrastructuur

Deze kasschuif is op verschillende artikelen op het Infrastructuurfonds (IF) ingepast.

Departementale taakstelling

Dit betreft de generale taakstelling en inkoopstaakstelling uit het Begrotingsakkoord 2013. Diverse artikelen op de IenM begroting zijn hiervoor aangeslagen.

Intensivering natuur

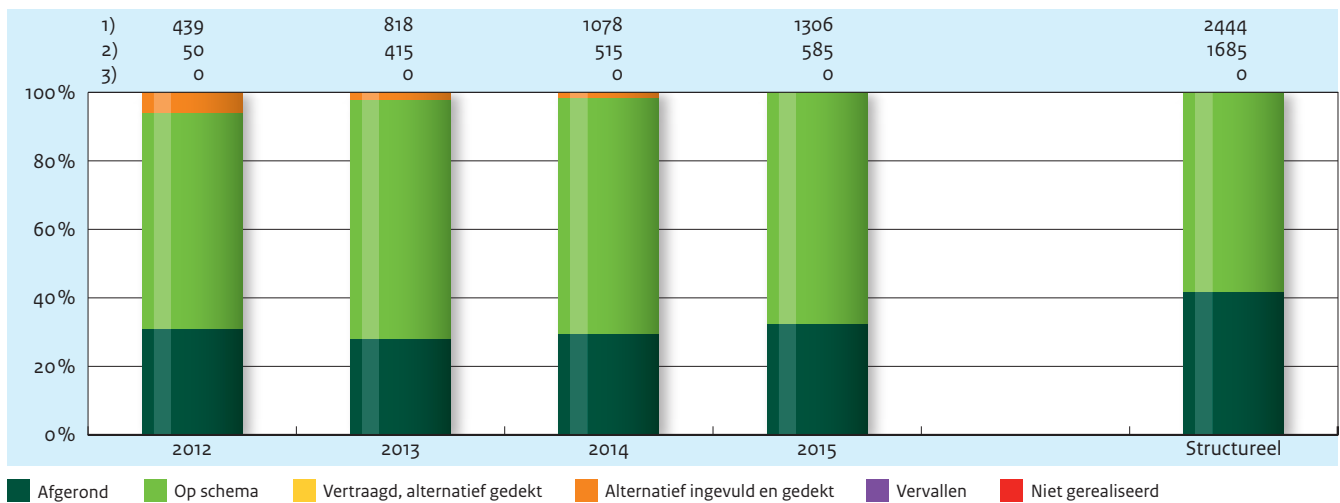
Er komen extra middelen beschikbaar voor hydrologische maatregelen omdat verdroging tegengaan één van de sleutels is voor het realiseren van Natura 2000 gebieden.

Openbaar vervoer en intensivering regionaal spoor

Het betreft hier investeringen in openbaar vervoer en regionaal spoor. 75 miljoen euro voor de BDU en 25 miljoen euro voor een aantal specifieke regionale OV-projecten.

Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Figuur 2.12 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.12 Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-439	-765	-1025	-1253	-2391	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-65	-177	-243	-286	Diverse
B 1	SDE	Afgerond	Nee		-50	-90	-90	-1200	14
B 2	Themagerichte innovatiesubsidies	Afgerond	Nee	-80	-160	-220	-300	-300	Diverse
B 3	Ondernemingsklimaatssubsidies	Afgerond	Nee	-51	-102	-117	-168	-168	Diverse
A 18	Leefomgeving en natuur	Op schema	Wetgeving: adviesprocedure RvS	-110	-170	-213	-244	-254	18
A 28 a	Taakverbreding provincies	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding	-125	-125	-95	-85	-85	18
B 8	Taakstelling subsidies / verkoop gronden ZBO's LNV	Op schema	Nee	-30	-40	-50	-50	-25	Diverse
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Nee	-23	-23	-23	-23	-23	Diverse
3,2 mld	Subsidies	Afgerond	Nee	-20	-30	-40	-50	-50	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				30	130	230	300	1400	
F 1	Programmatistische aanpak stikstof	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: in voorbereiding	30	30	30	0	0	18
F 2	Invoering SDE+	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK	0	100	200	300	1400	14
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-53	-53	-53	-53	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-53	-53	-53	-53	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				20	285	285	285	285	
	Intensivering natuur	Op schema	Nee		180	180	180	180	18
	Intensivering duurzame economie	Op schema	Nee		75	105	105	105	Diverse
	Intensivering duurzame economie (zonnepanelen)	Op schema	Nee	20	30				14

Toelichting Regeerakkoord

- A 1**   **Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's**
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.
Voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) is de taakstelling bij begroting 2012 toebedeeld aan de verschillende dienstonderdelen.
- B 1**   **SDE**
Voor het beëindigen van de SDE in zijn tot 2011 bestaande vorm is geen (aanpassing van) regelgeving noodzakelijk. De in de tabel opgenomen bedragen zijn de ingetrokken verwachte uitgaven van verplichtingen die onder de tot 2011 vigerende regelgeving gedaan zouden zijn bij ongewijzigd beleid. Om invulling te geven aan het streven van het kabinet om de meest efficiënte vormen van duurzame energie voorrang te geven, wordt de SDE omgevormd naar een SDE+ (zie ook maatregel 13 Regeerakkoord (lasten)). Hiervoor zijn wel wijzigingen in de regelgeving wenselijk (AMvB). Deze wijzigingen zijn meegenomen in de aanpassing van het Besluit SDE. Het gewijzigde Besluit SDE is op 13 maart 2012 in werking getreden.
Tenslotte is voor de financiering van de SDE+ zoals vastgelegd in het Regeerakkoord nieuwe regelgeving nodig. Daartoe is de *Wet opslag duurzame energie* opgesteld. Deze wet is op 12 december 2011 ingediend en ligt nu voor in de Tweede Kamer (Kamerstuk 33115, nr. 2). De Kamer heeft in februari 2012 al een eerste oordeel gegeven, naar aanleiding waarvan de minister van EL&I in mei schriftelijk heeft gereageerd. De verdere parlementaire afhandeling is door de Kamer nog niet geagendeerd, maar zal naar verwachting nog dit jaar plaatsvinden en worden afgerond, zodat de opslag voor duurzame energie per 1 januari 2013 zal ingaan ter dekking van de uitgaven voor de SDE+.
- B 2**   **Themagerichte innovatiesubsidies**
De uitwerking/specificatie van deze subsidietaakstelling is opgenomen in de ontwerpbegroting 2012 van EL&I.
- B 3**   **Ondernemingsklimaatssubsidies**
De uitwerking/specificatie van deze subsidietaakstelling is opgenomen in de ontwerpbegroting 2012 van EL&I.
- A 18**   **Leefomgeving en natuur**
Rijk en provincies hebben met een deelakkoord aanvullend op de Bestuursafspraken 2011-2015 (20 september 2011), aanvullende afspraken (7 december 2011) en uitvoeringsafspraken (8 februari 2012) invulling gegeven aan de in het Regeerakkoord voorgenomen herijking van de Ecologische Hoofdstructuur en verdere decentralisatie van het natuurbeleid.
Afronding van het Investeringsbudget Landelijk Gebied en wetswijziging WILG (nu bij Raad van State) zullen er toe moeten leiden dat de bezuinigingen zijn geëffectueerd. Momenteel wordt verder door Rijk en IPO gewerkt aan een gezamenlijke uitvoeringsagenda voor de implementatie van het akkoord. In september komt het IPO, mede op basis van een advies van de door het IPO ingestelde Commissie Janssen met de benodigde verdeelsystematiek op basis waarvan het Rijk over kan gaan tot de voorgenomen/afgesproken decentralisatie-uitkering. In bestuurlijk overleg tussen Rijk en provincies is afgesproken voor half november tot afronding van de ILG-bestuurovereenkomsten over te gaan om aansluitend de decentralisatie-uitkering te kunnen effectueren.
- A 28 a**   **Taakverbreding provincies**
Rijk en provincies hebben met het akkoord decentralisatie natuur, aanvullende afspraken en uitvoeringsafspraken invulling gegeven aan de taken zoals vastgelegd in het Regeerakkoord. Op grond hiervan zullen de Wet inrichting landelijk gebied (WILG) en de Wet Natuur worden aangepast. Zie ook A18 'Leefomgeving en natuur'.
- B 8**   **Taakstelling subsidies / verkoop gronden ZBO's LNV**
Is budgettair verwerkt bij Nota van Wijziging in november 2010 en in de brief aan de Tweede Kamer van 1 juni 2011 (Kamerstuk 29659, nr. 69). De Grondnota is in juni 2012 toegezonden aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 30825, nr. 179).

- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- 3,2 mld Subsidies**
De subsidietaakstelling oplopend tot 50 miljoen euro in 2015 heeft betrekking op de in het Aanvullend Beleidsakkoord (Kabinet Balkenende IV) opgenomen besparing van totaal 3,2 miljard euro. De invulling/specificatie van de totale subsidietaakstelling (inclusief Regeerakkoord) is opgenomen in de ontwerpbegroting 2012 van EL&I.
- F 1 Programmatische aanpak stikstof**
Op basis van een 'voorlichting' van (beoordeling door) de Raad van State in 2012 wordt verder gewerkt aan de afronding van de PAS, waarbij de inzet er op is gericht om begin 2013 de PAS bestuurlijk vast te stellen en vergunning op basis van de PAS te laten starten. In ruim 90 procent van de PAS-gebieden gaat de PAS een oplossing bieden en wordt economische ontwikkeling weer mogelijk gemaakt. Voor de overige gebieden wordt stevige inzet gezocht naar maatwerkoplossingen om de economische ontwikkeling ook hier van het slot te krijgen.
- F 2 Invoering SDE+**
Zie toelichting onder SDE (B1)

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

Voor EL&I is de taakstelling bij begroting 2013 verdeeld over de dienstonderdelen. De invulling heeft grotendeels plaatsgevonden op programmagelden, waaronder de subsidies MEP en de SDE. 7 miljoen euro is structureel ingevuld op apparaatsgelden.

Intensivering natuur

In het Begrotingsakkoord 2013 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor natuur. Het gaat om de volgende maatregelen: 1) opheffen tekort SNL en verbetering van de regeling, 2) herstelbeheer maatregelen in stikstofgevoelige gebieden, 3) bijzondere beheeropgaven buiten de EHS, 4) hydrologische maatregelen, 5) afronden en inrichten robuuste natuurgebieden. Deze middelen staan vooralsnog op de aanvullende post binnen de Rijksbegroting. De uitwerking van het Begrotingsakkoord zal conform de afgesproken verantwoordelijkheidsverdeling uit het bestuursakkoord veelal in samenwerking met de provincies worden opgepakt.

Intensivering duurzame economie

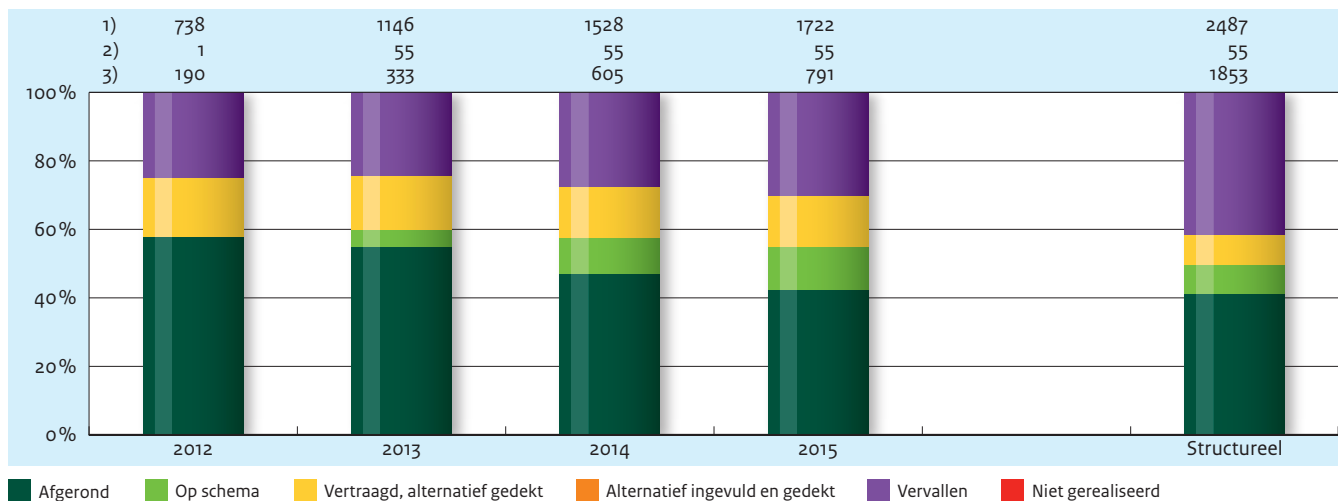
In het Begrotingsakkoord 2013 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor duurzame economie. Deze middelen staan gereserveerd op de aanvullende post. De voornemens voor inzet van de middelen voor duurzame economie worden momenteel uitgewerkt. Dit zal voor een belangrijk deel geschieden via de lijn van cofinanciering van JTI's, Eureka en Eurostars projecten, waardoor met behulp van de EU-middelen een extra impuls voor duurzame economie kan worden gegenereerd. Daarnaast werkt EL&I aan maatregelen om de toepassing van duurzame technologieën te stimuleren door belemmeringen op de kapitaalmarkt weg te nemen en worden maatregelen uitgewerkt ten behoeve van beheer, behoud en ontwikkeling van natuur in Caribisch Nederland (BES-eilanden). De nadere uitwerking wordt meegenomen in de opstelling van het natuurbeleidsplan dat voorzien is voor november 2012.

Intensivering duurzame economie (zonnepanelen)

De *Subsidieregeling energie en innovatie (fotovoltaïsche zonnepanelen)* is gepubliceerd in de Staatscourant van 20 juni 2012 (Staatscourant 2012, nr. 12456). In de regeling is een budget beschikbaar gesteld van 21,55 miljoen euro voor aanvragen in de periode 2 juli 2012 tot en met 28 december 2012. Ultimo augustus 2012 was er voor een bedrag van ongeveer 11,3 miljoen euro aan aanvragen ingediend (bijna 20.000 aanvragen). Het subsidiebudget voor 2013 (circa 30 miljoen euro) zal eind 2012 worden gepubliceerd.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Figuur 2.13 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.13 Sociale Zaken en Werkgelegenheid (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-738	-1113	-1493	-1711	-2484	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-80	-209	-288	-339	Diverse
B 11	Taakstelling subsidies	Afgerond	Nee		-10	-10	-20	-20	99.2.1
F 1	AHK in referentieminimumloon afbouwen in 20 jaar	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-54	-99	-145	-192	-914	46, 49
F 3 d	Maatregelen WWB	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-50	-100	-100	-100	-100	46.5.1
F 3 g	Gerichte bemiddeling	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-30	-50	-80	-100	-100	47.1.2
F 6	Afschaffen WWIK	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-10	-10	-10	-10	-10	46.5.1
F 7	Woonlandbeginsel WIA, ANW, AKW/WKB	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: afgerond	-9	-9	-9	-9	-9	Diverse
F 12	Aanpak fraude	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: ingediend bij EK	-50	-90	-140	-180	-180	Diverse
F 14	Verlengen termijn zelfstandig verblijfsrecht huwelijksmigranten	Op schema	Andere regelgeving			-10	-10	-10	46.1.10
F 15	Geen AOW tegemoetkoming bij onvolledige opbouw	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-20	-20	-20	-20	-20	49.2
F 4	Maatregelen kindgebonden budget	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-200	-210	-220	-230	-230	50.2
F 5	Aanpassingen kinderopvangtoeslag	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: afgerond	-110	-150	-180	-200	-200	52.1
F 13	Niet exporteren kinderbijslag buiten EU	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK			-10	-10	-10	50.2
F 17	Vermogenstoets kindgebonden budget	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-20	-20	-20	-20	50.2
H 7	Eigen bijdrage jeugdzorg breed (doorwerking AKW/WKB)	Op schema	Andere regelgeving				18	18	50.2
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Afgerond	Nee	-30	-30	-30	-30	-30	Diverse
3,2 mld	Kinderopvangtoeslag	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-175	-235	-300	-310	-310	52.1
<i>Intensiveringen</i>				1	1	1	1	1	
C 16	Intensiveren controle op arbeids- en kennismigranten (extra capaciteit arbeidsinspectie en DUO)	Afgerond	Nee	1	1	1	1	1	99.2.1

Tabel 2.13 Sociale Zaken en Werkgelegenheid (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
<i>Vervallen</i>				-190	-333	-605	-791	-1853	
F 3 a	Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten	Vervallen	Nee	0	-33	-35	-11	-3	
F 3 a	Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten	Vervallen	Nee	-20	-40	-70	-90	-900	
F 3 b	Verlagen uitkering gedeeltelijk arbeidsongeschikten	Vervallen	Nee	30	30	-50	-100	0	46.3.11
F 3 c	Beperken nieuwe instroom Wsw tot beschutte arbeid + loondispensatie voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten (netto besparing)	Vervallen	Nee			-30	-100	-650	48.1.1
F 3 e	Gerichte re-integratie en begeleiding ontschotte WWB, Wajong en Wsw (netto)	Vervallen	Nee	-200	-290	-420	-490	-300	
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-33	-35	-11	-3	
	Departementale taakstelling	Afgerond	Nee		-3	-3	-3	-3	Diverse
	Vrijval Herstructureringsfaciliteit	Afgerond	Nee		-30	-32	-8	0	47,2
<i>Intensiveringen</i>				0	54	54	54	54	
	Afschaffen huishoudinkomens-toets in de WWB	Afgerond	Wetgeving: afgerond		54	54	54	54	46,5

Toelichting Regeerakkoord

- A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's**
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.
- B 11 Taakstelling subsidies**
Deze maatregel is afgerond. De taakstelling is verwerkt in de budgetten. Zie de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 32500-XV, nr. 75) voor een overzicht van de invulling.
- F 1 AHK in referentieminimumloon afbouwen in 20 jaar**
Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32777, nr. 2) is aangenomen door de Tweede en de Eerste Kamer.
- F 3 d Maatregelen WWB**
Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32815) is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.
- F 3 g Gerichte bemiddeling**
De korting is in het budget van het UWV verwerkt. De wijzigingen binnen het UWV WERKbedrijf zijn in gang gezet.
- F 6 Afschaffen WWIK**
Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32701, nr. 2) is aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. Voor het eerste jaar wordt een overgangsregeling ingesteld. Dit besparingsverlies is alternatief gedekt.
- F 7 Woonlandbeginsel WIA, ANW, AKW/WKB**
Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32878) is op 27 maart aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. De invoering is per 1 januari 2013 voor het kindgebonden budget. Voor nieuwe gevallen op grond van de AKW, Anw of WGA-vervolguitkering is de invoeringsdatum 1 juli 2012 en voor lopende gevallen 1 januari 2013. De invoering voor lopende gevallen (met uitzondering van het kindgebonden budget) is daarmee een half jaar vertraagd ten opzichte van de planning van het oorspronkelijke wetsvoorstel.

- F 12 Aanpak fraude**
In maart 2011 is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de aanpak van fraude (Kamerstuk 17050, nr. 403). Invoering was voorzien per 1 juli 2012, dit is uitgesteld naar 1 januari 2013. De maatregelen leiden daarna in de eerste jaren wel tot een grotere besparing.
- F 14 Verlengen termijn zelfstandig verblijfsrecht huwelijksmigranten**
Hiervoor is een aanpassing van het Vreemdelingenbesluit nodig. Dit is in voorbereiding. Verder van de wetgeving is BZK. Wetgeving loopt op schema om de besparingsreeks te realiseren.
- F 15 Geen AOW tegemoetkoming bij onvolledige opbouw**
Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32777, nr. 2) is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.
- F 4 Maatregelen kindgebonden budget**
De benodigde wetswijziging (Kamerstuk 32798) is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.
- F 5 Aanpassingen kinderopvangtoeslag**
Op 6 juni 2011 is in een brief aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 31322, nr 137) uiteengezet hoe de ombuiging wordt gerealiseerd. De maatregelen voor 2012 zijn reeds via een AMvB geregeld (gepubliceerd in het Staatsblad op 30 september 2011, nr. 424). De afbouw van de vaste voet in de eerste kindtabel is een jaar uitgesteld in verband met de noodzakelijke wetswijziging. De maatregel zal ingevoerd worden in 2013. Het wetsvoorstel is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer, de wet is gepubliceerd in het Staatsblad (18 juli 2012, nr 327). Het traject rondom het besluit wordt in 2012 afgerond. Alternatieve dekking voor het uitstel is gevonden door de uurprijs niet te indexeren.
- F 13 Niet exporteren kinderbijslag buiten EU**
Hiervoor zijn wetgeving en verdragsaanpassingen nodig, er vinden onderhandelingen plaats met verdragslanden.
- F 17 Vermogenstoets kindgebonden budget**
De benodigde wetswijziging (Kamerstuk 32798) is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.
- H 7 Eigen bijdrage jeugdzorg breed (doorwerking AKW/WKB)**
In de nieuwe Jeugdwet wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een eigen bijdrage jeugdhulp (in MvT algemeen deel). Het concept wetsvoorstel gaat najaar 2012 naar de Tweede Kamer. In een ministeriële regeling wordt nog vastgelegd wat de maximale hoogte is en welke uitzonderingsbepalingen er gelden. Voor gemeenten wordt maatwerk mogelijk gemaakt.
- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- 3,2 mld Kinderopvangtoeslag**
Deze maatregel is gezamenlijk met maatregel F5 uitgewerkt.
- C 16 Intensiveren controle op arbeids- en kennismigranten (extra capaciteit arbeidsinspectie en DUO)**
De Arbeidsinspectie gebruikt dit budget in 2011 en latere jaren voor extra inzet in de inspectieprojecten gericht op werkgevers van kennismigranten, buitenlandse studenten en stagiaires, waarbij misbruik wordt vermoed. Hiertoe wisselen de Arbeidsinspectie en de Immigratie- en Naturalisatiedienst gegevens uit. Daarnaast zet de Arbeidsinspectie extra capaciteit in om op verzoek van de Immigratie- en Naturalisatiedienst gericht onderzoek te doen.
- F 3 a Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten**
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.
- F 3 a Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten**
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.
- F 3 b Verlagen uitkering gedeeltelijk arbeidsongeschikten**
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.
- F 3 c Beperken nieuwe instroom Wsw tot beschutte arbeid + loondispensatie voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten (netto besparing)**
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.
- F 3 e Gerichte re-integratie en begeleiding ontschotte WWB, Wajong en Wsw (netto)**
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

In het Begrotingsakkoord heeft SZW een taakstelling van 3 miljoen euro toebedeeld gekregen. De taakstelling is verdeeld over kerndepartement en UWV en SVB.

Vrijval Herstructureringsfaciliteit

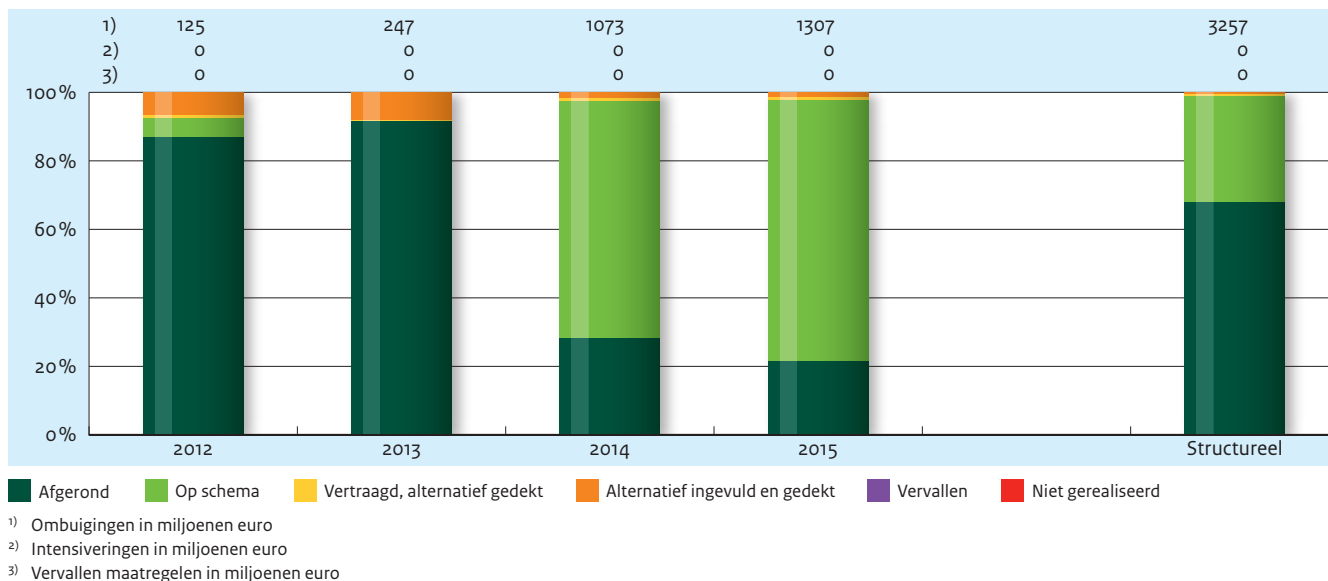
Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen (Kamerstuk 33161) is controversieel verklaard.

Afschaffen huishoudinkomenstoets in de WWB

Deze maatregel uit het Regeerakkoord (onderdeel van het WWB pakket) wordt teruggedraaid. De huishoudinkomenstoets wordt met terugwerkende kracht per 1 januari 2012 afgeschaft.

Sociale Verzekeringen

Figuur 2.14 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

Tabel 2.14 Sociale Verzekeringen (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-117	-152	-166	-169	-2247	
F 1	AHK in referentieminimumloon afbouwen in 20 jaar	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-6	-11	-15	-18	-86	49
F 3 f	Gerichte re-integratie WW (bruto korting 0,1 miljard euro)	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-50	-50	-50	-50	-50	
F 7	Woonlandbeginsel WIA, ANW, AKW/WKB	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: afgerond	-1	-1	-11	-11	-21	46, 49
F 9	Uitzendbureaus bij ziekte verantwoordelijk voor werknemers	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: ingediend bij EK	10	-20	-20	-20	-20	46,2
F 11	AOW vanaf pensioneringsdatum	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-70	-70	-70	-70	-70	49
F 18	Verhogen AOW-leeftijd	Afgerond	Wetgeving: afgerond					-2000	49
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-8	-95	-907	-1138	-1010	
	Versnelling AOW-leeftijdshoogte en koppeling aan levensverwachting en aanpassing van het Witteveenkader	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-95	-179	-146	0	Diverse
	Hervorming WW/ontslag	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding		0	-750	-1000	-1000	46,1
	Modernisering Ziektewet	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK	-8	0	22	8	-10	46,2

Toelichting Regeerakkoord

- F 1 AHK in referentieminimumloon afbouwen in 20 jaar**
 Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32777, nr. 2) is aangenomen door de Tweede en de Eerste Kamer.
- F 3 f Gerichte re-integratie WW (bruto korting 0,1 miljard euro)**
 De re-integratiebudgetten zijn gekort met de bedragen zoals opgenomen in het Regeerakkoord.

- F 7 Woonlandbeginsel WIA, ANW, AKW/WKB**
 Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32878) is op 27 maart aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. De invoering is per 1 januari 2013 voor het kindgebonden budget. Voor nieuwe gevallen op grond van de AKW, Anw of WGA-vervolguitkering is de invoeringsdatum 1 juli 2012 en voor lopende gevallen 1 januari 2013. De invoering voor lopende gevallen (met uitzondering van het kindgebonden budget) is daarmee een half jaar vertraagd ten opzichte van de planning van het oorspronkelijke wetsvoorstel.
- F 9 Uitzendbureaus bij ziekte verantwoordelijk voor werknemers**
 Deze maatregel maakt deel uit van het Wetsvoorstel Modernisering ZW.
- F 11 AOW vanaf pensioneringsdatum**
 Het wetsvoorstel (Kamerstuk 32846, nr. 2) is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer. De maatregel gaat een kwartaal later in dan gepland.
- F 18 Verhogen AOW-leeftijd**
 Het wetsvoorstel (Kamerstuk 33046) is op 11 juli 2012 ingetrokken. De besparing is meegenomen in het wetsvoorstel waarin de AOW-leeftijd sneller wordt verhoogd (Kamerstuk 33290). Zie ook versnelling AOW-leeftijdsverhoging onder maatregelen Begrotingsakkoord.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Versnelling AOW-leeftijdsverhoging en koppeling aan levensverwachting en aanpassing van het Witteveen kader

In 2011 heeft het kabinet met de sociale partners een Pensioenakkoord afgesloten. In dit akkoord werd overeengekomen dat de AOW-leeftijd in 2020 zou worden gekoppeld aan de ontwikkeling van de levensverwachting, waarbij de leeftijd in 2020 naar 66 jaar zou gaan en in 2025 naar 67 jaar. Hiertoe heeft het kabinet ook een wetsvoorstel ingediend. De overheidsfinanciën zijn sinds het sluiten van het akkoord sterk verslechterd. Dit heeft onvermijdelijk ook consequenties voor het tempo waarin maatregelen moeten worden genomen. Daarom verhoogt het kabinet de AOW-leeftijd al geleidelijk vanaf 2013. In 2014 wordt de pensioenrichtleeftijd in het Witteveen kader aangepast naar 67 jaar in 2014. Daarna wordt deze gekoppeld aan de levensverwachting. Verdere verhoging zal plaatsvinden in stappen van één jaar, 10 jaar voorafgaand aan geraamde toename levensverwachting met één jaar. De derde pijler, de fiscale oudedagsreserve en deelnemingsjarenpensioen worden op overeenkomstige wijze ingeperkt. Er komt voor de eerste jaren een voorschotfaciliteit. Deze faciliteit biedt de mogelijkheid om een voorschot op de AOW te krijgen vanaf de 65e verjaardag. Hiermee kunnen mensen een eventueel inkomensgat overbruggen. Daarbij geldt dat het eerder opgenomen bedrag over een vastgestelde termijn (maximaal 1,5 jaar bij 3 maanden voorschot in 2015) dient te worden terugbetaald. De partnertoeslag zal enkele maanden langer doorlopen. Hierdoor wordt voorkomen dat mensen door dit wetsvoorstel opeens niet meer de partnertoeslag ontvangen, terwijl zij daar wel op rekenen.

Hervorming WW/ontslag

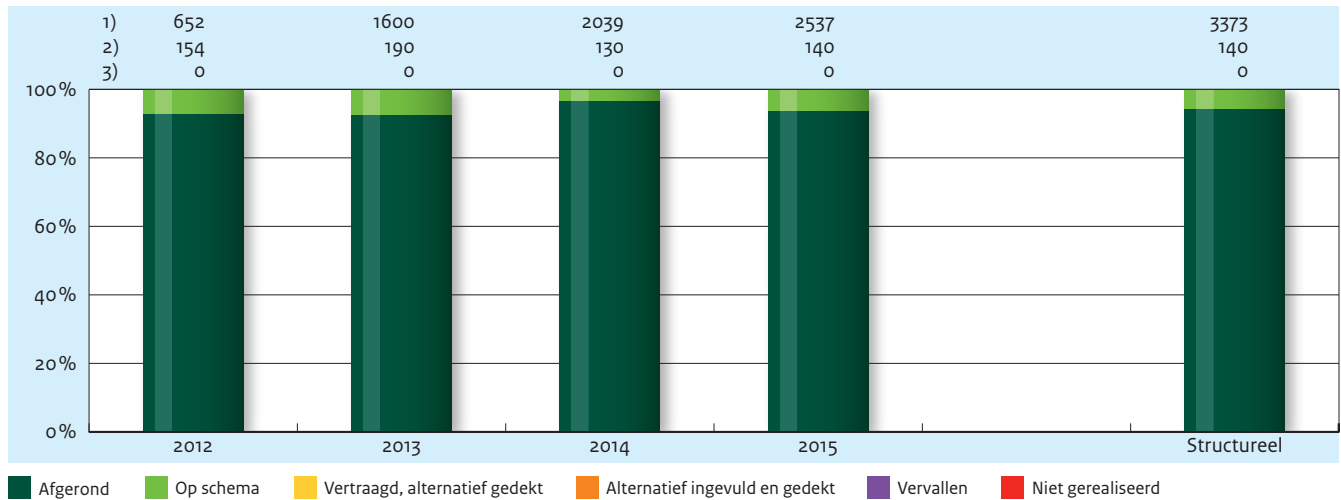
De plannen bevatten drie hoofdelementen: werkgevers gaan betalen voor de eerste 6 maanden WW, er komt een eenduidig ontslagstelsel met lagere ontslagvergoedingen en er komt een individueel recht op scholing gefinancierd uit de ontslagvergoedingen. De maatregelen dragen bij aan het verminderen van de tweedeling op de arbeidsmarkt tussen werknemers met een vast contract en werknemers zonder vast contract. Werkgevers zullen hierdoor sneller geneigd zijn om mensen op basis van een vast contract aan te nemen. Het levert eveneens een bijdrage aan de arbeidsmobiliteit van ouderen.

Modernisering Ziektewet

Beoogde invoeringsdatum van het wetsvoorstel beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (Kamerstuk 33241) is 1 januari 2013. Invoering van een onderdeel van het wetsvoorstel (wijziging van de financieringsstructuur van de ZW en WGA) vindt gefaseerd plaats vanaf 1 januari 2014 en in latere jaren. De budgettaire reeks in de tabel betreft een correctie op de eerder ingeboekte besparing. De totale besparing als gevolg van het wetsvoorstel komt uit op 182 miljoen euro in 2015 en 269 miljoen euro structureel.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Figuur 2.15 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.15 Volksgezondheid, Welzijn en Sport (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-652	-1559	-1998	-2496	-3332	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Afgerond	Nee		-7	-16	-25	-30	Diverse
B 7	Taakstelling subsidies	Afgerond	Andere regelgeving	-40	-70	-100	-100	-100	Diverse
F 2	Bevriezen doelgroep zorgtoeslag	Afgerond	AMvB	-600	-1300	-1700	-2100	-2900	8
F 16	Vermogenstoets zorgtoeslag	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-170	-170	-170	-170	8
A 30	Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-26	-57	5
H 7	Eigen bijdrage jeugdzorg breed	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-63	-63	5
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Afgerond	Nee	-12	-12	-12	-12	-12	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				154	154	94	104	104	
A 1	ZZP's inclusief opleidingen (opleidingen)	Afgerond	Andere regelgeving	74	74	74	74	74	4
A 2	Verstevigen Inspectie	Afgerond	Nee	10	10	10	10	10	9
A 3	Ouderenmishandeling	Afgerond	Nee	10	10	10	10	10	3
H 4	Functies dagbesteding en begeleiding naar de WMO	Op schema	Nee	60	60				4, GF
H 7	Eigen bijdrage jeugdzorg breed (implementatiekosten)	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				10	10	AP
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-41	-41	-41	-41	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-41	-41	-41	-41	Diverse
<i>Intensiveringen</i>				0	36	36	36	36	
	Preventie en palliatieve zorg	Op schema	Nee		36	36	36	36	1,3

Toelichting Regeerakkoord

- A 1 Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's**
De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.
- B 7 Taakstelling subsidies**
De subsidiebrief is naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 32500-XVI, nr. 143). De daarin geschetste maatregelen zijn getroffen. Zo wordt het nieuwe leefstijlbeleid op basis van de landelijke nota gezondheidsbeleid *Gezondheid dichtbij* (Kamerstuk 32793, nr. 2) uitgevoerd. Verder zijn de subsidieregeling PGO (patiënten-, gehandicapten- en ouderenorganisaties) en de regeling AWBZ-subsidies aangepast. Ook is in de kaderregeling VWS-subsidies een ondergrens voor het verlenen van subsidies ingevoerd.
- F 2 Bevriezen doelgroep zorgtoeslag**
De AMvB *Besluit percentages drempel- en toetsingsinkomen zorgtoeslag* (Kamerstuk 33000-XVI, nr. 13) is gepubliceerd in de Staatscourant van 20 december 2011. De maatregel is daarmee per 1 januari 2012 in werking getreden.
- F 16 Vermogenstoets zorgtoeslag**
Het wetsvoorstel *Wijziging van de Wet op de zorgtoeslag, in verband met de introductie van een vermogenstoets* (Kamerstuk 33024, nr. 2) is op 15 december 2011 aangenomen in de Tweede Kamer en op 3 april 2012 door de Eerste Kamer. De maatregel kan daardoor als gepland worden ingevoerd.
- A 30 Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten**
De inzet van Rijk, IPO en VNG bij de uitwerking van deze maatregel heeft zijn beslag gekregen in de bestuursafspraken 2011-2015. Alle partijen spannen zich in om het wetsvoorstel op 1 januari 2014 in de Staatscourant te plaatsen zodat deze met een jaar invoeringstermijn op 1 januari 2015 in werking kan treden.
- H 7 Eigen bijdrage jeugdzorg breed**
In de nieuwe Jeugdwet wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een eigen bijdrage jeugdhulp (in MvT algemeen deel). Het concept wetsvoorstel gaat najaar 2012 naar de Tweede Kamer. In een ministeriële regeling wordt nog vastgelegd wat de maximale hoogte is en welke uitzonderingsbepalingen er gelden. Voor gemeenten wordt maatwerk mogelijk gemaakt.
- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.
- A 1 ZZP's inclusief opleidingen (opleidingen)**
Deze maatregel is conform het Regeerakkoord uitgevoerd. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd in de voorhangbrief over de aanwijzing aan de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) inzake de contracteerruimte 2012 (Kamerstuk 30597, nr. 213).
- A 2 Verstevigen Inspectie**
De Tweede Kamer is geïnformeerd via de jaarplannen van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en via diverse beleidsbrieven.
- A 3 Ouderenmishandeling**
Er is een stand van zaken brief naar de Tweede Kamer gestuurd op 16 december 2011 (Kamerstuk 29389, nr. 34). In 2011 is een aantal projecten gestart. In 2012 lopen alle projecten. Ook dit jaar gaat een deel van de middelen naar centrumgemeenten. Voor de zomer is een tweede stand van zaken brief naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 29389, nr 36). De richtlijn ouderenmishandeling uit het actieplan *ouderen in veilige handen* is bedoeld om zorgaanbieders voor te bereiden op de aangekondigde maatregelen uit het Wetsvoorstel Cliëntenrechten Zorg en het voorstel voor de Beginselenwet AWBZ-zorg. Deze wet is controversieel verklaard.
- H 4 Functies dagbesteding en begeleiding naar de WMO**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de overheveling van de functie begeleiding vanaf 2013 niet uit te voeren. Het wetsvoorstel is op 5 juni dan ook controversieel verklaard. De voorbereidingen voor de decentralisatie worden voortgezet in afwachting van de besluitvorming in een volgend Regeerakkoord.
- H 7 Eigen bijdrage jeugdzorg breed (implementatiekosten)**
In de nieuwe Jeugdwet wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een eigen bijdrage jeugdhulp (in

MVT algemeen deel). Het wetsvoorstel zal in het najaar van 2012 naar de Tweede Kamer worden gestuurd. In een ministeriële regeling wordt nog vastgelegd wat de maximale hoogte is en welke uitzonderingsbepalingen er gelden. Voor gemeenten wordt maatwerk mogelijk gemaakt.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

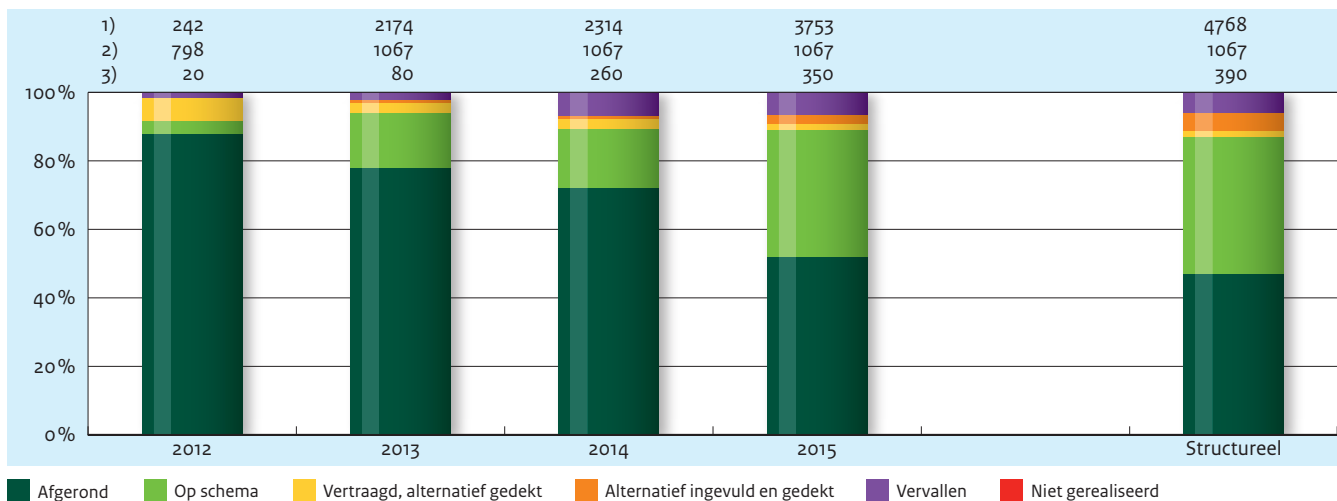
Uitgangspunt bij de invulling van de taakstelling is een kleinere, compacte overheid die verdere focus en samenhang aanbrengt in kennis en advies en overige specifieke financiële bijdragen via subsidies. Er is een gerichte korting doorgevoerd op de adviesraden van VWS, enkele instellingssubsidies aan kennisinstituten en projectsubsidies. Daarnaast wordt een korting doorgevoerd bij enkele VWS-uitvoeringsorganisaties als gevolg van een onderzoek naar mogelijkheden tot complexiteitsreductie in de aansturing van het zorgstelsel.

Preventie en palliatieve zorg

In het Begrotingsakkoord 2013 is een intensivering overeengekomen van 100 miljoen euro op het terrein van preventie en palliatieve zorg, waarvan 36 miljoen euro neerslaat op de begroting. Hiervan zal 10 miljoen euro worden besteed aan palliatieve zorg en 26 miljoen euro aan het tegengaan van obesitas bij kinderen. Over de invulling van 26 miljoen euro ter bestrijding van overgewicht bij kinderen is de Tweede Kamer geïnformeerd (Kamerstuk 31899, nr. 21). De besteding van de 10 miljoen euro voor palliatieve zorg is op Prinsjesdag gepresenteerd in de VWS-begroting 2013.

Premiegefinancierd Budgettair Kader Zorg

Figuur 2.16 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.16 Premiegefinancierd Budgettair Kader Zorg (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-242	-392	-442	-1801	-2486	
A 30	Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten	Op schema	Wetgeving: vul in				-54	-149	12
H 1	Scheiden wonen en zorg	Alternatief ingevuld en gedekt	AMvB				-100	-300	12
H 3	Revalidatiezorg naar de ZVW	Op schema	AMvB				-50	-50	11
I 1	Marktwerking (uitbreiden B-segment, invoering DOT, afschaffen FB vanwege gelijktrekken bekostigingssystematiek, in verantwoord tempo afschaffen van de ex-post verevening)	Afgerond	Wetgeving: afgerond			-40	-90	-330	11
I 2	Stringenter pakketbeheer	Op schema	AMvB	-30	-40	-50	-70	-70	11
I 3	Verbeteren governance en beperken gouden handdrukken	Op schema	Wetgeving: ingediend bij EK	-10	-10	-10	-10	-110	11
I 4	Maatregelen GGZ			-70	-70	-70	-120	-170	
	• Driedrempelvariant eigen bijdrage GGZ	Afgerond	AMvB	-40	-40	-40	-40	-40	11
	• Zelf betalen no-show GGZ	Afgerond	Nee	-20	-20	-20	-20	-20	11
	• Stimuleren zelfmanagement cliënt (E-health) en versterking eerstelijns GGZ	Op schema	Nee				-50	-50	11
	• Versterken kwaliteit GGZ	Op schema	Nee						11
	• Verlagen aantal zittingen eerstelijns psycholoog	Afgerond	AMvB	-10	-10	-10	-10	-10	11
	• Doelmatigheidsmaatregelen GGZ (scenario B IBO GGZ)	Op schema	Andere regelgeving					-50	11
I 5	IVF slechts 1 behandeling vergoed	Alternatief ingevuld en gedekt	AMvB		-30	-30	-30	-30	11
I 6	Fysiotherapie pas vergoed bij meer dan 15 behandelingen	Afgerond	AMvB	-30	-30	-30	-30	-30	11
I 7	Naar aanvullende verzekeringen overhevelen van aandoeningen met lage ziektebelasting	Op schema	AMvB				-1000	-1000	11
I 10	Werelddekking zorg buiten EU uit het basispakket	Vertraagd, alternatief gedekt	Wetgeving: in voorbereiding	-30	-60	-60	-60	-60	11

Tabel 2.16 Premiegefinancierd Budgettair Kader Zorg (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
I 11	Toetsing rechtmatigheid van vergoeding conform ZVW	Vertraagd, alternatief gedekt	Nee	-40	-40	-40	-40	-40	11
A 1	Korting geneesmiddelenkader ten bate van ZZP's inclusief opleidingen	Afgerond	Nee	-32	-32	-32	-32	-32	11
H 6	Vermogensinkomensbijtelling AWBZ	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-80	-80	-80	-80	12
H 7	Eigen bijdrage jeugdzorg breed	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-35	-35	12
<i>Intensiveringen</i>				<i>798</i>	<i>798</i>	<i>798</i>	<i>798</i>	<i>798</i>	
A 1	ZZP's inclusief opleidingen (ZZP tarieven)	Afgerond	Andere regelgeving	636	636	636	636	636	12
A 1	ZZP's inclusief opleidingen (contracteerruimte)	Afgerond	Andere regelgeving	142	142	142	142	142	12
A 4	Taakstellend nader in te vullen	Afgerond	Nee	20	20	20	20	20	12
<i>Vervallen</i>				<i>-20</i>	<i>-80</i>	<i>-260</i>	<i>-350</i>	<i>-390</i>	
H 4	Functies dagbesteding en begeleiding naar de WMO	Vervallen	Wetgeving: ingediend bij TK		-20	-140	-140	-140	12
H 8	Beperken doelgroep AWBZ	Vervallen	Nee	-20	-60	-120	-210	-250	12
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				<i>0</i>	<i>-1782</i>	<i>-1872</i>	<i>-1952</i>	<i>-2282</i>	
	Rollator en overige eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen uit het basispakket	Op schema	Andere regelgeving		-20	-20	-20	-20	11
	Verhogen eigen risico tot 350 euro met compensatie onderkant	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-800	-800	-800	-800	11
	Eigen bijdrage verblijfskosten 7,50 euro medisch specialistische zorg	Afgerond	AMvB		-55	-55	-55	-55	11
	Nieuwe bekostiging hoortoe-stellen	Afgerond	AMvB		-27	-27	-27	-27	11
	Bestuurlijk akkoord curatieve GGZ (waarvan 15 mln. voor verzachten eigen bijdrage GGZ)	Op schema	Nee		-75	-100	-100	-100	11
	Aanpassen tarieven kaakchirurgie	Op schema	Nee		0	-20	-20	-20	11
	Gelijkschakeling vergoedingsbedrag vervolgoopleidingen (opleidingsfonds)	Op schema	Nee		-15	-30	-60	-90	11
	Extramuraliseren ZZP 1-3	Op schema	Andere regelgeving		-20	-50	-100	-400	12
	Ongedaan maken verhoging ZZP-tarief GGZ	Afgerond	Andere regelgeving		-65	-65	-65	-65	12
	Ongedaan maken verhoging ZZP-tarief GHZ	Afgerond	Andere regelgeving		-215	-215	-215	-215	12
	Ongedaan maken tariefsverhoging 5 procent PGB intramuraal	Afgerond	Andere regelgeving		-30	-30	-30	-30	12
	Verlagen groeiruumte tot niveau demografie	Afgerond	Andere regelgeving		-150	-150	-150	-150	12
	Onder contracteerruimte brengen van bovenbudgettaire vergoedingen	Afgerond	Andere regelgeving		-40	-40	-40	-40	12
	Verlaging vergoeding vervoerskosten instellingen	Afgerond	Andere regelgeving		-150	-150	-150	-150	12
	Verhogen vermogensinkomensbijtelling AWBZ	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-120	-120	-120	-120	12
<i>Intensiveringen</i>				<i>0</i>	<i>269</i>	<i>269</i>	<i>269</i>	<i>269</i>	
	Verzachten eigen bijdrage GGZ	Afgerond	Wetgeving: afgerond		55	55	55	55	11
	Verzachten persoonsgebonden budgetten	Op schema	Andere regelgeving		150	150	150	150	12
	Preventie en palliatieve zorg	Afgerond	AMvB		64	64	64	64	11

Toelichting Regeerakkoord

- A 30 Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten**
De inzet van Rijk, IPO en VNG bij de uitwerking van deze maatregel heeft zijn beslag gekregen in de bestuursafspraken 2011-2015. Alle partijen spannen zich in om het wetsvoorstel spoedig in te dienen zodat deze wet op 1 januari 2015 in werking kan treden.
- H 1 Scheiden wonen en zorg**
Met de maatregel *extramuraliseren lichte ZZP's* uit het Begrotingsakkoord 2013 heeft de maatregel uit het Regeerakkoord *Scheiden wonen en zorg* een andere invulling gekregen. De taakstelling uit het Regeerakkoord is alternatief gedekt.
- H 3 Revalidatiezorg naar de ZVW**
De geriatrische revalidatiezorg wordt per 1 januari 2013 overgeheveld vanuit de AWBZ naar de Zvw. Hierover is de Kamer geïnformeerd (Kamerstuk 30597, nr. 184).
- I 1 Marktwerking (uitbreiden B-segment, invoering DOT, afschaffen FB vanwege gelijktekorten bekostigingssystematiek, in verantwoord tempo afschaffen van de ex-post verevening)**
Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd met de brief *Zorg die loont* (Kamerstuk 32620, nr.6) en de brief *Ontwerpbesluit wijziging ex post-compensatiemechanismen* (Kamerstuk 29689, nr.324).
- I 2 Stringenter pakketbeheer**
Voor de tranche 2012 en 2013 is de maatregel meerjarig ingevuld. De oploop van de maatregel voor 2014 en verder wordt ingevuld naar aanleiding van advies van het CVZ.
- I 3 Verbeteren governance en beperken gouden handdrukken**
Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd met de brief *Zorg die loont* (Kamerstuk 32620, nr.6). De Wet Normering Topinkomens waarin grenzen gesteld worden aan gouden handdrukken is reeds door de Tweede Kamer aangenomen.
- I 4 Maatregelen GGZ**
- **Driedrempelvariant eigen bijdrage GGZ**
Deze maatregel is opgenomen in het Besluit zorgverzekeringen 2012. Bij de voorjaarsbesluitvorming is de vormgeving van deze maatregel veranderd onder andere om de drempel voor de 1e lijnszorg te verlagen en de 2e lijnszorg te verhogen. Zie de brieven *Eigen bijdrage GGZ* (Kamerstuk 25424, nr. 129), *Geestelijke gezondheidszorg* (Kamerstuk 25424, nr. A), *Ombuigingsmaatregelen 2012* (Kamerstuk 32780-XVI, nr. 3) en *Motie van der Staaij / Bruins Slot over eigen bijdrage GGZ* (Kamerstuk 25424, nr. 130). In het Begrotingsakkoord 2013 zijn middelen ter beschikking gesteld om de eigen bijdragen te verzachten.
  - **Zelf betalen no-show GGZ**
Voor de implementatie van deze maatregel is door DBC-Onderhoud de DBC-productstructuur aangepast.
  - **Stimuleren zelfmanagement cliënt (E-health) en versterking eerstelijns GGZ**
Afspraken hierover zijn vastgelegd in het bestuurlijk akkoord toekomst GGZ 2013-2014 dat op 18 juni met zorgaanbieders, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties is gesloten. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd (Kamerstuk 25424, nr. 183). Daarnaast is van de NZa een uitvoeringstoets basis GGZ ontvangen.
  - **Versterken kwaliteit GGZ**
Afspraken hierover zijn vastgelegd in het bestuurlijk akkoord toekomst GGZ 2013-2014 dat op 18 juni met zorgaanbieders, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties is gesloten. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd (Kamerstuk 25424, nr. 183).
  - **Verlagen aantal zittingen eerstelijns psycholoog**
Deze maatregel is opgenomen in het Besluit zorgverzekeringen 2012. Zie de brieven *Geestelijke gezondheidszorg*. (Kamerstuk 25424, nr. A) en *Ombuigingsmaatregelen 2012* (Kamerstuk 32780-XVI, nr. 3).
  - **Doelmatigheidsmaatregelen GGZ (scenario B IBO GGZ)**
Per 2012 wordt de ex post macrona calculatie afgeschaft. Het kabinet heeft besloten tot invoering van prestatiebekostiging per 2013. De invoering van prestatiebekostiging is onderdeel van het bestuurlijk akkoord toekomst GGZ 2013-2014 dat op 18 juni met zorgaanbieders, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties is gesloten (Kamerstuk 25424, nr. 183). Zie ook de brieven aan de Tweede Kamer *Zorg die loont* (Kamerstuk 32620, nr.6), *Geestelijke gezondheidszorg* (Kamerstuk 25424, nr. A) en de voorhangbrief inzake de invoering van prestatiebekostiging (Kamerstuk 25424, nr. 160).
- I 5 IVF slechts 1 behandeling vergoed**
Als gevolg van een motie die vroeg om alternatieve invulling (Kamerstuk 32500 XVI, nr. 46) is de maatregel gewijzigd. Deze maatregel is opgenomen in het ontwerpbesluit houdende wijzi-

- ging van onder meer het Besluit zorgverzekering en het Besluit zorgaanspraken AWBZ in verband met maatregelen 2013 in het zorgpakket dat op 13 juni 2012 ter voorhang aan de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstuk 29689, nr. 396).
- I 6 Fysiotherapie pas vergoed bij meer dan 15 behandelingen**
Dit is opgenomen in het Besluit zorgverzekeringen 2012. Zie de brief *Ombuigingsmaatregelen 2012* (Kamerstuk 32780-XVI, nr. 3). In de begroting 2012 (en Besluit Zorgverzekeringen 2012) is de maatregel opgehoogd naar 20 behandelingen. Het besparingsbedrag komt hiermee op 80 miljoen euro.
- I 7 Naar aanvullende verzekeringen overhevelen van aandoeningen met lage ziektelast**
Het CVZ heeft op 5 maart 2012 een uitvoeringstoets uitgebracht waarin richting wordt gegeven voor de invulling van de maatregel. In nadere adviezen wordt de invulling nader geconcretiseerd. Voor deze maatregel is, afhankelijk van de precieze vormgeving, een AMvB en/of wetswijziging nodig.
- I 10 Werelddekking zorg buiten EU uit het basispakket**
Er wordt gewerkt aan aanpassing van de Zorgverzekeringswet (Zvw) en relevante internationale verdragen. Aanpassing en/of opzegging van die verdragen is een langdurig proces, dat niet eerder dan 1 januari 2014 zal worden afgerond. In 2012 en 2013 zal deze maatregel alternatief worden gedekt.
- I 11 Toetsing rechtmatigheid van vergoeding conform ZVW**
De inschatting van de opbrengst is bij begroting 2012 meerjarig met 7 miljoen euro opwaarts bijgesteld. Samen met de partners in de zorgketen worden verbeteringen in de controle op de rechtmatigheid van declaraties en het toezicht erop gezien. De implementatie van het beleid zal naar verwachting geen effect hebben in 2012, maar naar verwachting pas vanaf 2013. Deze maatregel zal in 2012 alternatief worden gedekt.
- A 1 Korting geneesmiddelenkader ten bate van ZZP's inclusief opleidingen**
De korting is verwerkt. De raming voor farmaceutische zorg voor farmaceutische hulp binnen het Budgetair Kader Zorg (BKZ) is neerwaarts bijgesteld op grond van een berekening van het apothekerstarief per 1 januari 2011.
- H 6 Vermogensinkomensbijtelling AWBZ**
Om een vermogensinkomensbijtelling mogelijk te maken per 2013 is een wijziging van de AWBZ en Wmo noodzakelijk. De Wet Vermogensinkomensbijtelling AWBZ ligt bij de Tweede Kamer voor behandeling.
- H 7 Eigen bijdrage jeugdzorg breed**
In de nieuwe Jeugdwet wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een eigen bijdrage jeugdhulp (in MvT algemeen deel). Het concept wetsvoorstel gaat najaar 2012 naar de Tweede Kamer. In een ministeriële regeling wordt nog vastgelegd wat de maximale hoogte is en welke uitzonderingsbepalingen er gelden. Voor gemeenten wordt maatwerk mogelijk gemaakt.
- A 1 ZZP's inclusief opleidingen (ZZP tarieven)**
Deze maatregel is conform het Regeerakkoord uitgevoerd. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd in de voorhangbrief over de aanwijzing aan de Nza inzake de contracteerruimte 2012 (Kamerstuk 30597, nr. 213). In het Begrotingsakkoord 2013 is deze intensivering voor 2013 en verder deels ongedaan gemaakt.
- A 1 ZZP's inclusief opleidingen (contracteerruimte)**
Deze maatregel is conform het Regeerakkoord uitgevoerd. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd in de voorhangbrief over de aanwijzing aan de Nza inzake de contracteerruimte 2012 (Kamerstuk 30597, nr. 213).
- A 4 Taakstellend nader in te vullen**
Ingezet ter dekking voor het in het pakket houden van de rollator en andere loophulpmiddelen (Kamerstuk 32500 XVI, nr. 53).
- H 4 Functies dagbesteding en begeleiding naar de WMO**
In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de overheveling van de functie begeleiding vanaf 2013 niet uit te voeren. Het wetsvoorstel is op 5 juni dan ook controversieel verklaard. De voorbereidingen voor de decentralisatie worden voortgezet in afwachting van de besluitvorming in een volgend Regeerakkoord.
- H 8 Beperken doelgroep AWBZ**
Met het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de maatregel beperken doelgroep AWBZ niet uit te voeren.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Rollator en overige eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen uit het basispakket

In het Begrotingsakkoord 2013 worden conform het CVZ advies 2010 eenvoudige loophulpmiddelen uit de aanspraak Zvw en AWBZ verwijderd. De wijziging is inmiddels doorgevoerd en gepubliceerd in de Staatscourant (Staatscourant 2012, nr. 14946).

Verhogen eigen risico tot 350 euro met compensatie onderkant

Het voorstel tot verhoging van het verplichte eigen risico voor de zorgverzekering met de daarmee samenhangende wijziging van de uitkering voor compensatie eigen risico is opgenomen in de wijziging Zorgverzekeringwet en AWBZ voor het Begrotingsakkoord 2013. Het voorstel (Kamerstuk 33288, nr. 2) is op 21 juni 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft het voorstel op 10 juli 2012 aangenomen.

Eigen bijdrage verblijfskosten 7,50 euro medisch specialistische zorg

De verzekerde die op het moment van opname achttien jaar of ouder is, betaalt voor verblijf dat noodzakelijk is in verband met zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden, met ingang van 1 januari 2013 een eigen bijdrage van 7,50 euro per verpleegdag als gedeeltelijke compensatie voor niet-zorgkosten (zoals omschreven in de op grond van de Wet Marktordening Gezondheidszorg vastgestelde beleidsregel voor de prestaties en tarieven medisch specialistische zorg). Deze maatregel is opgenomen in het ontwerpbesluit houdende wijziging van onder meer het Besluit zorgverzekering en het Besluit zorgaanspraken AWBZ in verband met maatregelen 2013 in het zorgpakket dat op 13 juni 2012 ter voorhang aan de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstuk 29689, nr. 396).

Nieuwe bekostiging hoortoestellen

Conform het advies van het CVZ (mei 2011) wordt de hoorzorg functiegericht omschreven en de maximum vergoeding losgelaten. Deze maatregel wordt met een eigen bijdrage van 25 procent ingevoerd. Deze maatregel is opgenomen in het ontwerpbesluit houdende wijziging van onder meer het Besluit zorgverzekering en het Besluit zorgaanspraken AWBZ in verband met maatregelen 2013 in het zorgpakket dat op 13 juni 2012 ter voorhang aan de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstuk 29689, nr. 396).

Bestuurlijk akkoord curatieve GGZ (waarvan 15 mln. voor verzachten eigen bijdrage GGZ)

Op 18 juni 2012 is een akkoord gesloten met zorgaanbieders, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties in de ggz om uitgaven te beperken en zorg efficiënter te maken. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd (Kamerstuk 25424, nr. 183).

Aanpassen tarieven kaakchirurgie

Kaakchirurgen vallen niet onder de afspraken voor uitgavenbeheersing van medische specialisten. Daarom is voor deze groep besloten het honorariumdeel van de te declareren maximumtarieven door de NZa te herijken. Per 2014 is hiervoor taakstellend een bedrag van 20 miljoen euro ingeboekt. De NZa is inmiddels gestart met het onderzoek.

Gelijkschakeling vergoedingsbedrag vervolgoledingen (opleidingsfonds)

In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten in 2013 een structurele korting op het Opleidingsfonds te leggen van 15 miljoen euro in 2013 oplopend tot 90 miljoen euro in 2016. Gezien de omvang van deze maatregel is besloten tot een stapsgewijze implementatie. In 2013 zal een doelmatigheidskorting van 2 procent op het vergoedingsbedrag worden opgelegd voor alle (medisch) specialistische vervolgoledingen. De structurele invulling zal in een bestuurlijk overleg met betrokken partijen in het najaar uitgewerkt worden.

Extramuraliseren ZZZP 1-3

Met deze maatregel geldt per 1 januari 2013 voor nieuwe cliënten die voorheen een indicatie zouden hebben ontvangen voor de lichte zorgzwaartepakketten, VV 1 tot en met 3 (sector verpleging en verzorging), GGZ 1b/c tot en met 3b/c (sector geestelijke gezondheidszorg), VG 1 tot en met 3 (verstandelijk gehandicapten) en LVG 1 tot en met 2 (jeugd licht verstandelijk gehandicapten), voortaan een indicatie voor extramurale zorg. Hiervoor moet de Regeling zorgaanspraken AWBZ (RZA) worden aangepast (zzp-aanspraken geschrapt). Tevens wordt hierin het overgangsrecht geregeld.

Ongedaan maken verhoging ZZZP-tarief GGZ

Vanwege het terugbrengen van de ZZZP-tarieven bij de gehele gehandicaptenzorg en de langdurige geestelijke gezondheidszorg op het niveau van voor de ingezette intensiveringsmiddelen, wordt in totaal 280 miljoen euro (65 miljoen euro GGZ; 215 miljoen euro GHZ) op de contracteerruimte gekort. De regionale contracteerruimtes worden verlaagd met dit bedrag op basis van de verdeling van deze ZZZP's in 2012. Een en ander is beschreven in de voorlopige contracteerruimte zoals deze bekend is gemaakt aan de NZa (Kamerstuk 30597, nr. 252). In het najaar van 2012 wordt de zakelijke inhoud van de aanwijzing betreffende de contracteerruimte voor-

gehangen en daarna definitief gemaakt.

Ongedaan maken verhoging ZZZ-tarief GHZ

Vanwege het terugbrengen van de ZZZ-tarieven bij de gehele gehandicaptenzorg en de langdurige geestelijke gezondheidszorg op het niveau van voor de ingezette intensiveringsmiddelen, wordt in totaal 280 miljoen euro (65 miljoen euro GGZ; 215 miljoen euro GHZ) op de contracteerruimte gekort. De regionale contracteerruimtes worden verlaagd met dit bedrag op basis van de verdeling van deze ZZZ's in 2012. Een en ander is beschreven in de voorlopige contracteerruimte zoals deze bekend is gemaakt aan de NZa (Kamerstuk 30597, nr. 252). In het najaar van 2012 wordt de zakelijke inhoud van de aanwijzing betreffende de contracteerruimte voorhangen en daarna definitief gemaakt.

Ongedaan maken tariefsverhoging 5 procent PGB intramuraal

Met het oog op extramuralisering worden ook de PGB-tarieven voor verblijfsgeïndiceerden per 2013 teruggedraaid.

Verlagen groeiruimte tot niveau demografie

Deze maatregel wordt ingevuld door alleen de groeimiddelen op demografische gronden beschikbaar te stellen in de AWBZ. Eén en ander is verwerkt zoals beschreven in de voorlopige contracteerruimte aan de NZa (Kamerstuk 30597, nr. 252).

Onder contracteerruimte brengen van bovenbudgettaire vergoedingen

Deze maatregel uit het Begrotingsakkoord 2013 wordt ingevuld door een maximum aan geoordeelde middelen beschikbaar te stellen, als onderdeel van de contracteerruimte, voor de vergoeding van individueel aangepaste rolstoelen en andere hulpmiddelen. Een en ander is beschreven in de voorlopige contracteerruimte zoals deze bekend is gemaakt aan de NZa (Kamerstuk 30597, nr. 252).

Verlaging vergoeding vervoerskosten instellingen

De vervoerskosten van instellingen worden geharmoniseerd. Met de maatregel wordt de extra-intramurale vergoeding gelijkgeschakeld voor alle sectoren. Om invulling te geven aan deze maatregel wordt een taakstelling doorgevoerd op de contracteerruimte. Tegelijkertijd wordt de nabalculatie op vervoer buiten de contracteerruimte geschrapt. Zie hiervoor de voorlopige contracteerruimte zoals deze bekend is gemaakt aan de NZa (Kamerstuk 30597, nr. 252).

Verhogen vermogensinkomensbijtelling AWBZ

De vermogensinkomensbijtelling wordt verhoogd tot 12 procent. Vermogende cliënten moeten daardoor meer bijdragen aan de zorg die zij ontvangen. De Wet Vermogensinkomensbijtelling AWBZ ligt bij de Tweede Kamer voor behandeling, maar moet nog ingepland worden.

Verzachten eigen bijdrage GGZ

In het begrotingsakkoord 2013 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het deels terugdraaien van de eigen bijdragen in de GGZ. Het voorstel tot verzachting van de eigen bijdrage geestelijke gezondheidszorg is opgenomen in de wijziging Zorgverzekeringswet en AWBZ voor het Begrotingsakkoord 2013. Het voorstel (Kamerstuk 33288, nr. 2) is op 21 juni 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft het voorstel op 10 juli 2012 aangenomen.

Verzachten persoonsgebonden budgetten

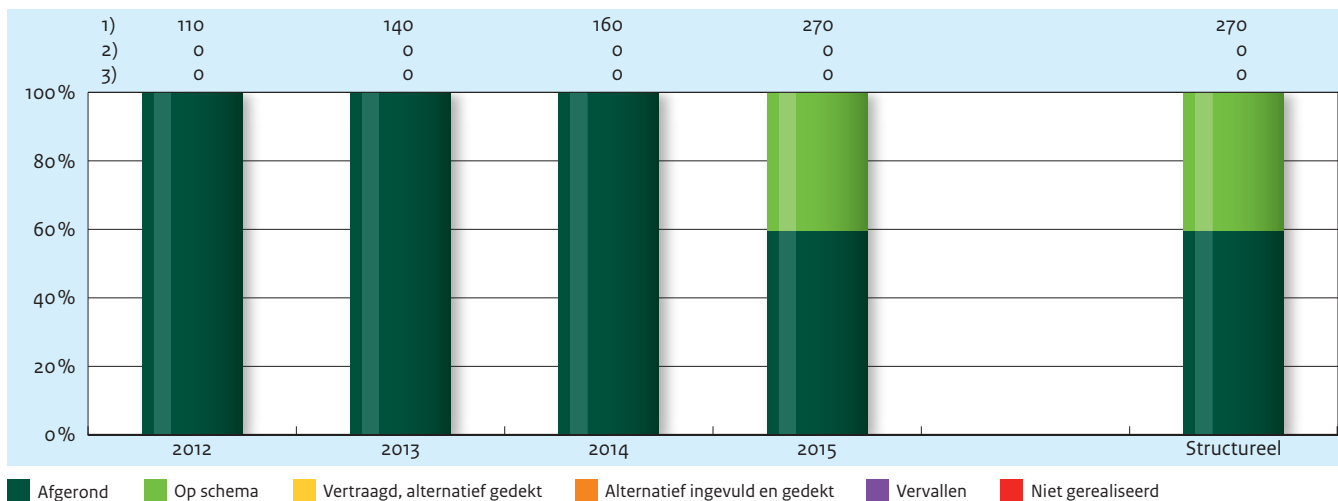
In het Begrotingsakkoord 2013 is 150 miljoen euro beschikbaar gesteld om de eerder genomen pgb-maatregelen te verzachten.

Preventie en palliatieve zorg

In het Begrotingsakkoord 2013 is een intensivering overeengekomen van 100 miljoen euro op het terrein van preventie en palliatieve zorg, waarvan 64 miljoen euro neerslaat op de begroting. Hiervan zal 44 miljoen euro worden besteed aan dieetadvisering en 20 miljoen euro aan stoppen met roken (pakketmaatregelen). Deze pakketmaatregelen zijn opgenomen in het ontwerpbesluit houdende wijziging van onder meer het Besluit zorgverzekering en het Besluit zorgaanspraken AWBZ in verband met maatregelen 2013 in het zorgpakket dat op 13 juni 2012 ter voorhang aan de TK is gezonden (Kamerstuk 29689, nr. 396).

Figuur 2.17 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
 2) Intensiveringen in miljoenen euro
 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.17 Gemeentefonds (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-110	-140	-160	-270	-270	
A 28 c	Verminderen politieke ambtsdragers	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-110	-110	1.2.1
A 29	Opzetten van regionale omgevingsdiensten	Afgerond	Nee	-50	-80	-100	-100	-100	1.2.1
F 8	Normeren lokaal inkomensbeleid	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-40	-40	-40	-40	-40	1.2.1
F 10	Selectieve en gerichte schuldhulpverlening	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-20	-20	-20	-20	-20	1.2.1

Toelichting Regeerakkoord

A 28 c Verminderen politieke ambtsdragers

Het voorstel tot wijziging van de Gemeentewet is in voorbereiding.

A 29 Opzetten van regionale omgevingsdiensten

Deze besparing op het gemeentefonds is doorgevoerd. In de bestuursafspraken 2011-2015 is opgenomen dat deze besparing wordt gereserveerd voor de hervorming van de SW-sector. In het Begrotingsakkoord 2013 is opgenomen dat het wetsvoorstel *Werken naar vermogen* geen doorgang vindt. Daarmee vervalt ook de geplande herstructureringsfaciliteit SW-sector en de daarvoor gereserveerde middelen. De besparingsverliezen die optreden omdat het Wetsvoorstel *Werken naar vermogen* niet doorgaat, worden beperkt door onder andere de vrijval van de gereserveerde RUD-middelen.

F 8 Normeren lokaal inkomensbeleid

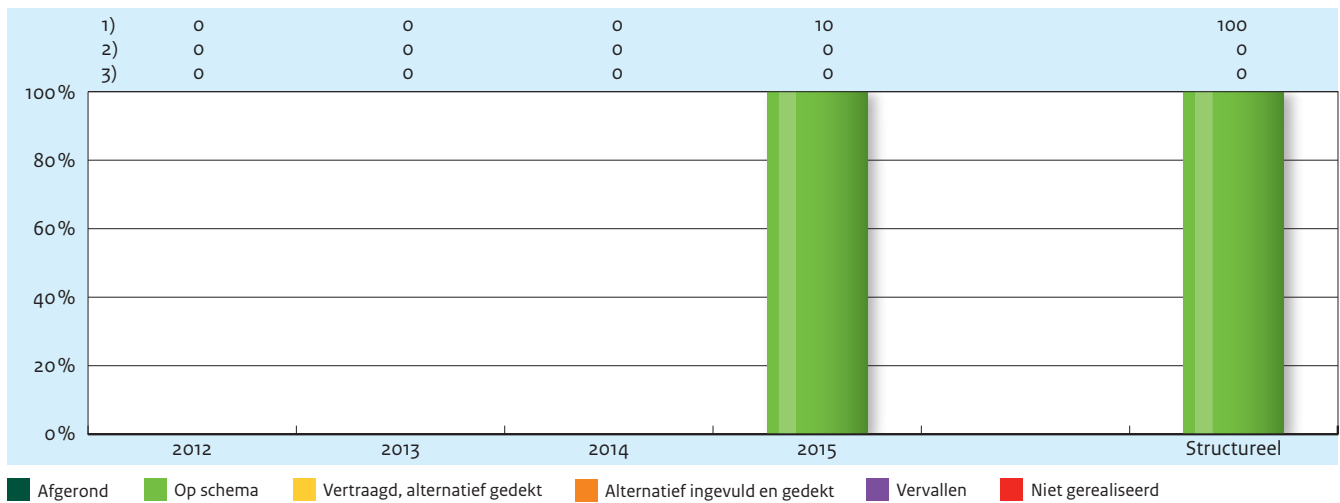
De normering gemeentelijk categoriaal inkomensondersteuningsbeleid is per 1 januari 2012 in de Wet Werk en bijstand opgenomen.

F 10 Selectieve en gerichte schuldhulpverlening

Het wetsvoorstel is door het parlement aanvaard en in het Staatsblad gepubliceerd.

Provinciefonds

Figuur 2.18 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

- 1) Ombuigingen in miljoenen euro
- 2) Intensiveringen in miljoenen euro
- 3) Vervallen maatregelen in miljoenen euro

Tabel 2.18 Provinciefonds (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	0	0	-10	-100	
A 28 c	Verminderen politieke ambtsdragers	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding				-10	-10	1.1.1
A 30	Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding					-90	1.1.1

Toelichting Regeerakkoord

A 28 c Verminderen politieke ambtsdragers

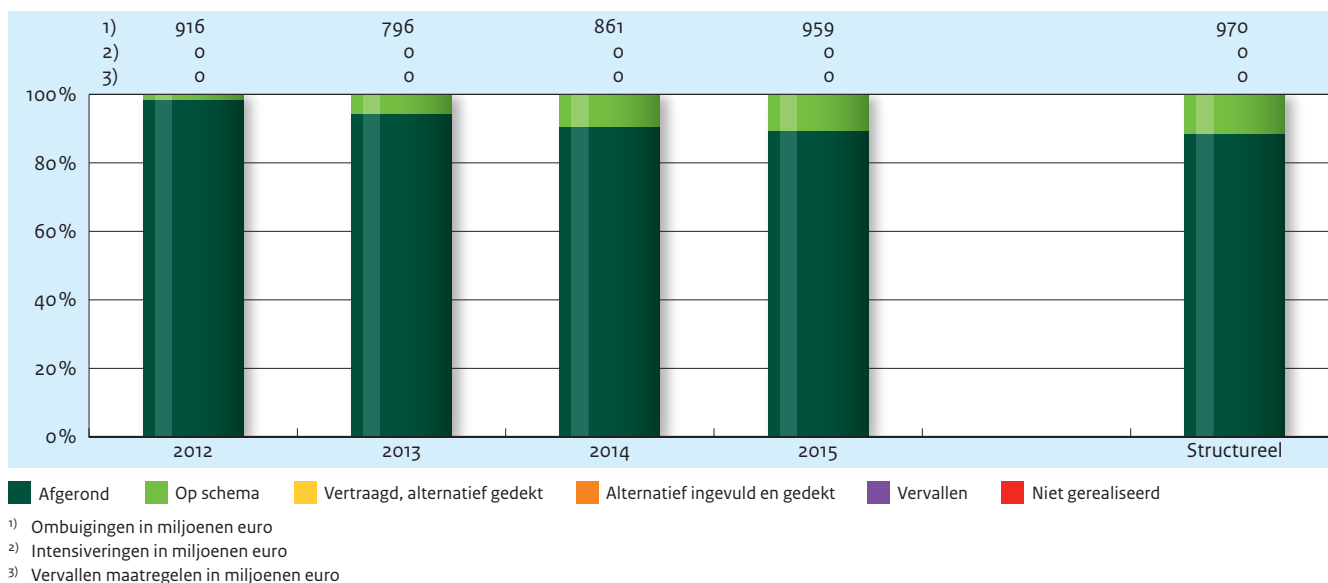
Het voorstel tot wijziging van de Gemeentewet is in voorbereiding.

A 30 Overhevelen zorg voor jeugd naar gemeenten

De inzet van Rijk, IPO en VNG bij de uitwerking van deze maatregel heeft zijn beslag gekregen in de bestuursafspraken 2011-2015. Alle partijen spannen zich in om het wetsvoorstel spoedig in te dienen zodat deze wet op 1 januari 2015 in werking kan treden.

Homogene Groep Internationale Samenwerking

Figuur 2.19 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

Tabel 2.19 Homogene Groep Internationale Samenwerking (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				-916	-783	-848	-946	-957	
A 1	Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's	Op schema	Nee		-18	-48	-67	-78	Diverse
B 3	Ondernemingsklimaatsubsidies	Afgerond	Andere regelgeving	-9	-18	-23	-32	-32	Diverse
C 3	Beperken instroom en verkorten doorlooptijden (max.)	Op schema	Andere regelgeving	10	10	20	20	20	Diverse
D 1	Ontwikkelingssamenwerking gemiddeld op 0,7 procent BNP-ODA per jaar in kabinetsperiode	Afgerond	Nee	-840	-660	-690	-750	-750	Diverse
D 2	Toerekening conform ODA-criteria	Afgerond	Nee	-60	-60	-60	-60	-60	Diverse
D 3	HGIS/vrijwillige afdrachten internationale organisaties	Afgerond	Nee	-10	-30	-40	-50	-50	Diverse
3,2 mld	Doelmatigheidskorting Rijksdienst	Op schema	Nee	-7	-7	-7	-7	-7	Diverse
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Ombuigingen</i>				0	-13	-13	-13	-13	
	Departementale taakstelling	Op schema	Nee		-13	-13	-13	-13	Diverse

Toelichting Regeerakkoord

A 1

Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

De P&M-taakstelling wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie, versobering en synergie (clustering en bundeling van werkzaamheden). Hierbij worden de trajecten uit het programma *Compacte Rijksdienst* benut. Dit programma is kaderstellend; iedere minister is zelf verantwoordelijk voor realisatie van de taakstelling van zijn departement. De financiële verantwoording over de taakstelling vindt plaats in het kader van de begrotingscyclus op het centrale apparaatsartikel van de departementale begrotingen. Daarnaast presenteert de minister van BZK jaarlijks een jaarrapportage *bedrijfsvoering* over de belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bedrijfsvoering van de Rijksdienst.

- B 3 Ondernemingsklimaatsubsidies**
Eerste inzage over de invulling taakstelling is gegeven voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2011 (Kamerstuk 32500-XIII, nr. 75). Verdere uitwerking is opgenomen in de begroting 2012 van EL&I.
- C 3 Beperken instroom en verkorten doorlooptijden (max.)**
Het Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures is opgestart en ligt op schema. Op 22 februari 2011 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de hoofdlijnen van de maatregelen (Kamerstuk 19637, nr. 1400). Een uitwerking van de maatregelen is op 23 mei 2012 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 19637, nr. 1532).
- D 1 Ontwikkelingssamenwerking gemiddeld op 0,7 procent BNP-ODA per jaar in kabinetsperiode**
In de Basisbrief Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 32500 V, nr. 15) en de Focusbrief Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 325605, nr. 2) is aangegeven hoe de bezuinigingen op het budget voor ontwikkelingssamenwerking worden ingevuld. Dit is verwerkt in de begroting 2012.
- D 2 Toerekening conform ODA-criteria**
Conform de OESO-DAC criteria is de ODA-toerekening van EU-uitgaven met 60 miljoen euro verhoogd. Dit is verwerkt in de begroting 2012.
- D 3 HGIS/vrijwillige afdrachten internationale organisaties**
Deze maatregel is conform de afspraak uit het Regeerakkoord ingevuld door BZ, V&J, EL&I en VWS. Dit is verwerkt in de begroting 2012.
- 3,2 mld Doelmatigheidskorting Rijksdienst**
Zie de toelichting bij maatregel A 1, Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's.

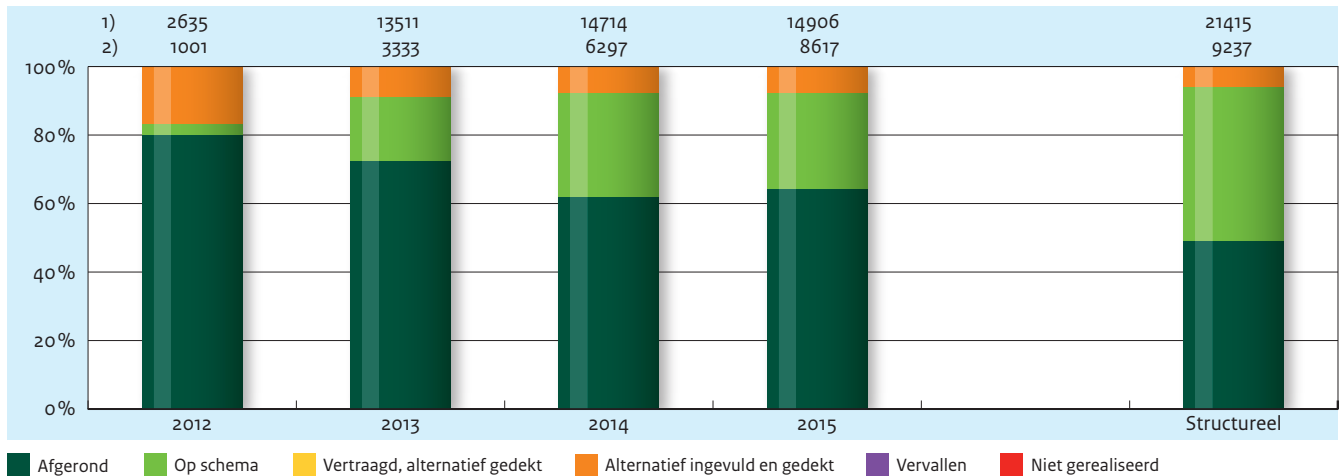
Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Departementale taakstelling

De taakstelling uit het Begrotingsakkoord 2013 wordt ingevuld via efficiency en procesoptimalisatie. Dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2013.

Lasten

Figuur 2.20 Voortgang uitvoering Regeerakkoord en Begrotingsakkoord

1) Lastenverzueringen in miljoenen euro
2) Lastenverlichtingen in miljoenen euro

Tabel 2.20 Lasten (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Regeerakkoord									
<i>Lastenverzueringen</i>				-1320	-2210	-3120	-3280	-4470	
1	Podiumkunsten, kunst en verzamelvoorwerpen naar 19 procent	Alternatief ingevuld en gedekt	Andere regelgeving	-90	-90	-90	-90	-90	nvt
2	Afschaffing heffingskortingen box 3	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: afgerond	-120	-120	-120	-120	-120	nvt
3	Doorwerkbonus een jaar opschuiven	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-130	-130	-130	-130	-130	nvt
4	Aftrek levensonderhoud kinderen beperken tot 21 jaar	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-130	-130	-130	-130	-130	nvt
5	Giftenaftrek beperken tot ANBI's met renseigneringsplicht	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: afgerond		-40	-40	-40	-40	nvt
6	Leeftijdsgrens jongste kind naar 12 jaar bij alleenstaande (aanvullende) ouderkorting	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: afgerond	-250	-250	-250	-250	-250	nvt
7	Assurantiebelasting: gezinnen	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-190	-190	-190	-190	-190	nvt
8	Witteveen aanpassen (taakstellend)	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: afgerond		-700	-700	-700	-700	nvt
9	Schrappen uitzonderingen OAHK (cohorten 63-72 en gezinnen met jonge kinderen)	Alternatief ingevuld en gedekt	Wetgeving: afgerond	-150	-200	-250	-310	-400	nvt
10	Assurantiebelasting: bedrijven	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-60	-60	-60	-60	-60	nvt
13 / F2	Invoering SDE+	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-100	-200	-300	-1400	nvt
14	Doorstroming huurmarkt	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK			-760	-760	-760	nvt
15	Vitaliteitsregeling	Afgerond	Wetgeving: afgerond						nvt
3,2 mld	Tabaksaccijns	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-200	-200	-200	-200	-200	nvt
<i>Lastenverlichtingen</i>				350	540	700	1740	2060	
11	Terugsluis bedrijven	Afgerond	Wetgeving: afgerond	60	60	60	60	60	nvt
12	Lastenverlichting bedrijfsleven (ipv subsidies EZ)	Op schema	Wetgeving: afgerond	120	250	370	500	500	nvt
16	Effect ombuigingen cure	Afgerond	Nee	170	230	270	1180	1500	nvt

Tabel 2.20 Lasten (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
Maatregelen Begrotingsakkoord									
<i>Lastenverzueringen</i>				-1315	-11301	-11594	-11626	-16945	
	Versnelling AOW-leeftijdsvrhoging en koppeling aan levensverwachting en aanpassing van het Witteveen kader	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-50	-434	-515		nvt
	Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Niet invoeren werkbonus werknemers	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-542	-569	-580	-879	nvt
	Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Afschaffen werkbonus werkgevers voor het in dienst hebben van 62-plussers	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-185	-191	-198	-286	nvt
	Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Mobiliteitsbonussen	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-45	-245	-435	-439	nvt
	Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Korting koopkrachtenvelop	Op schema	Nee		-43	0	0	0	nvt
	Tijdelijk verhogen WW-premie	Op schema	Nee		-500	0	0	0	nvt
	Bevriezen belastingschijven en heffingskortingen	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-1230	-1230	-1230	-1230	nvt
	Mobiliteit - Afschaffen vrijstelling woon-werkverkeer	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-1300	0	0	0	nvt
	Mobiliteit - Afschaffen gerichte vrijstellingen kosten van vervoer	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding		0	-1900	-1900	-1900	nvt
	Mobiliteit - Maatregel auto van de zaak	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-75	-150	-225	-300	nvt
	Energie en Water - Energiebelasting aardgas	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-365	-365	-365	-365	nvt
	Energie en Water - Kolenbelasting	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-115	-115	-115	-115	nvt
	Energie en Water - Afschaffen rode diesel	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-250	-250	-250	-250	nvt
	Energie en Water - Niet afschaffen leidingwaterbelasting	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-126	-126	-126	-126	nvt
	Energie en Water - Niet afschaffen eurovignet	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-34	-34	-34	-34	nvt
	Alcohol/tabak/frisdranken - Niet afschaffen belasting op alcoholvrije dranken	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-155	-155	-155	-155	nvt
	Alcohol/tabak/frisdranken - Tabak	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-371	-371	-371	-371	nvt
	Alcohol/tabak/frisdranken - Alcohol	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-100	-100	-100	-100	nvt
	Lasten bedrijfsleven - wv inhouden ULB envelop werkgevers	Op schema	Nee		-80	-80	-80	-80	nvt
	Lasten bedrijfsleven - wv inhouden incidentele envelop	Op schema	Nee		-350	-350	0	0	nvt
	Verdubbeling bankenbelasting	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-300	-600	-600	-600	-600	nvt
	Algemene btw -tarief van 19 procent met 2 procentpunt omhoog per 1 oktober 2012	Afgerond	Wetgeving: afgerond	-1015	-4060	-4060	-4060	-4060	nvt
	Woningmarkt; annuitair aflossen 30 jaar, KEW, LTV in stappen naar 100 (5,4 miljard euro structureel)	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-5	-14	-32	-5400	nvt
	Huur	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-5	-40	-40	-40	nvt
	Beperking aftrek deelnemingsrente	Op schema	Wetgeving: ingediend bij TK		-150	-150	-150	-150	nvt
	Tijdelijke crisisheffing boven 150.000 euro en tarief excessieve vertrekbussen	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-500	0	0	0	nvt

Tabel 2.20 Lasten (in miljoenen euro, - = saldoverbetering)

RA nr	Maatregel	Voortgang	Regelgeving (incl. voortgang wetgeving)	2012	2013	2014	2015	Structureel	Artikel
	Btw heffing niet-BIG geregistreerden	Afgerond	Wetgeving: afgerond		-65	-65	-65	-65	nvt
	<i>Lastenverlichtingen</i>			<i>651</i>	<i>2793</i>	<i>5597</i>	<i>6877</i>	<i>7177</i>	
	Btw podiumkunsten, kunstvoorwerpen en kunstenaars terug naar 6%	Afgerond	Wetgeving: afgerond	51	90	90	90	90	nvt
	Heffingskorting groen beleggen 0,7%, afschaffen overige hefk's +vrijst.	Afgerond	Wetgeving: afgerond	0	3	37	37	37	nvt
	Overdrachtsbelasting woningen structureel 2%	Afgerond	Wetgeving: afgerond	600	1200	1200	1200	1500	nvt
	Pakket terugsluis btw-verhoging door lastenverlichting via IB en zorgtoeslag				1500	2780	4060	4060	nvt
	Terugsluis vergroeningsmaatregelen	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding		0	890	890	890	nvt
	Mobiliteit - Vergroting vrije ruimte in werkkostenregeling	Op schema	Wetgeving: in voorbereiding		0	600	600	600	nvt

Toelichting Regeerakkoord

- 1 **Podiumkunsten, kunst en verzamelvoorwerpen naar 19 procent**
In het Begrotingsakkoord is afgesproken om het btw-tarief voor podiumkunsten, kunst en verzamelvoorwerpen te verlagen naar 6 procent. Deze verlaging gaat in per 1 juli en is opgenomen in de Wet uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.
- 2 **Afschaffing heffingskortingen box 3**
De maatregel is opgenomen in het Belastingplan 2011 (Kamerstuk 32504). Naar aanleiding van het amendement Slob (Kamerstuk 32504, nr. 61) is de maatregel gefaseerd ingevoerd via afbouw heffingskortingen tot nihil in 2014. Derving van de fasering is volledig gedekt via (tijdelijke aanpassing van) de fiscale regelingen EIA, MIA en VAMIL. De maatregel is op onderdelen aangepast in het Begrotingsakkoord 2013.
- 3 **Doorwerkbonus een jaar opschuiven**
De besparing is in het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003) behaald door de opbouwpercentages aan te passen. Dit hangt samen met de invoering van de werkbonus in 2013 welke eveneens in het Belastingplan 2012 is geregeld.
- 4 **Aftrek levensonderhoud kinderen beperken tot 21 jaar**
Deze maatregel is geregeld via het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003).
- 5 **Giftenaftrek beperken tot ANBI's met renseigneringsplicht**
Deze maatregel wordt niet ingevoerd, de budgettaire derving is gedekt binnen het pakket Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003).
- 6 **Leeftijdsgrens jongste kind naar 12 jaar bij alleenstaande (aanvullende) ouderkorting**
Alternatieve invulling is geregeld in het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003), tevens wordt hier dekking verwerkt.
- 7 **Assurantiebelasting: gezinnen**
De verhoging van de assurantiebelasting voor gezinnen van 7,5 procent naar 9,5 procent is geregeld in het belastingplan 2011 (Kamerstuk 32504). Op verzoek van de sector is de invoering twee maanden uitgesteld, waardoor de verhoging per 1 maart 2011 is ingegaan. Het uitstellen van de invoering is gedekt door de assurantiebelasting tijdelijk (van maart 2011 tot en met 2014) met een extra 0,2 procentpunt te verhogen.
- 8 **Witteveen aanpassen (taakstellend)**
In het Begrotingsakkoord is deze maatregel aangepast.
- 9 **Schrappen uitzonderingen OAHK (cohorten 63-72 en gezinnen met jonge kinderen)**
De maatregel is opgenomen in het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003). Voor de uitzonderingen wordt een tijdelijke verzachting aangebracht (in 2012 en 2013). Deze wordt gedekt binnen het Belastingplan 2012.
- 10 **Assurantiebelasting: bedrijven**
Deze maatregel is opgenomen in het belastingplan 2011 (Kamerstuk 32504).
- 13 / F2 **Invoering SDE+**
Wetsvoorstel Wet opslag duurzame energie is ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstuk 33115).

14	Doorstroming huurmarkt De maatregel is aangepast naar aanleiding van het Begrotingsakkoord.
15	Vitaliteitsregeling Het vitaliteitspakket is opgenomen in het Belastingplan 2012 en is in het Begrotingsakkoord 2013 aangepast.
3,2 mld	Tabaksaccijns De verhoging van de tabaksaccijns is geregeld in het Belastingplan 2011 (Kamerstuk 32504).
11	Terugsluis bedrijven De tranche voor 2011 is opgenomen in het Belastingplan 2011 (Kamerstuk 32504). De tranches voor 2012 en later zijn opgenomen in het Belastingplan 2012 (Kamerstuk 33003).
12	Lastenverlichting bedrijfsleven (ipv subsidies EZ) De lastenverlichting zal bestaan uit een research&development aftrek (RDA) welke via een Nota van Wijziging op het Belastingplan 2012 is gerealiseerd (Kamerstuk 33003, nr. 5).
16	Effect ombuigingen cure Dit betreft de doorwerking op de ZVW-premie van het pakket aan maatregelen in de curatieve zorg uit het Regeerakkoord.

Toelichting Begrotingsakkoord 2013

Versnelling AOW-leeftijdsvrhoging en koppeling aan levensverwachting en aanpassing van het Witteveen kader

Deze maatregel is onderdeel van de Wet Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd.

Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Niet invoeren werkbonus werknemers

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Afschaffen werkbonus werkgevers voor het in dienst hebben van 62-plussers

Deze maatregel is onderdeel van de Wet Financiering sociale verzekeringen in verband met bonussen voor werkgevers voor het indienstnemen en indiensthouden van oudere werknemers en arbeidsgehandicapte werknemers.

Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Mobiliteitsbonussen

Deze maatregel is onderdeel van de Wet Financiering sociale verzekeringen in verband met bonussen voor werkgevers voor het indienstnemen en indiensthouden van oudere werknemers en arbeidsgehandicapte werknemers.

Beperken vitaliteitspakket (onderdeel hervorming pensioen AOW) - Korting koopkrachtenvelop

Deze maatregel is opgenomen in het Belastingplan 2013.

Tijdelijk verhogen WW-premie

Deze maatregel is onderdeel van de hervorming WW en ontslagrecht. De hoogte van de AWF-premie wordt in het najaar door de minister van SZW vastgesteld. Dit wordt via een besluit gepresenteerd in de Staatscourant.

Bevriezen belastingschijven en heffingskortingen

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Mobiliteit - Afschaffen vrijstelling woon-werkverkeer

De Wet Herziening van het fiscale regime voor kosten van vervoer is op Prinsjesdag 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Mobiliteit - Afschaffen gerichte vrijstellingen kosten van vervoer

Deze maatregel wordt uitgewerkt in de begroting voor 2014.

Mobiliteit - Maatregel auto van de zaak

De Wet Herziening van het fiscale regime voor kosten van vervoer is op Prinsjesdag 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Energie en Water - Energiebelasting aardgas

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Energie en Water - Kolenbelasting

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Energie en Water - Afschaffen rode diesel

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Energie en Water - Niet afschaffen leidingwaterbelasting

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Energie en Water - Niet afschaffen eurovignet

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Alcohol/tabak/frisdranken - Niet afschaffen belasting op alcoholvrije dranken

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Alcohol/tabak/frisdranken - Tabak

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Alcohol/tabak/frisdranken - Alcohol

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Lasten bedrijfsleven - ww inhouden ULB envelop werkgevers

Aan de inkomstenkant van de begroting is bij de Miljoenennota 2011 budget gereserveerd ten behoeve van het bedrijfsleven. Deze middelen worden niet uitgegeven.

Lasten bedrijfsleven - ww inhouden incidentele envelop

Aan de inkomstenkant van de begroting is bij de Miljoenennota 2012 budget gereserveerd om de hogere lasten voor het bedrijfsleven in 2012 te mitigeren in 2013 en 2014. Deze middelen worden niet uitgegeven.

Verdubbeling bankenbelasting

Het amendement Braakhuis bij de Wet Bankenbelasting heeft geleid tot verdubbeling van de opbrengst tot 600 mln.

Algemene btw-tarief van 19 procent met 2 procentpunt omhoog per 1 oktober 2012

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Woningmarkt; annuïtair aflossen 30 jaar, KEW, LTV in stappen naar 100 (5,4 miljard euro structureel)

De Wet Herziening fiscale behandeling eigen woning is op Prinsjesdag 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Huur

De Wet Verhuurderbelasting is op Prinsjesdag 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Beperking aftrek deelnemingsrente

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Tijdelijke crisisheffing boven 150.000 euro en tarief excessieve vertrekbonussen

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Btw heffing niet-BIG geregistreerden

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Btw podiumkunsten, kunstvoorwerpen en kunstenaars terug naar 6%

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Heffingskorting groen beleggen 0,7%, afschaffen overige hefk's +vrijst.

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Overdrachtsbelasting woningen structureel 2%

Deze maatregel is opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013.

Pakket terugsluis btw-verhoging door lastenverlichting via IB en zorgtoeslag

De maatregelen van de terugsluis in de inkomstenbelasting die betrekking hebben op 2013 zijn opgenomen in de Wet Uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013. De minister van VWS zal de verhoging van de zorgtoeslag middels een AMvB op Prinsjesdag 2012 naar de Tweede Kamer sturen. De maatregelen in de Inkomstenbelasting voor 2014 en 2015 worden geregeld in het Belastingplan 2014.

Terugsluis vergroeningsmaatregelen

Deze maatregel wordt uitgewerkt in de begroting voor 2014.

Mobiliteit - Vergroting vrije ruimte in werkkostenregeling

Deze maatregel wordt uitgewerkt in de begroting voor 2014.

Lijst van afkortingen

AHK	Algemene Heffingskorting	MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	NOvA	Nederlandse Orde van Advocaten
AKW	Algemene Kinderbijslagwet	NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
AMV	Alleenstaande minderjarige vreemdeling	OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur	ODA	Official Development Assistance
ANBI	Algemeen nut beogende instelling	OESO-DAC	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling – Development Assistance Committee
ANPR	Automatische kentekenplaatherkenning	OM	Openbaar Ministerie
ANW	Algemene Nabestaandenwet	OV	Openbaar Vervoer
AOW	Algemene Ouderdomswet	P&M	Personeel & Materieel
AP	Aanvullende Post Algemeen	PARDEX	Passenger related data exchange
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
AWF	Algemeen werkloosheidsfonds	PGB	Persoonsgebonden budget
AZ	Algemene Zaken	PO	primair onderwijs
BARP	Besluit algemene rechtspositie politie	PPS	Publiek-private samenwerking
BBP	Besluit bezoldiging politie	ProMT	Programma Milieu & Technologie
BDU	Brede doeluitkering	RAIO	Rechterlijk ambtenaar in opleiding
BKZ	Budgettair Kader Zorg	RGB-eng	Rijksbegroting in enge zin
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies	RvS	Raad van State
Bnp	Bruto nationaal product	SDE	Stimuleringsregeling Duurzame Energie
BZ	Buitenlandse Zaken	SMOM	Subsidieregeling Maatschappelijke Organisaties en Milieu
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	SNL	Subsidie Natuur- en Landschapsbeheer
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	SVB	Sociale Verzekeringsbank
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	SW	Sociale Werkvoorziening
CPB	Centraal Planbureau	SZA	Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid
CVZ	College voor zorgverzekeringen	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
DBC	Diagnosebehandelcombinatie	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
DBFM	Desing, Build, Finance, Maintain	V&W	Verkeer en Waterstaat
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs	VAMIL	Willekeurige afschrijving milieu-investeringen
EHS	Ecologische Hoofdstructuur	VenJ	Veiligheid en Justitie
EIA	Energie-investeringsaftrek	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
EL&I	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	VO	voortgezet onderwijs
EU	Europese Unie	VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Ggz	Geestelijke gezondheidszorg	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
HGIS	Homogene Groep Internationale Samenwerking	VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
HO	hoger onderwijs	Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
I&M	Infrastructuur & Milieu	WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
IB	Inkomstenbelasting	WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
IBO	Interdepartementaal Beledonderzoek	WKB	Wet op het Kindgebonden Budget
IF	Infrastructuurfonds	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied	Wsw	Wet sociale werkvoorziening
ILO	Immigration Liaison Officer	Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst	WW	Werkloosheidswet
IPO	Interprovinciaal Overleg	WWB	Wet Werk en Bijstand
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing	WWIK	Wet werk en inkomen kunstenaars
J&G	Jeugd & Gezin	ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
JSF	Joint Strike Fighter	ZM	Zittende magistratuur
KNMI	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	Zvw	Zorgverzekeringswet
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	ZW	Ziektewet
MBO	middelbaar beroepsonderwijs	ZZP	Zorgzwaartepakket
MEP	Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie		
MER	Milieu-effectrapportage		
MEV	Macro Economische Verkenning		
MIA	Milieu investeringsaftrek		
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport		

